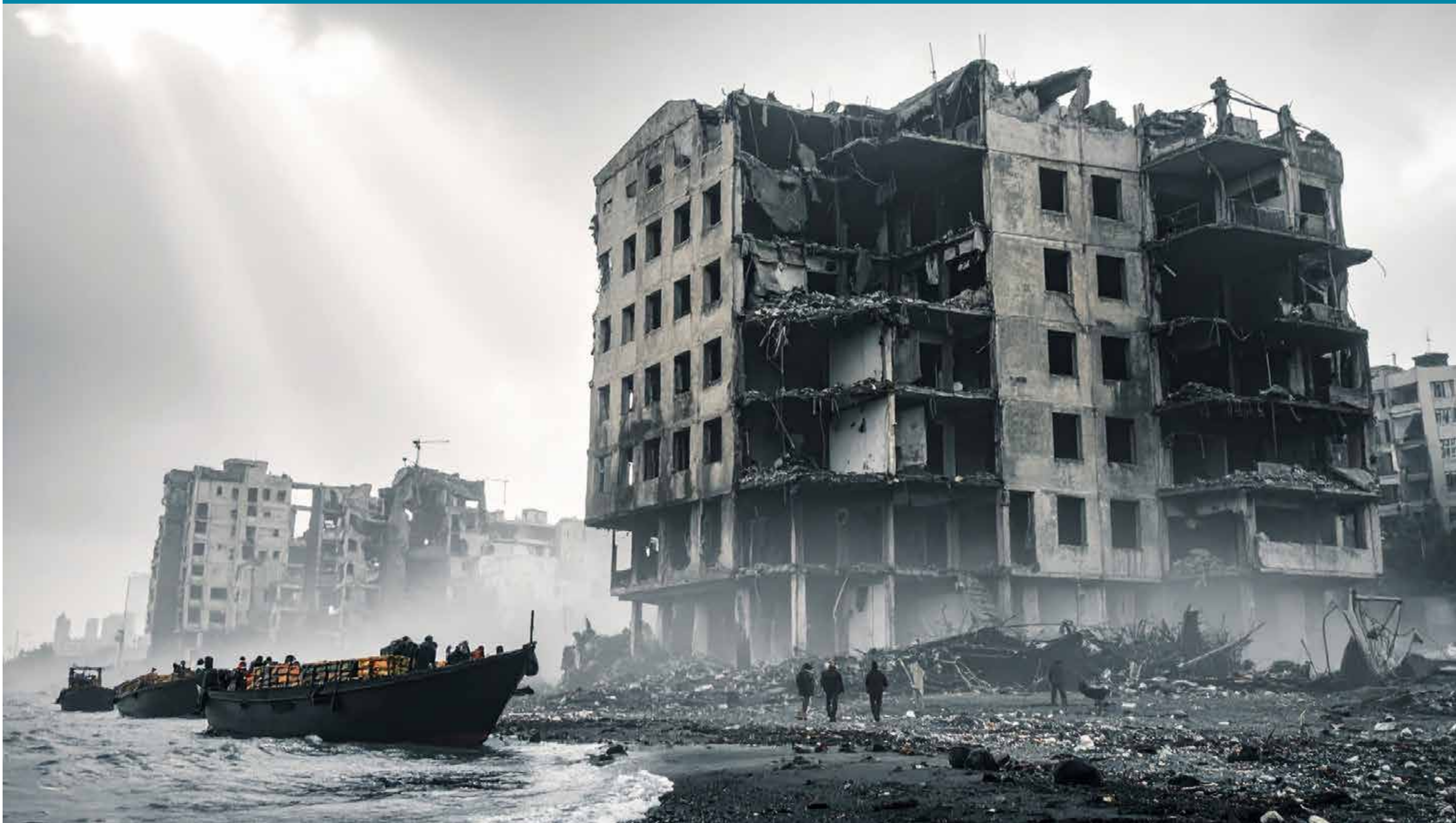

ORIENTERING

INTERNASJONAL ORIENTERING – TEMABILAG TIL NY TID (HØST 2025)

Fred og rettferdighet

I fredens tjeneste

ORIENTERING: Har ikke andre rett til den samme tryggheten som vi krever for oss selv? Vi må stoppe dødsspiralen som består av sofistikerte drapsvåpen.

Av John Y. Jones
johnyngvarjones@gmail.com

«Det vonde drep du ikke med øks», står det på en stein ved Olav Duuns hus i Holmestrand. Det ondestopper du verken med øks eller gevær eller granater eller atomvåpen.

Hvordan stopper du det onde da?

Ja, men hva med Hitler? Og Neville Chamberlain? Historien legger frem for oss erfaringer med 'det onde', og eksemplene trekkes frem med triumferende skråsikkerhet. Grotesk vold og naiv ettergiveness slynges ut som sikre vinnerargumenter. Churchill, Hiroshima, Stalin.

I dag er Europa i krig igjen. Landene rustet opp som aldri før. Økonomier legges øde, og gravlundene fylles opp. Natur og ressurser misbrukes og ødelegges. I krigens tjeneste ofres sannheten.

Partiet Fred og Rettferdighet – FOR – er bare et halvt år gammelt. Ivrige fredsjegere har samlet seg og hentet 5000 underskrifter for å få en ny stemme inn på Stortinget: Nei til våpen som instrument i arbeidet for fred i Europa. Nei til å misbruke ressurser, forurensning og ødelegge natur og samfunn i arbeidet med å bygge en trygg framtid. Ja til samtale, diplomati, selvransakelse og ikke minst: aksept for at andre har rett til den samme tryggheten som vi krever for oss selv.

For å snu etterkrigstidens rustnings-spiral, stilte USAs president Kennedy et 'naivt' spørsmål: Elsker også russerne sine barn? Han stilte spørsmålet i en tale til studenter i 1963. To tiår, Vietnamkrigen og en lang kald krig senere besvarte ar-

ten Sting spørsmålet etter å ha tjuvlyttet på satellitter og sovjetisk barne-TV ved Columbia University i New York og skrev sin låt «Russia» med linja «I hope the Russians love their children too». FOR mener at prinsippet om felles trygghet er nøkkelen til fred.

Nøkkelen til en fredelig fremtid ligger i at politikere, medier, artister, forskere og teknologer settes inn for å fjerne polariserte fiendskap og heller åpner dører og skaper fellesskap over fiende- og landegrenser. Vi må stoppe dødsspiralen med sofistikerte drapsvåpen – som bare peker mot en endelig tilintetgjørelse.

I dette nummeret av bilaget ORIENTERING er denne tradisjonsrike avisa fra venstresida satt inn i fredens tjeneste. Med bilaget ønsker vi godt stortingsvalg!

Jones, som både sitter i avisens redaksjonsråd og styre, er redaktør for ORIENTERING denne gangen, i samarbeid med ansvarlig redaktør i NY TID.

En felles kriminell virksomhet

GAZA: For FNs spesialrapportør **Francesca Albanese**, er ikke spørsmålet bare hvem som ødelegger Gaza, men også hvem som hjelper til – eksperter på CCTV-kameraer, biometrisk overvåking, smarte kontrollpunkter, droner, avlytting, satellittbilder og stadig mer kunstig intelligens. Og IBM, HP og Microsoft og Google. Og Norge? Siden 7. oktober har den norske statens pensjonsfond økt sine investeringer i Israel med 32 prosent. Banker, forsikrings-selskaper og veldedige organisasjoner investerer og finansierer således krigen.

Av Francesca Borri
francescaborri@gmail.com

Hun kommenterte bare: «Jeg tror jeg har truffet et ømt punkt.»

For sin siste rapport, som på norsk vil få tittelen «Fra okkupasjonsøkonomi til folkemordøkonomi», (*From Economy of Occupation to Economy of Genocide*) har den italienske juristen Francesca Albanese, FNs spesialrapportør for de palestinske territoriene, nettopp blitt svartelistet av USA. De har krevd at hun fjernes. Men dette er ikke noe nytt. Siden 2024 har hun vært utestengt fra Israel. Og siden 7. oktober, da foredragene hennes begynte å fylle bokhandler, teatre og universiteter over hele verden, har politiet blitt utplassert i opprørsutstyr for å beskytte publikum. Eller for å stoppe arrangementet. «Men hva sier Guterres, FNs generalsekretær?» ble hun spurt i et TV-intervju. Hun nølte et øyeblikk. Så sa hun: «Jeg har aldri hørt fra ham.»

Etter å ha undersøkt fremferden til Israel og Hamas, som hun i sine tidligere rapporter har beskyldt for alle slags forbrytelser, har Francesca Albanese nå gått fra teleobjektiv til vidvinkel: Hun setter konteksten i perspektiv. For i en konflikt er det alltid mer enn to sider: de to som

kjemper mot hverandre, pluss alle som gjør det mulig for dem å kjempe. Og det dreier seg ikke bare om våpenhandlere. Når det gjelder forbrytelser som faller under internasjonale domstoler – krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten, opp til det potensielle folkemordet som ifølge domstolen i kjennelsen av 26. januar 2024, kan være i ferd med å

skje i Gaza – er det klart at vi ikke snakker om individuelle, men om strukturelle handlinger. Vi snakker om et system: et system som involverer et helt land. Og enda mer. Et helt land og dets allierte.

Fra Lockheed Martin til Airbnb

Som Antonio Cassese, en av grunnleggerne av Den internasjonale straffedom-

stolen, pleide å si: I krig er det til syvende og sist noen som lager mat, noen som feier, og noen som dreper. Så Francesca Albanese gikk fra Israel og Hamas videre til alle andre. Til oss alle. Derfor var reaksjonen så hard.

Men faktisk er rapporten i tråd med en rekke studier som har blitt stadig mer populære de siste årene: Okkupasjonen, som går tilbake til 1967, har gradvis endret karakter, fra en militær til en både militær og sivil virksomhet. Pioneerene var studiene om høyesterett av David Kretzmer, en av Israels ledende konstitusjonelle forskere: om hvordan lover, og fremfor alt dommerne som tolker og anvender lovene, har støttet for eksempel utvidelsen av bosettingene gjennom omklassifisering av eiendomsrettigheter – eller det komplekse systemet av tillatelser og autorisasjoner – som nå er hjørnesteinen i en ny apartheid. Senere fulgte studier av arkitektur og landskap av en annen israeler, Eyal Weizmann. Eller studier av økonomien av enda en israeler, Shir Ever. For med tiden har det blitt klart at M16-geværene bare er ett av mange våpen i okkupasjonen. Og ikke det viktigste.

Det er typisk for dagens kriger: at de

FORTSETTER NESTE SIDE

Jill Stein, leder for USAs Green, hilser FOR og Marielle Leraand

«Som så mange andre aktivister mot folkemord er jeg overlykkelig over å høre om det nye Fred og Rettferdighet-partiet – FOR – i Norge! Det er virkelig oppmuntrende å vite at dere finnes og leder kampen mot europeiske svikere som selger seg til amerikanske krigshissere. Det er musikk i mine ører å høre at kravet om fred er like sterkt i Norge som i USA.

Dessverre må jeg takke nei til invitasjonen til å komme til Norge nå. Jeg står overfor rettslige anklager som følge av at jeg ble arrestert i en pro-palestinsk leir i fjor. (Utrolig nok anklager de meg for vold!) Dette kommer i tillegg til farene aktivister nå møter når de passerer amerikansk tollgrense. Det,

pluss tidskritisk organisering for kandidatene våre som kjemper mot folkemord, gjør det vanskelig å reise utenfor USA på dette tidspunktet. Jeg ville være beæret over å delta på et partimøte via Zoom!

Gi meg beskjed, Marielle, hvis jeg kan hjelpe på en eller annen måte.

Igen: Jeg er dypt takknemlig for ditt arbeid mot imperialisme, krig og folkemord, og for at du forsvarer vår truede menneskelighet!

Jeg håper våre veier og bevegelser snart krysses i vår felles sak.

I takknemlighet og solidaritet, Jill Stein»

ORIENTERING er NY TIDS faste temabilag. Vi har denne gang valgt et samarbeid med det nye antimilitaristiske partiet Fred og Rettferdighet (FOR), foran valget 2025. Både partileder Marielle Leraand, og John Y. Jones (redaktør for bilaget) sitter i NY TIDS styre.

Mer enn noen gang er fredsarbeid og diplomati viktig, der bevisstgjøring om militarismens konsekvenser er vår oppgave. NY TID har som hovedmål en reflektert kritikk av militarisme og fremming av miljømessige og økologiske budskap.

Se også min leder som viser til FOR på <https://www.nytid.no/leder25>

Truls Lie, ansvarlig redaktør
Ny Tid & Orientering AS, PB 3113 Elisenberg, 0207 Oslo, www.nytid.no.

EN KRIMINELL ... FORTSETTER FRA FORRIGE SIDE:

Francesca Albanese gjestet oss i FOR og Lay Down Your Arms' Palestina-konferanse i Samfunnssalen i Oslo 9. februar i år. Du finner videoopptak av talen hennes (bildene) på https://laydownyourarms.today/oslo_feb_2025#tleccion=867358742_5

igjen er totale kriger. Det vil si kriger som ikke len-ger utkjempes mellom to hærer, eller mellom en hær og geriljasoldater, men kriger der begge sider, som ofte er asymmetriske, som i tilfellet Israel og Hamas, tar sivile som mål: med vilje. Men ikke for å vinne hjerter og sinn. Som i Vietnam. Snarere for å ødelegge hjerter og sinn. For å tvinge frem over-givelse. Og kanskje flukt. Frivillig flytting.

Til tross for stadig mer avanserte og presise vå-phen er dagens kriger absolutte kriger i både mål og midler. Alt er et mål. Og alt er et våpen.

Siden 7. oktober, mens det eksisterende Gaza med over 60 000 døde og 15 000 savnede har for-svunnet fra kartet (og Lancet har allerede advart om at tallet må tredobles), har IDF i mellomtiden angrepet flyktningleirer på Vestbredden, og bo-settere har plyndret rundt omkring. Regjeringen godkjente 57 nye bosetninger og utposter: Mer enn én av fem innbyggere er nå bosetter. Så, sier Francesca Albanese, spørsmålet er ikke bare hvem som river og hjelper til med å rive, men også hvem som bygger og hjelper til med å bygge og erstatter ett land med et annet: ett folk med et annet. Fysisk, med bulldosere og sement, men også immaterielt. Med en fortelling som gjør hele landet til Israel. Som Airbnb.

Som i bosetningene tilbyr deg en avslappende helg som om ingenting har skjedd.

48 selskaper

Næringslivet spiller en stor rolle i okkupasjons-økonomien. Albaneses rapport nevner 48 selska-per, men det kan være så mange som 48 000. Alle er selskaper som tjener på ulovligheter. Først og fremst selskaper innenfor det militære området.

Siden 7. oktober har Israel økt sine allerede høye forsvarsutgifter med ytterligere 65 prosent, til 46,5 milliarder dollar, og tiltrekker seg et økende antall leverandører. Spesielt teknologiexperte-r. Eksperte-r på CCTV-kameraer, biometrisk over-våking, smarte kontrollpunkter, droner, avlyt-ting, satellittbilder og stadig mer KI. Programvare som genererer data for troppene: som den be-rømte Lavender, algoritmen som identifiserer Hamas-militante – og vurderer sivile tap. Og her blir navnene kjent. NSO, som er opprettet av IDF-veteraner fra eliteenheten 8200, med sin Pegasus-spionprogramvare, som senere ble brukt mot jour-nalister og aktivister over hele verden, men også IBM, HP og Microsoft, som i Israel har sitt viktig-ste forskningssenter utenfor USA. Og det er heller ingen hemmelighet: IDF selv forklarte hvor viktig Google har vært i Gaza.

I en okkupasjon som blander militære og sivile virksomheter, er alt potensielt dobbeltbruk. Som bulldoserne.

Alle navnene er kjent. For i en okkupasjon som blander militære og sivile virksomheter, er alt po- tensielt dobbeltbruk. Som bulldoserne. Som asfal-terer Israels veier, men også jevner hus med jor-den på Vestbredden. Caterpillar D9, nå fjernstyrt, 'nøytraliserer' områdene som infanteriet skal storme – det vil si at den jevner alt med jorden. De pansrede bussene for bosetterne er fra Volvo. Og det er tyske Heidelberg som utvinner kalksteinen som brukes til bosettingene. Samtidig har spanske Ferrocarriles kontrakter på tog, trikker og trans-

port: infrastrukturen som gjør livet lettere for is-raelerne og til et mareritt for palestinerne. De er i stedet fanget mellom så mange forbudte områ-der at det tar 3 timer å komme seg fra Ramallah til Jerusalem, som ligger 15 kilometer unna. Over 70 prosent av Israels gass kommer fra det ame-rikanske selskapet Chevron. Og rørledningen fra Leviathan-feltet utenfor Egypts kyst er en av de uttalte årsakene til sjøblokkaden av Gaza. Og hva med landbruksindustrien? Det meksikanske selskapet Netafim? Eller det kinesiske selskapet Tnuva? Ved første øyekast er det bare landbruk. Men de har landområdet og bruker vann som er stjålet fra palestinerne.

Rørledningen fra Leviathan-feltet utenfor Egypts kyst er en av de uttalte årsakene til sjøblokkaden av Gaza.

«Tilretteleggerne»

Og så er det alle dem Francesca Albanese kaller «tilretteleggere». Som finansaktører. Siden 7. ok-tober har den norske statens pensjonsfond økt sine investeringer i Israel med 32 prosent, mens banker

som BNP Paribas og Barclays og forsikringsselska-per som Allianz har kjøpt obligasjoner Israel har utstedt for å finansiere krigen.

Ikke engang veldedige organisasjoner står utenfor. Israel Gives, Christian Friends of Israeli Communities, Dutch Christians for Israel: Mange av deres prosjekter er for bosetterne. Og så er det universitetene. Som MIT i Boston, med sine laboratorier som stå direkte på lønnslisten til forsvarsdepartementet i Tel Aviv.

Banker og forsikringsselskaper har kjøpt obligasjoner Israel har utstedt for å finansiere krigen.

For ikke å snakke om media. Det ville kreve en hel rapport.

Ingenting er nøytralt, sier Francesca Albanese. Dette er en felles kriminell virksomhet. Der hver handling er et tannhjul. Hver handling er avgjørende for andre handlinger.

Dette er forbrytelser

Og det er ikke bare et spørsmål om moralsk, eller i beste fall politisk, medvirkning: Det er et juridisk

spørsmål.

Dette er ikke tvilsomme forretningsbeslutnin-ger. Nei. Dette er forbrytelser.

FN har veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Og lignende standarder fin-nes i OECD. Som blant sine 51 medlemmer inklude-rer Israel. Men fremfor alt gjelder både krigens lo-ver og internasjonal strafferett. Dette gjelder også for såkalt ikke-statlige aktører: Med dette mener vi ikke bare opprørere og geriljasoldater, men «alle som forårsaker negative konsekvenser for men-neskerettighetene». Og det er statenes ansvar å forhindre og straffe ulovlig atferd, også utenfor eget territorium. Rettspraksis er klar. Det er selv-følgelig ikke lett. Dette er krevende rettssaker. Mot mektige selskaper. Men nederlenderne som solgte nervegass til Irak, ble dømt. Det samme ble fransk-mennene som støttet militser for å beskytte en se-mentfabrikk i Syria.

Siden 2020 har FN hatt en database over 97 sel-skaper som tjener på bosettingene, sier Francesca Albanese. Er det ikke på tide å bruke den?

Vi har lovene. Hvor er dommerne?

Se også side 30-32 om Palestina/Gaza.

Fra FNs menneskerettskommisjon (A/HRC/59/23) 11. juli 2025:

«For noen er folkemord lønnsomt»

UTBYTTERNE: Francesca Albanese er FNs spesialrapportør for de okkuperte palestin-ske områdene. Hennes rapport avslører hvordan internasjonale selskaper har bidratt til ødeleggelsen av Palestina. 48 selskaper, også norske, og deres morselskaper, dattersel-skaper, franchisetakere, lisensinnehavere og konsortium-partnere på tvers av sektorer, er navngitt i rapporten.

SE OGSÅ KORTFILMEN (BILDENE) NY TIDS REDAKTØR TRULS LIE HAR LAGET MED ALBANESE FRA ITALIA: [HTTPS://VIMEO.COM/1005051916](https://vimeo.com/1005051916)

Av John Y. Jones
johnnyngvarjones@gmail.com

Israels folkemord på palestinerne opp-retholdes av et system som utnytter ok-kupasjonen og profiterer på den, adva-rer FN-ekspert Francesca Albanese i en ny rapport til Menneskerettighetsrådet. Den avslører hvordan bedrifters profitt og økonomisk vinning har muliggjort og legitimert Israels ulovlige okkupasjon og handlinger.

«I løpet av de siste 21 månedene, mens Israels folkemord har ødelagt palestin-ske liv og landskap, har Tel Aviv-børsen steget med 213 prosent (i amerikanske dollar) og høstet 225,7 milliarder dollar i markedsgevinster – inkludert 67,8 milli-arder dollar bare den siste måneden. For noen er folkemord lønnsomt», skriver FNs spesialrapportør for menneskeret-tighetssituasjonen i det palestinske terri-toriet som har vært okkupert siden 1967.

Albaneses rapport avslører selskaper og infrastruktur som tjener på Israels okku-pasjonsøkonomi – og hvordan den tar liv når den endres til en folkemordsøkono-mi. I rapporten understrekes det hvordan Palestina har blitt episenteret for en glob-al krig, og det avsløres at internasjonale forretnings- og rettssystemer ikke har klart å opprettholde selv de mest grunn-leggende rettighetene til et av verdens mest fordrevne folk.

«Selskapene er dypt sammenvevd i

systemet med okkupasjon, apartheid og folkemord på det okkuperte palestinske territoriet», skriver Albanese. «I flere tiår har Israels undertrykkelse av det palestin-ske folket blitt støttet av selskaper som er fullt klar over, men likevel likegyldige til, flere tiår med menneskerettighets-brudd og internasjonale forbrytelser.»

Juridiske forpliktelser

48 selskaper, også norske, og deres mor-selskaper, datterselskaper, franchiseta-kere, lisensinnehavere og konsortium-partnere på tvers av sektorer, er navngitt i spesialrapportørens rapport, inkludert våpenprodusenter, teknologiselskaper, finansinstitusjoner og bygge- og energi-selskaper.

Albanese har avdekket at disse be-driftene har unnlatt å oppfylle de mest grunnleggende juridiske forpliktelsene de har til å utøve sin innflytelse for å få slutt på folkerettsbrudd og avslutte forholdet og trekke seg ut av landet. I stedet har de behandlet Israels ulovlige virksomhet i det okkuperte palestinske territoriet som vanlig økonomisk aktivitet – og bevisst ignorert dokumenterte, systemiske over-grep, selv mens grusomhetene økte etter 7. oktober 2023.

«Disse aktørene har forankret og utvi-det Israels bosetter-koloniale logikk om

fordrivelse ... og dette er ikke tilfeldig», skriver spesialrapportøren. «Det er en funksjon av en økonomi som bygget for å dominere, fordrive og utsette palestinerne fra landet deres.»

85 000 tonn bomber

Rapporten navngir selskaper som leverer F-35-fly, droner og målrettet teknologi som muliggjorde at 85 000 tonn bomber

– seks ganger størrelsen på Hiroshima-bomben – kunne slippes over Gaza. Den fremhever teknologigiganter som har satt opp FoU-hubber og datasentre i Israel og brukt palestinske data til KI-krigføring, noe som gir næring til det Albanese kal-ler et «direkteoverført folkemord». Rapporten peker på at byggefirmaer har fortsatt å levere utstyr som har lagt Gaza i ruiner og forhindret tilbakevending og gjenoppbygging av palestinsk liv.

Spesialrapportørens rapport konkluderer med at selv tilsynelatende nøytrale aktører – turiststeder, supermarkeder og universiteter – normaliserer apartheid og den systematiske utsettelsen av pales-tinsk liv.

«Denne rapporten viser hvorfor Israels folkemord fortsetter: fordi det er lukrativt for mange», skriver Albanese. Hun adva-rer om at kjennelsene fra Den internaso-nale domstolen i 2024, og arrestordrene fra ICC burde ha vært en advarsel til alle aktører – inkludert selskapene.

«Alvorlige strukturelle og vedvarende israelske forbrytelser og lovbrudd utløste et såkalt prima facie-ansvar for umiddel-bart å trekke seg tilbake – et ansvar som mange selskaper ignorerte», skriver hun, og fortsetter: «Selskapers fiksering på smale tekniske detaljer og isolerte brudd heller enn at man konfrontere den brede,

strukturelle ulovligheten av deres bånd til Israels okkupasjon er uærlig.»

Albanese oppfordrer medlemslandene til å innføre en full våpenembargo, sus-pendere handels- og investeringsavtaler og holde selskaper ansvarlige for brudd på folkeretten. «I mellomtiden kan ikke selskaper hevde nøytralitet: De er enten en del av fordrivelsesmaskineriet – eller en del av arbeidet med å demontere det.»

«Palestina er et spill som holdes opp mot verdens moralske og politiske feil-grep», skriver hun. Albanese minnes opp-gjøret med næringslivets medvirkning i apartheidtiden i Sør-Afrika og Nazi-Tyskland. Hun nevner at Palestina i dag representerer et avgjørende øyeblikk for hvorvidt globale markeder kan eksistere uten å fremme og sko seg på urettferdig-het og straffrihet: «Å få slutt på dette fol-kemordet krever ikke bare forargelse og sinne, men også handling, brudd, oppgjør og mot til å avskaffe det som muliggjør folkemordet.»

Se omtale av rapporten over Du får hele rapporten på Menneskerettskommisjonens sider, merket A/HRC/59/23.

Derfor skapte vi FOR

VALG 2025: De rasende reaksjonene på partiet FORs plakatkampanje i Oslo i mai, med anklager om at vi «sprer russisk propaganda», viser nøyaktig hvorfor det var så viktig å etablere Fred og Rettferdighet som politisk parti. Fortellingen som NATO og NATO-lojale medier og politikere sprer med enorm bredde og intensitet i dag, er likevel sårbar. Fordi den er så løgnaktig.

Av Marielle Leraand

Den første skriftlige kilden i historien om hvordan partiet Fred og Rettferdighet startet, ligger i utboksen på e-posten min. Det er innkalling til et møte, hjemme hos meg på Sognsvann, satt til lørdag 18.

juni 2022. Agendaaen var som følger:

Kl. 13–14.30: Hvordan skal vi forstå Ukrainakrigen? Innledning ved Ola Tunander

Kl. 14.30–15.30 Lunsj

Kl. 15.30–17.00 En eventuell «Plan B»/ «Fred og rettferdighet»? Innledning ved Torgeir Salih Holgersen

Pause (30 min.)

Kl.17.30–19.00: Partietablering; hvordan foregår det?

Som vi ser, det å opprette et nytt politisk parti var noe vi så som plan B. Plan A, som jo alltid er det beste alternativet, var at det skulle bli unødvendig fordi et av de etablerte partiene ville ta opp igjen den internasjonale arbeiderbevegelsens stolte arv om kamp mot opprustning og krig.

Militarismen

Ingenting illustrerer denne kampen bedre enn det gamle fotografiet som preget bakgrunnen for vårt første landsmøte, på Trosterud fritidsklubb, i mai i år: «Kamerater! Til kamp mot Militarismens Humbug» står det på den ene av de to 1. mai-fanene til arbeiderne på industristedet Slemmestad (se bildet). «Lovfestet 8 timers Normal arbeidsdag», står det på den andre. Året var 1909.

Selve linjen «militarismens humbug» ville neppe kommunisert så godt i dag. De færreste vil forstå hva det refererer til, og det forteller oss mye om hva som er gått tapt. Slår vi opp i ordboka, finner vi at 'humbug', som er et ord med opphav i engelsk slang, beskriver en «usann eller villedende framstilling av noe som er brukt til å svindle, jukse eller bløffe». Den samme ordboka definerer militarisme som «ensidig interesse for og oppslutning om et sterkt militærvesen».

Hva er så 'militarismens humbug'? Jo, det er forestillinga om at militær opprustning er riktig og nødvendig for å gjøre oss trygge. Forestillinga bygger på premisset om at det finnes en motpart som bare tar feil, og utelukkende representerer det onde, mens vår egen side bare forsvarer oss, og representerer det gode.

Arbeiderne på Slemmestad hadde maksimalt sjuårig grunnskole bak seg, men de evnet å gjenomskue dynamikken i europeisk politikk som fem år senere kastet verden ut i det til det største blodbadet i menneskehetens historie: første verdenskrig.

Også i 1909 og 1914 forsto de fleste at krig er noe grusomt. Det fører til at tusenvis av unge menn blir drept på slagmarken, frarøvet en framtid,

revet bort fra foreldre og eventuelle ektefelle og barn. Samtidig fører det til at enorme ressurser som kunne vært brukt til å bygge opp mer velstand, i stedet går med til til å ødelegge, rive ned, fabrikker og infrastruktur, slik at nye ressurser må brukes på å bygge opp igjen etter krigen. Mangel på forsyninger fører til sult og nød. Mangel på medisiner fører til spredning av smittsomme sykdommer.

Motstand mot krig og opprustning er kjernen i partiet.

Så hvorfor stemte likevel arbeiderlederne i Tyskland for krig mot Frankrike og Storbritannia, og arbeiderlederne i Frankrike og Storbritannia for krig mot Tyskland da krigen brøt ut? Svaret er at de var indoktrinert med nettopp 'militarismens humbug'. Fra alle medier, og ikke minst via skoleverket, var de i årevis blitt fortalt hvor ond, aggressiv og farlig motparten var, og hvor ren og rettferdig deres egen statsmakt var. Massiv militær opprustning fra egen side var det eneste svaret på den 'åpenbare' trusselen som massiv militær opprustning fra motparten representerte. Militær maktbruk fra egen statsmakt og allierte var nødvendig og var alltid rene 'humanitære intervensjoner' for å hjelpe mennesker i nød i andre land, mens militær maktbruk fra rivalen var naken aggressiv imperialisme.

Retorikken om Russland

NATO legitimerte sin sønderbombing av Jugoslavias elektrisitetsforsyning i 1999 som en 'humanitær intervensjon' for å forhindre overgrep mot det albanske flertallet i Kosovo fra den serbisknasjonalistiske regjeringen i Beograd.

Russland i krigen i Ukraina har ikke bare kopiert NATOs bombing av strømforsyningen, men også mye av retorikken. Det handler om å beskytte den russisktalende befolkninga i Donbass mot overgrep fra de ukrainsknasjonalistiske myndighetene i Kyiv. Mens NATOs fortelling om bombekrigen mot Jugoslavia har blitt fortalt som objektive fakta, blir den russiske fortellinga om dagens krig i beste fall satt i hermetegn. Som regel blir den utelatt og omskrevet. Vi blir fortalt at Russlands krigføring skiller seg fra NATOs fordi det er naken aggresjon, en utilsørt imperialistisk angrepskrig, og NATO ikke skulle ha andre motiver enn å støtte Ukrainas rettferdige motstandskamp.

Denne selvertferdige og tvers gjennom løgnaktige fortellinga blir formidlet til oss med minst like stor intensitet i alle kanaler som folk i Tyskland, Storbritannia og Frankrike opplevde i årene fram mot første verdenskrig. NRKs *Supernytt* er for eksempel en aktiv medspiller i å spre NATOs krigspropaganda til barna.

I juni 2022 hadde Rødt fortsatt som offisiell politikk å være imot norske våpenleveranser til Ukraina. Det vi så, var imidlertid at Rødt-ledelsen var helt uten evne, eller vilje, til å gå i rette med

narrativet mediene og resten av det politiske Norge spredte. Derfor skjønte vi at det mest trolig ville gå som det gikk på landsmøtet i 2023, at også Rødt kom inn i folden som lojal medspiller, både for våpenleveranser til krigen i Ukraina og som støttespiller for NATOs opprustningsplaner. Rødt-ledelsen var allerede i juni 2022 lurt av 'militarismens humbug'.

Men hvorfor ikke bruke kreftene på intern kamp, for å snu Rødt. Hvorfor ikke sette alle krefter inn i tverrpolitiske fredsorganisasjoner i stedet? Nei, vi trenger et parti som utfordrer partiene som enten er for uinformerte eller for feige til å fortelle sannheten der de kjemper om velgerne. Men fortellingen NATO og NATO-lojale medier og politikere sprer med enorm bredde og intensitet, er likevel sårbar. Fordi den er så løgnaktig.

Her kan nevnes både fortellingen om NATO som forsvarsallianse, «den demokratiske Maidan-revolusjonen» og Russlands «uprovoserte angrepskrig». Disse kan lett punkteres om man viser til konkrete fakta.

Samtidig sliter NATO-propagandistene tungt med å forklare hvordan de samme statene som angivelig støtter Ukrainas forsvarskamp, væpner Israels folkemord i Palestina. Forsøket på å avvise dette ved å kalle det 'whataboutism' er lett å gjenomskue.

Demonisering

At våre avsløringer har vært en riktig strategi, ser vi tydelig illustrert gjennom den voldsomme aggresjonen vår valgkampanje ble møtt med av et samlet politisk Norge – da vi gjennom plakatkampanjen på T-banen i Oslo gjorde det umulig for dem å ignorere oss. «Dette partiet er søppel», og «Et ekko av russisk propaganda» var typiske eksempler på overskriftene som preget riksmediene i et par uker i mai. Det gjaldt å spore av muligheten for saklig diskusjon om Norges rolle i krigen, til grunnløs mistenkeliggjøring av FORs motiver.

Overfor opinionen har demoniseringen delvis lyktes. Det kan vi lese av vår egen meningsmåling fra juni, hvor hele 70 prosent av befolkninga i Oslo (med minst én forelder født i Norge) har et direkte negativt inntrykk av partiet. Det at det nå finnes et parti som ikke tar noen taktiske hensyn i beskrivelsen av virkeligheten, har imidlertid tvunget fram debatter som ellers ikke ville blitt tatt. Vi mener at det har bidratt til at flere forstår sammenhenger de ellers ikke ville forstått. Den mastodontiske enigheten bak narrativet om krigen og nødvendigheten av opprustning er brutt.

Velferdskutt og skatteøkninger

Det er behov for et parti som motsier NATO-propaganda og reiser motstand mot krig og opprustning. Det er grunnen til at partiet FOR formelt ble stiftet kort tid etter Rødts landsmøte i 2023. Motstand mot krig og opprustning er da også i dag kjernen i partiet og det som forener oss, på tvers av mange ulike politiske bakgrunner. Det er likevel ikke tilstrekkelig til å bygge et parti.

Marielle Leraand Partileder marielle.leraand@gmail.com tel +47 907 48 315	Peter Eisenstein Nestleder pbe2@proton.me tel +47 901 80 407	Mona Osman Nestleder mona@partiet-for.no tel +47 4070483	Frode Fjeld Partisekretær partiet-for@proton.me tel +47 488 82 198
Thale Brenna Aktivistleder, sentralstyremedlem thale.brenna@gmail.com tel 916 00 162	Torgeir Salih Holgersen Programansvarlig, Sentralstyremedlem	Lella Aftahi Sentralstyremedlem	Henning Økland Sentralstyremedlem
Sjur Papazian Sentralstyremedlem	Geir Ove Golden Sentralstyremedlem,	Eilin Osjord Sentralstyremedlem	Geir Christensen Sentralstyremedlem
Predrag Kolakovic Sentralstyremedlem, kreativ leder predrag@partiet-for.no	Zeynab Al-Jabry Sentralstyremedlem	Victoria Shanina Sentralstyremedlem, kasserer victorias321@hotmail.com tel 938 56 403	Odd Erik Salvesen Sentralstyremedlem esalvese@online.no tel 958 68 388
Trine Gunnberg Sentralstyremedlem trinegunnberg@live.com tel 97745495			

Den mastodontiske enigheten bak narrativet om krigen og nødvendigheten av opprustning er brutt.

Velgerne vil også vite hva vi mener om andre spørsmål, for de vurderer å stemme på oss. Det å være et krigsparti, som alle partiene på Stortinget nå er, eller et fredsparti, som vi er, har også mange direkte og indirekte følger på andre politikk-områder.

En veldig enkel sammenheng er at krig og opprustning ikke bare er farlig og ødeleggende, det er også veldig dyrt. Pengene må tas et sted fra, og det betyr velferdskutt og skatteøkninger. Et parti som vil gå motsatt vei og ruste ned, fra det som i dag er Europas høyeste militærbudsjett per innbygger, ville derimot bruke mye penger på andre formål.

Gratis kollektivtrafikk, gratis tannhelse, gratis barnehage, SFO, skolemat og 38 milliarder til toårig foreldrepermisjon.

Framfor å støtte opprustning prioriterer vi å hindre skolenedleggelser og å hindre kutt i tilbudet og kvaliteten på helse- og omsorgstjenester. Ved å si nei til de 85 milliardene Stortinget vil bruke på krig i Ukraina i år, vil partiet prioritere 17 milliarder til gratis kollektivtrafikk i hele landet, 14 milliarder til gratis tannhelse for alle, 16 milliarder til gratis barnehage, SFO, skolemat og kultur- og idrettstilbud for barn og ungdom og 38 milliarder til å øke foreldrepermisjonen til 2 år.

Dette er politiske tiltak som utjevner sosiale ulikheter og bedrer økonomien til dem i samfunnet med lavest inntekt. Flere gratis offentlige goder betyr mest for dem. Samtidig prioriterer vi en bærekraftig utvikling hvor det blir mer tid til familiene, og det blir lettere å la bilen stå og la være å fly, framfor tiltak som ville økt privat ressursbruk.

Vi er altså på alle måter et parti som bærer den internasjonale arbeiderbevegelsens idégrunnlag videre. Kamp mot krig og opprustning går hånd i hånd med kamp for arbeidstidsreduksjon og sosial utjevning i dag – akkurat som den gjorde for arbeiderne på Slemmestad i 1909.

Påtvungne regimeendringer

USA: Vi hører stadig ordet ‘regimeendring’, for eksempel da USA nylig bombet Irans tre kjernekraftverk. USA har tidligere styrtet det ene demokratiet etter det andre i Sentral- og Latin-Amerika og erstattet dem med særdeles blodige diktaturer. La oss se på hva som er USAs mål for regimeendring generelt.

Av Katjana Edwardsen
katjed@proton.me

På spørsmålet «hva er regimeendring», svarer KI-tjenesten Perplexity bl.a. følgende:

«Hva gjelder internasjonale forhold, innebærer regimeendring ofte at en regjering anses som illegitim og blir styrtet og erstattet hvis den ikke retter seg etter

interessene eller ideologien til en utenlandsk aktør. Eksempler på dette omfatter den USA-ledede avsettelsen av Saddam Hussein i Irak (2003) og kuppet i 1953 mot den demokratisk valgte statsministeren i Iran, som ble erstattet med den vestlig-støttede sjahan.»

Typisk nok brukes grammatisk passiv i denne oversatte passusen. Slik unngår Perplexity å markere at handlingen – nemlig regimeendring – oftest er orkestret av USA, i strid med folkeretten, men akk, ikke i strid med USAs til enhver tid opportunistiske ‘regelstyrte orden’. I kuppet mot Irans sosialdemokratiske Mousaddegh i 1953 deltok britene riktignok minst like ivrig. Vi skal heller ikke glemme Norges begeistrede deltakelse i den folkerettsstridige regimeendringen i Libya i 2011.

De tre eksemplene, Iran 1953, Irak 2003 og Libya 2011, viser med all tydelighet at hensynet til befolkningen i de aktuelle landene ikke er overordnet: Sjahan var en hensynsløs tyrann, Irak ble en fallert stat, og Libya ble på enda flere måter en katastrofe.

I 1960- og 70-årene styrtet USA det ene demokratiet etter det andre i Sentral- og Latin-Amerika og erstattet dem med særdeles blodige diktaturer som forsvarte og fremmet USAs økonomiske interesser. Nå, flere tiår senere, kan det sies høyt. Den gangen var det oftest spirende sosialdemokratier som skulle bekjempes, under forehavende av at de var ‘kommunistiske’.

Haiti og Romania

Det snakkes ikke like høyt om alle regimeendringene som fortsatt orkestreres av vår ‘store

beskytter’ USA. Haiti er et av de mest tragiske eksemplene. I sin bok *Kapital og ideologi* (2019) forklarer Thomas Piketty med knapt fordekt raseri hvordan slaveøya måtte betale for opphevelsen av slaveriet, først til Frankrike, og fra ca. 1910 helt fram til 1950 til USA. Så vant var USA til å belemre den stakkars lille staten med den ene diktatoren etter den andre (som Papa Doc og Baby Doc), at de i 2004 for andre gang fjernet den populære anti-imperialisten Jean-Bertrand Aristide. Den dag i dag herser de med landet, angivelig for å bekjempe gjengvold.

Mens det i Haiti altså er gjengvold som skal bekjempes med endeløse regimeendringer, eksisterer det nok av andre ‘gode’ formål. I Romania het det å bekjempe «utenlandsk påvirkning» da valget av den populære Georgescu regelrett ble kansellert i 2024. Det var riktignok landets egne myndigheter som kansellerte valget, men Georgescu var NATO-motstander, og det antas at USA hadde en stor finger med i spillet. Georgescu fikk sågar forbud mot å stille til valg på nytt.

Taiwan

Om de våger å gå løs på Iran, vil det kanskje hete «å bekjempe teokrati». I Afghanistan skulle man bedre kvinners vilkår. I Egypt ville de bekjempe fundamentalister. I Bangladesh skulle de styrke demokratiet, mens Syria skulle befris for en tyrann. Dersom regimeendring ikke lykkes, kan USA finne på å lage nye stater, som Kosovo (2008), Taiwan (på trappene?) og nå kanskje Somaliland. Anerkjennelse av Taiwan vil jo bety krig med Kina, som uansett står på programmet, skal vi tro amerikanske aviser, mens Somaliland kan bli en litt billigere godbit for Trump-regjeringen, som fortsatt har planer om å «flytte» de overlevende fra Gaza.

I noen tilfeller, som i Pakistan i 2022, klarte USA nesten å skjule at de sto bak regimeskiftet. The Intercept avslørte imidlertid et notat: Pakistans ambassadør til USA ble informert om at USA var rasende på Pakistan fordi statsministeren Imran Khan hadde besøkt Russland, og fordi han hadde lovet å hive ut de amerikanske basene, men at «alt vil bli tilgitt» dersom det ble mobilisert et mistillitsvotum som kunne felle ham. Og slik ble det. Imran Khan er nå fengslet.

Den norske Helsingforskomités portefølje viser at kritikk av Russland samt forsvar for amerikanske interesser i Norge er et overordnet mål.

Det norsk presse kaller «russerloven», er ikke strengere enn § 17 i vår egen partilov.

USAID finansierer såkalte NGO-er som brukes til regimeendringsformål.

USA var rasende på Pakistan fordi statsministeren Imran Khan hadde besøkt Russland og fordi han hadde lovet å hive ut de amerikanske basene.

Georgia og Ukraina

Georgia har lenge vært utsatt for pisk og gulrot fra både EU og USA/NATO. Vi husker for eksempel NATO-invitasjonen i 2008. I fjor ble landet angivelig rystet av voldsomme demonstrasjoner mot det norsk presse kaller «russerloven». Det lille ukentlige programmet *Medieovervåkerne* forklarte da at loven som skal begrense fremmede makters innflytelse via det vi kan kalle dekkorganisasjoner, ikke er strengere enn § 17 i vår egen partilov, for ikke å snakke om tilsvarende lover i EU, og USAs FARA. Tvert i mot: Norge tillater overhodet ikke utenlandsk finansiering av «partier og partiledd», mens Georgia vil begrense utenlandsk finansiering av dem til 20 prosent.

Dette forklarte *Medieovervåkerne* for Donald Trump besteg tronen i Det ovale kontor og rampnerte USAID. I den grad vi her i Norge hadde hørt om USAID, regnet vi vel med at man der drev med tradisjonell u-hjelp. Men da støtten til USAID ble kuttet, lod det forvilte klager fra utallige USAID-finansierte NGO-er som «kjemper for demokrati». Disse befant seg ikke minst i Georgia og Ukraina. Slik demonstrasjonene i Georgia og de såkalte

studentopptøyene i Bangladesh illustrerte, finansierer USAID såkalte NGO-er som brukes til regimeendringsformål. Det skal ikke nektes for at USAID også gir (eller ga) reell støtte til nød-stedte mennesker, men hjelpen kobles gjerne til politisk undergraving av de lokale myndighetene og brukes i praksis til å piske opp uro i land som ikke føyer seg etter vår ‘regelstyrte orden’.

I boken *The Divide: A Brief Guide to Global Inequality* forteller Jason Hickel at han ved en støvete grusvei på Vestbredden så et enormt skilt: USAID, med en rørende tekst om at «dette er en gave fra det amerikanske til det palestinske folket». Det hører med til historien, forklarer han, at det er rikelig med vann på Vestbredden, men de israelske bosetterne har tilranet seg 90 prosent av det, blant annet gjennom de famøse Oslo-avtalene.

Den norske Helsingforskomiteen

Angående vår regelstyrte orden må vi jo spørre oss om også Norge godtar den. Også vi har en liten utvekst, ikke av USAID, men av The National Endowment for Democracy (NED), nemlig Den norske Helsingforskomité. Komiteens portefølje viser at kritikk av Russland samt forsvar for amerikanske interesser i Norge er et overordnet mål. Skjønt de pretenderer ikke å drive med nødhjelp. La det være helt klart!

NED ble stiftet i 1983 med formålet å overta noen av CIAs oppgaver, dvs. ikke-militære inngrep for å fremme «freedom abroad», som det står på deres egen hjemmeside. Det kaller seg en NGO og finansieres nok langt på vei av næringslivsmagnater, hvis interesser det tjener. Men det tildeles i tillegg store summer årlig over det amerikanske statsbudsjettet. (Det ble budsjettert med 315 millioner USD for 2025.)

Regimeendringer er noe USA har drevet med på den ene eller den andre måten siden landet ble til. General Smedley Butler (1881–1940) skal ha sagt: «Vi overvåket valgene i Haiti. Hvor enn vi har overvåket valg, vant alltid vår mann.» Uttalelsen stammer fra 1935, men den gir en pekepinn om USAs mål. De har ikke endret seg nevneverdig.

Krigen som nå bare vil fortsette

UKRAINA: Det er oppspinn at Russland har sagt at man ønsket å erobre Ukraina – for russerne handlet det om å sikre et nøytralt Ukraina. Russlands minstekrav er nå at Krim pluss de fire fylkene – Donetsk, Lugansk, Kherson og Zaporizzja – som Russland i hovedsak kontrollerer, gis dem, og at «Rest-Ukraina» forblir nøytralt.

Av Ola Tunander

ola.tunander@gmail.com

Den 6. mars i år besluttet den norske regjeringen å øke støtten til Ukraina til 85 milliarder kroner. Alle partier i Stortinget var enige i beslutningen. Regjeringen hadde først foreslått 35 milliarder, men etter sterkt press fra opposisjonen høynet man beløpet til 85 milliarder.

«Det er en støtte til Ukrainas frihetskamp, og det gjør Norge tryggere. Når USA sier at de ikke vil bidra like mye som før, må Europa gjøre mer», sa Jens Stoltenberg. «Det handler om luftvern, det handler om artilleri, det handler om støtte til Ukrainas egen industri», sa statsminister Jonas Gahr Støre.

Tanken er at jo mer støtte Ukraina, vil Russland styrkene stå i krigen mot Russland, og desto bedre fredsavtale vil Ukraina kunne få til i forhandlingene med Moskva. Man ønsker å presse Russland tilbake for å få en «rettferdig fredsløsning».

Atomvåpenkrig i Europa

For man har overhodet ikke forstått hva slags krig Ukrainakrigen er for Russland. For russerne er ikke dette en krig man har valgt. Det handler ikke om å erobre landområder. Det handler heller ikke om å gjenopprette den tidligere Sovjetunionen eller det russiske imperiet. Det handler om at russerne er overbevist om at de ikke vil kunne forsvare seg om det blir utplassert amerikanske våpensystemer i Ukraina tett på Moskva. Derfor er krigen mot Ukraina for Russland en forsvarskrig der deres eksistens står på spill.

Det betyr også at Russland ikke bare kan velge å droppe ut av krigen hvis den blir for kostbar, slik USA forlot Vietnam og Irak og Afghanistan. Russland vil fortsette krigen til man har oppnådd en akseptabel avtale eller en total seier. USA på sin side har erklært at de vil fortsette krigen til «siste ukrainer». Og om de vestlige landene vil gå inn med militære styrker i Ukraina, vil Russland skyte missiler mot disse landene også. Til syvende og sist vil europeerne måtte regne med en ødeleggende atomvåpenkrig i Europa, som nepper vil være til de

europiske landenes fordel.

Derfor tror vi at det ville være bedre for Ukraina og for verden om de 85 norske milliardene ble kastet i havet.

I juni byttet Russland 6060 ukrainske falne mot 76 russiske, eller med andre ord 80 falne ukrainske soldater per russiske soldat.

Når Norge nå bidrar med våpen og annen støtte til en verdi av 85 milliarder, og andre vestlige land også bidrar med store beløp, betyr det at krigen nesten sikkert vil fortsette inn i 2026. Ukraina har antagelig allerede tapt langt flere soldater enn vestlige medier opplyser om, sannsynligvis mer enn en million mann. Og om krigen fortsetter, vil man komme til å tape enda flere soldater og med stor sannsynlighet større landområder. Dette vil være en direkte følge av den norske støtten til Ukraina.

Russland på sin side har en mye større befolkning enn Ukraina og tilstrekkelig med avanserte våpen. Ukraina vil få det stadig vanskeligere i krigen mot russerne og kan komme til å tape hele Svartehavskysten og dermed miste egne havner hvis utviklingen fortsetter.

«Let’s just fight»

Under forhandlingene mellom Ukraina og Russland våren 2022 var begge sider enige om én ting, nemlig Russland hadde et hovedkrav: «et nøytralt Ukraina». «Alt annet var kosmetisk» og kunne løses, for å sitere den ukrainske forhandlingslederen David Arakhmija. Ja, man hadde faktisk oppnådd enighet mellom den russiske og den ukrainske siden. President Zelenskyjs militære rådgiver, Oleksij Arestovitsj, som også var med i forhandlingsdelegasjonen, sa at de hadde åpnet champagneflaskene. Men den 9. april kom Boris Johnson til Kyiv og sa, ifølge Arakhmija, at «vi skulle ikke signere noe», og «let’s just fight». Johnson lovet at de (britene eller Vesten) ville bidra med våpne-

ne Ukraina trengte. Man måtte ikke forhandle med «krokodillen Putin», sa Johnson. Zelenskyj fulgte Johnsons råd, og etter dette har Ukraina tapt rundt en million mann og fire fylker (oblaster).

Samtidig som Russland gikk inn i Ukraina med opp mot hundre tusen mann den 24. februar 2022, sa president Vladimir Putin: «Vi har behandlet alle de postsovjetske statene med respekt og vi vil fortsette å gjøre det. Vi respekterer og vil fortsette å respektere deres suverenitet.» Men Russland kan ikke akseptere en vestlig «trussel fra ukrainsk territorium». Og Putin la til: «Vi står foran en trussel mot statens eksistens.» Han var fornøyd med Minsk-avtalen 2015, som hadde sikret Ukrainas suverenitet og nøytralitet og den russiskspråklige befolkningen en relativ autonomi. Men da Ukraina i 2019 besluttet å forlate Minsk-avtalen og nøytraliteten, og i 2021 opprette en egen avtale med USA, var krigen et faktum. For Russland gjaldt det å sikre et nøytralt Ukraina. Hvis dette ikke lot seg gjøre, ville man overta de russisklojale områdene av Ukraina for å forhindre utplassering av amerikanske våpensystemer tett på Moskva.

Ofte ren fantasi

Alle vestlige medier og nesten alle vestlige politikere så vel som norske stortingspolitikere har hevdet at Vladimir Putin gikk inn med militære styrker i Ukraina for å erobre landet og gjenopprette imperiet. De fleste har utgått fra påstander fra Institute of Study of War under Kimberly og Fred Kagan, fra den samme Kagan-familien som var drivende for krigen i Irak i 2003. De hevdet at Irak hadde masseødelegelsesvåpen, noe som senere viste seg å være løgn. Og det samme gjaldt påstandene om Russland ambisjon om å erobre Ukraina. Hvis Russland hadde ønsket å ta Ukraina, måtte de ha gått inn med minst 10-15 ganger så stor troppestyrke (slik Sovjetunionen gjorde ved okupasjonen av Tsjekkoslovakia i 1968). Det er ikke Russland som har sagt at man ønsket å erobre Ukraina. Alt dette er rent oppspinn. Nordmenn var bedre til å avsløre propagandaen i 2003 enn de er i dag, 20 år senere.

Både Russland og Ukraina har lidd store tap, og

begge sider vil gjerne avslutte krigen. Men tallene som blir presentert, er ofte ren fantasi. Ifølge en Pentagon-rapport som ble lekket til The New York Times i 2023, har Ukraina tapt kanskje fire ganger så mange soldater som Russland. Mange soldater er døde av artilleriild, og siden Russland anender 5–10 ganger så mange artillerigranater som Ukraina, er dette et sannsynlig tall.

Da Ukraina og Russland forrige høst utvekslet falne, ga Russland ti ganger så mange døde ukrainske soldater til Ukraina som Ukraina ga russiske til Russland. Hvis vi fortsetter slik, vil vi tape krigen, sa Ukrainas tidligere utenriksminister Dmytro Kuleba. I år har Russland gitt 20 ganger så mange falne eller mer til Ukraina enhver måned som Ukraina har gitt Russland. I juni byttet Russland 6060 falne ukrainere mot 76 falne russere, eller med andre ord 80 ukrainske døde per russer. Disse tallene reflekterer at Ukraina taper flere soldater, men også at Russland tar større og større landområder der kampene har utspilt seg.

Katastrofen støttes av Stortinget

Russlands minstekrav er nå at Krim pluss de fire oblastene – Donetsk, Lugansk, Kherson og Zaporizzja – som Russland i hovedsak kontrollerer, gis til Russland, og at «Rest-Ukraina» gis nøytralitet. Dette ville dessuten gi Rest-Ukraina et land med en klar ukrainskspråklig majoritet. Det er mange på vestlig side som ikke aksepterer en slik løsning, og på norsk side har man gitt Ukraina 85 milliarder kroner for at landet skal kunne fortsette krigen. Men det har som sagt to konsekvenser: Ukraina vil både tape flere nye fylker og kanskje hele svartehavskysten og dessuten tape mange hundre tusen mann.

Dette vil være en katastrofe, men en katastrofe som er støttet av Stortinget. De 85 milliardene er kun til fordel for den eliten som nå regjerer i Kyiv, ikke for det ukrainske folket, som kommer til å tape stadig større områder og en vesentlig andel av landets unge menn. Denne politikken må ta slutt. Og man skulle ikke tro det vil være vanskelig å finne mange andre måter å investere 85 milliarder kroner på.

Hatet øker

PARTIET FOR: Våpenprodusenter som støtter folkemordet. Logikken ser ut til å være fullstendig borte, men logikken finnes, og den ligger i lommen til dem som tjener.

Av Elena Eriksen

Jeg bærer med meg tre kulturer i hjertet: norsk, russisk og ukrainsk. Min far var halvt norsk, fra kolanordmennene, og halvt russisk, og min mor var ukrainsk. Jeg vokste opp i en liten by på Krimhalvøya, ved bredden av Svartehavet. Den gangen var det Sovjetunionen, og vi tenkte lite på om noen var russisk, ukrainsk eller noe annet. Det viktigste var hvem du var som menneske.

Hele livet har jeg snakket russisk, og den russiske litteraturen har preget meg dypt.

Hele livet har jeg snakket russisk, og den russiske litteraturen har preget meg dypt. I dag forventes det at man tar side – men hvordan kan jeg det, uten å splitte meg selv i tre? På skolen lærte vi både russisk, ukrainsk og andre språk og ble kjent med ulike kulturer gjennom historie, litteratur og musikk. Om sommeren besøkte vi mors familie i Poltava. Vi snakket det som falt oss naturlig – russisk og ukrainsk gikk om hverandre. Norge hadde alltid vært en del av meg, og min far og jeg drømte om å en dag få reise dit og kanskje finne slektninger. For meg var det aldri noen tvil om hva jeg ville bli. Havet og livet der fascinerte meg, så jeg reiste til Astrakhan, nord for

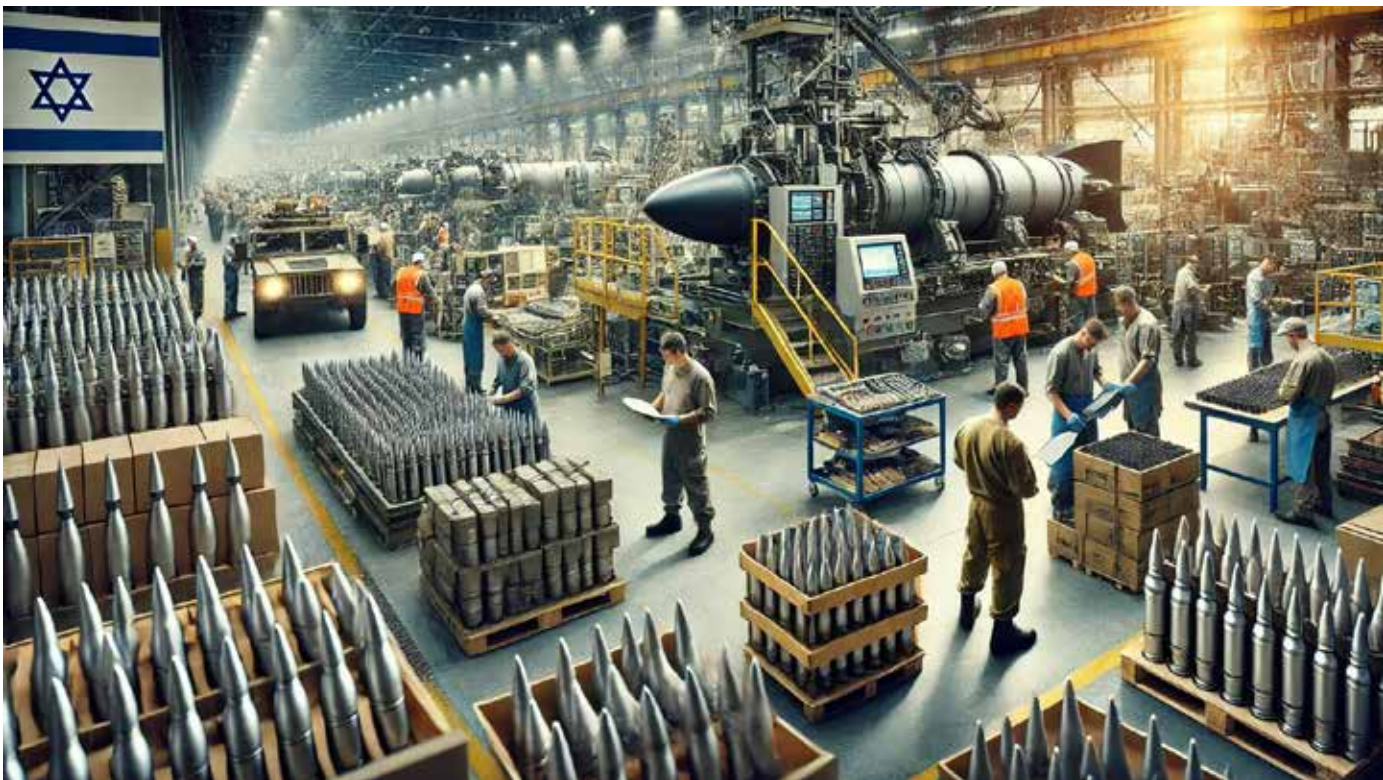
Det kaspiske hav, for å studere marinbiologi og fiskeoppdrett. Senere jobbet jeg ved et forskningsinstitutt.

Vi valgte å flytte til Norge

Men tidene endret seg. Landet jeg elsket, begynte å vakle. Da Sovjetunionen gikk i oppløsning, ble alt snudd på hodet og revet i stykker, og med det fulgte økonomisk usikkerhet, uro og økende kriminalitet. Livet ble stadig vanskeligere. Mannen min og jeg jobbet, men inflasjonen spiste opp inntektene, lønningene kom stadig forsinket, tomme butikshyller skapte uro blant folk, og fremtiden så ganske mørk ut. Det var dette Russland jeg forlot i 1997. Det var en vanskelig avgjørelse, men vi valgte å flytte til Norge. Akkurat som mine forfedre flyttet fra Skjerstad i Nordland til Russland på slutten av 1800-tallet under en økonomisk krise i Norge. Historien gjentar seg. Mens vi lærte språket og fikk opplæring i databruk, var vi på trygdeetaten/Aetat. De hjalp oss også med å komme ut i arbeidslivet, og etter tre år i midlertidige stillinger fikk jeg fast jobb.

Narrativene har erstattet fakta og nyanserte vurderinger.

I dag jobber jeg med det jeg brenner for, forskning på havet, og jeg bærer med meg både minnene fra Svartehavet og Det kaspiske hav og erfaringene fra Barentshavet. Reisen har vært lang, men den har gitt meg et rikt perspektiv, der jeg har begge beina trygt plantet i forskning og røt-

tene mine forankret i flere kulturer. Jeg elsker jobben min.

Etter skilsmissen oppdro jeg mine to fantastiske sønner alene – det ble både utfordrende og en stor glede å se dem vokse og modnes. Jeg elsker Bergen, verdens vakreste by, og Vestlandets fjell, som tar pusten fra meg hver gang jeg står på toppen. Livet tok form, og jeg nøt tiden med sønnene mine når de var hjemme. På jobben trivdes jeg, og

jeg fikk mange nye hobbyer.

Stedfortrederkrigen mot Russland

Men de siste årene har jeg kjent en voksende uro over samfunnsutviklingen, spesielt den politiske utviklingen som dreier seg om konflikt og krig. Språket blant politikere er blitt hardere, mer aggressivt, mer absolutt. Narrativene har erstattet fakta og nyanserte vurderinger. Hatet øker i samfunnet, og sterke bilder

av lidelse, død og ødeleggelse har blitt en del av hverdagen på TV.

For meg, med røtter i tre kulturer, gjør det vondt å være vitne til alt som utspiller seg mellom Russland, Ukraina og Norge. Stedfortrederkrigen mot Russland som utspiller seg i Ukraina, er en tragedie for alle, men aller mest for ukrainere, som opplever at landet tomnes for folk og naturressurser. Etter åtte år med borgerkrig valgte ukrainerne

en ny president i håp om rask fred, men i stedet fikk de en langvarig krig med Russland. Nå ønsker mange ukrainere slutt på krigen, men får i stedet løfter om flere våpen fra politikere som mener at mer våpen raskere vil bringe fred. Samtidig nekter de samme politikerne å erkjenne folkemordet i Palestina og krever ikke opphevelse av blokaden. I stedet investerer de i våpenprodusenter som støtter folkemordet. Logikken ser ut til å være fullstendig borte, men logikken finnes, og den ligger i lommen til dem som tjener på kriger.

Jeg har aldri vært politisk aktiv, men har alltid vært en bevisst velger. Først stemte jeg på partier som delte mine verdier og syn på viktige samfunnsspørsmål. Etter hvert oppdaget jeg at mange endret standpunkt når de kom på Stortinget. Derfor begynte jeg å stemme mer strategisk, men uten særlig effekt.

Ukrainere opplever at landet tømmes for folk og naturressurser.

Jeg ble medlem i partiet FOR, det eneste partiet som snakker om fred og vil kjempe for den gjennom diplomati – ikke våpen. Jeg ble valgt som førstekandidat fra Vestland, og jeg tar dette ansvaret på største alvor. Samtidig er det skremmende å tre inn i ukjent terreng blant mange erfaringer, men jeg ser det som min eneste mulighet til å bidra til fred og bedre levekår for flertallet.

Militært forbruk framstår som uvettig bruk

MILITARISME: På tross av aggresjonsforbudet i FN-pakten fortsetter verden dessverre å herjes av aggresjonskrig og væpnede konflikter. Det militære forbruket legger dessuten beslag på ressurser som kunne ha gått til velferd, fattigdomsbekjempelse og klimatiltak.

Av Aslak Storaker, Kari Anne Næss, og Eskil M. Grav

I april og mai lanserte det Internasjonale fredsbyrået (IPB) sin årlige kampanje Globale dager mot militært forbruk (GDAMS). Grunn tanken er at det militære forbruket legger beslag på ressurser som kunne ha gått til velferd, fattigdomsbekjempelse og klimatiltak, og at det dessuten er gjensidig forsterkende, ved at det ofte fører til økte spenninger og rustningskappløp.

I 2024 brukte verdens stater rekordhøye 2718 milliarder dollar på militære utgifter, ifølge det svenske forskningsinstituttet SIPRI. Økningen fra 2023 på 275 milliarder dollar tilsvarer det FNs miljøprogram UNEP har estimert vil trenge av investeringer for nødvendig klimatilpasning i utviklingsland (187–359 milliarder dollar per år). Og til sammenligning estimerte FNs matvareprogram i 2021 at det ville kreve investeringer på 40 milliarder dollar i året å utrydde global sult innen 2030.

Militæralliansen NATO som Norge er med i, står for 55 prosent av verdens samlede militære forbruk, på tross av at medlemslandene utgjør under 1/8 av verdens befolkning.

For Norges del er økningen i militære utgifter for 2025 (19,2 milliarder kroner) større enn i 2023 kunne økt sosiale ytelser nok til å heve alle i Norge som mottar ytelser over fattigdomsgrensen (13,3 milliarder kroner). Som FNs undersekretær for nedrustning, Izumi Nakamitsu, sier det: «I ti år har militærutgiftene økt hvert eneste år, og omdirigert essensielle og begrensede ressurser bort fra utrydding av fattigdom, klimatiltak og likestilling. Likevel har det ikke ført til fred.» Ser man på det med et 'utenfrablikk' framstår militært forbruk som en uvettig bruk av begrensede ressurser.

Aggresjonskrig

Fra den enkeltes regjeringssynspunkt kan det selvsagt framstå annerledes. På tross av aggresjonsforbudet i FN-pakten fortsetter verden dessverre å herjes av aggresjonskrig og væpnede konflikter. Mange frykter at deres eget land kan bli det neste i rekken, hvis det ikke allerede er involvert. Det er likevel ikke slik at militarisering automatisk fører til økt sikkerhet – når en stat eller militær blokk øker sitt forbruk øker også sannsynligheten for at rivaliserende stater eller blokker øker sitt forbruk, noe som i seg selv kan bidra til økte spenninger og krigsfare. Resultatet av at alle aktørene rustet opp for å styrke sin egen sikkerhet er dermed paradoksalt nok at alle ender opp med redusert sikkerhet. Dette er den sentrale innsikten til Palmekommissjonen fra 1982, som også kommer til uttrykk i IPBs, ITUCs og Olof Palme International Center sin rapport «Common security 2022», som ble laget med et ønske og håp om at disse innsiktene – som bidro til å avslutte den kalde krigen – på fredelig vis kan revitaliseres.

Rustningskappløpet

Dersom man ser på Norge som en del av det globale rustningsforbruket i stedet for som en isolert aktør, er det vanskelig å forstå samstemmigheten på Stortinget om å doble vårt militære forbruk fram til 2036. Militæralliansen NATO som Norge er med i, står for 55 prosent av verdens samlede militære forbruk, på tross av at medlemslandene utgjør under 1/8 av verdens befolkning. Ser man på utgifter regna per innbygger er Norge et av de mest militarisererte landene i verden, med 1583 dollar per innbygger i 2023 havnet vi på syvende plass blant alle verdens stater. Regnet i totale utgifter ligger lille Norge på 28. plass av alle verdens land, mellom Indonesia og Pakistan. Så er det selvsagt flere variabler som gjør at Norge kommer høyt på den skalaen, blant annet knytta til lønnsnivået og den lange kystlinjen – men vil ikke de fleste land i verden kunne legge fram en tilsvarende begrunnelse for hvorfor det er nødvendig for akkurat deres land å lede an i rustningskappløpet?

Norge et av de mest militarisererte landene i verden.

Nå som vi går inn i en valgkamp vil vi oppfordre de politiske partiene til å tenke over om det er mulige militære utgifter det går an å kutte i, og å støtte opp om initiativer til freds- og nedrustningsavtaler. For skal vi lykkes med de globale målene om bærekraftig utvikling, å bremse klimaendringene og å redusere sult og fattigdom, kan ikke det pågående rustningskappløpet fortsette.

Storaker er styremedlem i Norges Fredslag og i IPB, Næss er styreleder i Norges Fredslag, og Grav er nestleder i Norges Fredslag og rådsmedlem i IPB.

Fredsarbeid

VALG 2025: Før kunne unge som ikke ville lære å drepe, bli militærnektete. Det kan de ikke lenger. Tvertimot blir ungdommer lokket inn i militæret med reklame på skolene som argumenterer for det hyggelige fellesskapet man tar del i som soldat. Man spør ikke ungdom om de ønsker å lære å drepe.

Av Frederikke Margrethe Møller

FOR Vestfold

Inntil for få år siden var den norske regjeringen og Stortinget enige om tre ting: Norge skulle ikke ha utenlandsk militær på norsk jord i fredstid; Norge skulle ikke selge våpen til land i krig, og Norge skulle ikke ha atomvåpen

på norsk jord.

Dessuten var det enighet at vi skulle forbli venner med vår nabo i øst.

I løpet av kort tid har hele Stortinget skroket alt dette. Det har ikke vært sak i et stortingsvalg; folket har ikke hatt anledning til å si om vi er enig. Med de politiske partiene vi har på tinget nå, hadde det heller ikke spilt noen rolle. Vi hadde ikke hatt noe parti å stemme på som sto på den gamle enigheten.

De amerikanske basene ble til og med invitert av den forrige regjeringen på et tidspunkt hvor man kunne forutsi at USA innen kort tid kunne få en ytterst uforutsigbar president. Men hvem var det som ville ha Trump i bakhagen sin?

En tidligere norsk regjering hadde en rolle da FN innledet prosessen for forbud mot atomvåpen, men nå vil ikke vår nåværende regjering engang skrive under på FNs forbud. FN ble i sin tid opprettet for å forebygge krig. Men på flere måter har FN regler som spenner bein for virkelig fredsarbeid, og dessuten har FN et budsjett som er en brøkdell av hva som brukes til våpen og militæret i verden.

Offer for propaganda

Vi blir nå bombardert med fiendebilder og av argumenter for opprustning. Hvis noen finner på å si noe nøytralt eller positivt om vår nabo i øst, er vi visst offer for propaganda, mens oppfordrin-

gen til opprustning og skremming om fienden kalles informasjon.

Russland har aldri vært i krig med Norge. Tvertimot var det russere som frigjorde Nord-Norge fra besettelsesmakten under annen verdenskrig – uten dermed å overta denne landsdelen.

Det finnes folk i Norge som er opptatt av nedrustning og fred og ikke minst er for forbud mot atomvåpen. Vi trenger å bli hørt.

Norge deler hvert år ut en fredspris. Denne har blitt brukt til litt av hvert, ofte mer som en menneskerettighetspris eller en pris for ytringsfrihet. Dette har skapt mer splid enn fred. Eller den har vært gitt til maktpersoner som noen norske politikere har villet være venner med.

Likevel er akkurat fredsprisen en del av det norske folks opplevelse av eller ønske om at Norge skal være en fredsnasjon. Og nordmenn har forsøkt seg som fredsmeglere. Med den siste tidens utvikling har nok Norge forspilt sin mulighet for å bli betraktet som et fredelig og nøytralt land – også uten at det blir sagt høyt at Norge produserer våpen som blir brukt hvor som helst til å drepe medmennesker.

Nestekjærlighet

Norge har tradisjonelt vært et kristent land. Kristendommen maner til nestekjærlighet. En del kristne tar dette på alvor. For kunne unge som ikke ville lære å drepe, bli militærnektete. Det kan de ikke lenger. Tvert imot blir ungdommer lokket inn i militæret med reklame på skolene som argumenterer for det hyggelige fellesskapet man tar del i som soldat. Man spør ikke ungdom om de ønsker å lære å drepe, eller om de er villige til å dø for Norge – eller dø i et land som makthaverne i et annet NATO-land har bestemt at er en fiende.

Ikkevoldelige alternativer

Vi har 17 fredsorganisasjoner i Norge, medlemmer i Norges Fredsråd, som er en pådriver i arbeidet for nedrustning, konflikthåndtering og fredsbygging. De ønsker å fremme nytenkende sivile og ikkevoldelige alternativer til bruk av militær makt.

Hvor skal alle vi enkeltpersoner gå med vår stemme?

Det finnes nå et alternativ i Norge, og, for min del, i Vestfold: FOR – partiet Fred og Rettferdighet. Fred og Rettferdighet arbeider mot opprustning og vold – for en rettferdig og bærekraftig utvikling og mellomfolkelig forståelse – slik fred skapes. FOR vil at våre skattepenger skal brukes til velferd – ikke til våpen og militæret.

FOR – Norges eneste fredsparti

VALG: Her følger en liste over hvem som er fylkesledere i partiet Fred og Rettferdighet (FOR), og hva de brenner for. Fred er det viktigste, noe som ikke akkurat er overraskende tatt i betraktning at dette er Norges eneste fredsparti.

Av Sjur Papazian / FOR
sjur.cp@gmail.com

Foreningen Fred og Rettferdighet (FOR) ble til i mai 2023 med det formål å gjøre det nødvendige forarbeidet for å starte et politisk parti. Hovedformålet er å fremme en fredelig og rettferdig verden gjennom solidaritet og internasjonalt samarbeid, fattigdomsbekjempelse og økonomisk fordeling. Dette betyr nei til militarisering og ja til velferd. Foreningen avholdt flere offentlige møter med kjente norske og internasjonale innledere og deltok i politiske markeringer og demonstrasjoner, særlig til støtte for Gaza.

Arbeidet i 2024, besto hovedsakelig i å samle 5000 signaturer for å bli registrert i partiregisteret. Organisasjonen vokste i Oslo-området, samtiddet som kontakt ble opprettet med ildsjeler som ønsket å starte fylkeslag i andre deler av landet. De første fylkeslagene ble opprettet i Rogaland, Vestland, Vestfold og Østfold.

Stiftelsesmøtet for partiet 6. november 2024, ble kronet med registrering i partiregisteret 9. januar 2025. Med FOR som politisk parti er oppmerksomheten nå vendt mot høstens stortingsvalg.

Det var viktig å stifte lokallag rundt om i landet for å kunne stille til valg i de ulike valgdistriktene. Det ble mobilisert til styre i alle våre 15 fylker; disse står også på valgliste for FOR i de 19 valgdistriktene. Følgende er hva de enkelte lederne mener:

1) Agder – Øyvind Andresen

Øyvind Andresen er fylkesleder i Agder og står på førsteplass på FORs liste i Aust-Agder. Han er i dag pensjonist, men har en lang og sammensatt livs- og yrkeserfaring, som industriarbeider, lektor i videregående skole, fagbokforfatter, journalist og blogger.

Med bakgrunn fra ml-bevegelsen har han vært med i AKP, deretter RV/Rødt. Han var i tre år leder for Vest-Agder Rødt, men meldte seg ut av partiet høsten 2024, og inn i FOR på grunn av Rødts støtte til forsvarsforliket og våpenhjelpen til Ukraina.

Øyvind mener Forsvarsløftet (Prop. 87 S) er et propagandaskrift for NATO og USA som legitimerer videre opprustning og støtte til våpenindustrien samt sikrer Norges deltakelse i framtidige kriger mot Russland og Kina. Han er sjokkert over at dette kunne passere i Stortinget uten protester fra Rødt (og SV), og mener de med dette har ekskludert seg selv fra fredsbevegelsen.

Øyvind håper at FOR skal bli et kraftsentrum i fredsbevegelsen – og at partiet kan samle alle som mener at våpen ikke er veien til fred, uansett livssyn og sosial bakgrunn. Han jobber etter mottoet «Arbeider og undertrykte i alle land, foren dere» og støtter derfor ekte folkelige opprør og fredsbevegelser i alle land, også i de statene som danner en motvækt mot USAs hegemoni.

2) Akershus – John Y. Jones

John Y. Jones er fylkesleder i Akershus. Med både flere barn og barnebarn står han helt inne for slagordet «Bruk pengene våre på velferd – ikke krig!» Han mener at FN-pakten må stå sentralt for all tenkning i FOR, og at Norge må bli en fredsnasjon igjen. Arbeiderbevegelsen har en stolt fredstradisjon vi må bygge på! Det siste vi trenger, er ødeleggende våpeneksport og opprustning.

John ivret for at Norges fremste Russland-kjenner, professor Glenn Diesen, i dag stiller som partiets førstekandidat i Akershus (se egen artikkel om Diesen).

Ifølge John er krig den grønne framtidens hovedfiende. Krig knuser internasjonal solidaritet, ødelegger natur, stjeler ressurser verden trenger – som våre barns framtid er avhengig av. Vi trenger

broer, ikke murer. Vi må ta av oss de militaristiske brillene og slutte å la NATO fortelle oss hvem som er våre fiender.

«Vi trenger broer, ikke murer.»

Johns drøm er å skape kulturelt samarbeid mellom ungdom i Russland og Norge. Vi må rive ned fiendebildene og lære oss å se kinesere og russere som de menneskene de er. Derfor må våre barn lære å gjennomskue propaganda og fiendebilder. Derfor må vi stoppe dem som i sine kampanjer for å knuse det palestinske folket misbruker fortellingene om tyskernes overgrep mot jøder for 85 år siden– FOR må kjempe for palestinere! Folkemordskonvensjonen var ment å skulle forhindre folkemord, men i dag blir den misbrukt til å trekke ut tiden i spissfindig juridisk debatt som daglig koster liv. Vår største oppgave er å stoppe Israels folkemord i Gaza og stille de ansvarlige for FN-domstolen, også de norske medskyldige, mener han.

3) Buskerud – Elin T. Osjord

Elin T. Osjord sitter i sentralstyret i FOR og er fylkesleder i Buskerud. Hun er utdannet ballettdanser og filmskaper. Hun er aktiv med videodokumentasjon og foto av danseforestillinger og lager dansefilmer som blir vist på filmfestivaler rundt om i verden. Hun har vunnet flere priser.

Fred, både den indre i hvert menneske og den ytre i samfunnet, har alltid engasjert henne. Hun er en del av stiftelsen Words of Peace, som er aktiv på alle kontinenter, blant annet med utdanningsprosjektet The Peace Education Program.

Dette er første gang Elin er aktiv i et politisk parti. Hun mener vi som samfunn står ved et moralsk veikryss. Ordene «fred» og «rettferdighet» resonerer dypt i henne. «Jeg kjenner dem som en varm strøm gjennom kroppen hver gang jeg leser eller sier dem høyt. De to ordene fyller meg rett og slett med håp og styrke», sier Elin.

Verdien av hver enkelt av oss, ja, verdien av livet selv, er det hun brenner for. Hun vil derfor kjempe for et samfunn som setter dialog og samhandling foran våpen, bomber og død. Det er en menneskerett å få leve, ikke bli ofret i stormaktenes spill om profitt og herredømme. Dette er ikke bare en drøm, men en mulighet vi kan skape sammen. Ifølge henne gjelder det å være menneske først og å tenke og handle med medfølelse overfor alt levende på planeten.

4) Finnmark – Lene C. Glosimot

Lene C. Glosimot er fylkesleder og står på førsteplass på FORs liste i Finnmark. Hun kommer opprinnelig fra Rjukan i Telemark, men bor nå i Sørvaranger kommune.

Hun mener det i dag er spesielt viktig å dempe den militære aktiviteten og spenningen, særlig i nord slik som situasjonen er nå med krig og uro rundt omkring i verden. En militær opptrapping i nord gir oss ikke trygghet og sikkerhet, men vil snarere bare gjøre oss til bombemål og skape utrygghet. Norge har i årtier lært å leve fredelig med sine naboer og må bygge på denne erfaringen. Man slukker ingen branner ved å helle på mer bensin.

Lene er opptatt av og vil fremme distriktenes sak i Finnmark og arbeide for urbefolkningsrettighetene for samer spesielt.

5) Innlandet – Lars Birkelund

Lars Birkelund er fylkesleder i Innlandet og står på førsteplass på FORs liste i Hedmark. For Lars var miljøkampen lenge det viktigste, og han var med i SV fram til partiet, sammen med resten av Stortinget, gikk inn for det mest ødeleggende og ressurssløsende som finnes, nemlig krig, under NATOs folkerettsstridige bombing av «Rest-Jugoslavia» i 1999. Krigsmotstand ble da det viktigste, og da Rødt i 2023 ga etter for våpenlobbyens press om å levere våpen til Ukraina, gjensto det kun én mulighet: FOR.

Lars mener det må bli slutt på våpenstrømmen til Ukraina og at det snarlig må innledes forhandlinger, der det også må stilles krav til USA/NATO/EU og Ukraina, ikke bare til Russland. Humanitær bistand er bra. Våpen bidrar derimot kun til å forlenge krigen som nå er langt inne i sitt fjerde år. Løsningen i Ukraina må overlates til partene i krigen og nøytrale meglere fra land som ikke har tatt del i den.

«USA/NATO har flere ganger skapt falske påskudd for kriger som Norge har blitt med på.»

Ifølge Lars har USA/NATO flere ganger skapt falske påskudd for kriger som Norge har blitt med på. Han mener Norge må slutte å blande seg inn i andre lands indre anliggender med for eksempel krav om regimeskifte og nvalg. Slik innblanding er i strid med folkeretten og har gitt svært dårlige resultater, med Libya, Syria og Ukraina som de verste eksemplene. FOR bør være et førstevalg for dem som er mot vold/krig/våpen som løsning på internasjonale konflikter.

6) Møre og Romsdal – Hallgeir Wuttudal

Hallgeir Wuttudal er fylkesleder og står på førsteplass på FORs liste i Møre og Romsdal. Han er i dag pensjonist samtidig som han jobber som rådgivende ingeniør i eget firma. Etter å ha vært med i Rød Ungdom (RU) ble han styremedlem i Haram Senterparti og var i fire år medlem av Ålesundslista, en tverrpolitisk liste som stilte til valg ved kommunevalget i Ålesund, for han meldte overgang til FOR. Han sitter i elderrådet i Haram, som er et rådgivende organ for kommunen.

Hallgeir er engasjert i utenrikspolitik og synes norske politikere har vært feige og dobbeltmoraliske når det gjelder overgrep mot andre nasjoner. Angrepskriger som utkjempes av vestlige land, inkludert Israel, har blitt ignorert, forstått eller rettferdiggjort, mens tilsvarende overgrep fra andre land, som Russland, blir sterkt fordømt. Samme hvor umenneskelige handlinger USA har begått, har de blitt støttet av norske og andre europeiske politikere. Olof Palme har vært et unntak i nordisk historie i så måte, ifølge Hallgeir.

Han mener at løsningen for å hindre at den lovløsheten vi ser i verden nå – der den sterkeste ser ut til ustraffet å kunne angripe andre land og deres ledere – må stoppes for hele den umistelige planeten vår blir ødelagt av grådighet og menneskeforakt. På samme måte som vi har en rettsordning med politi og domstoler, som tar seg av forbyrtere innenlands, bør vi arbeide for å etablere en rettferdig internasjonal verdensorden.

«Vi trenger et styrket og omorganisert FN som kan løse territoriale tvister, klimautfordringer, fattigdom og handelskonflikter på en fredelig måte.»

Han tror på et styrket og omorganisert FN som kan løse territoriale tvister, klimautfordringer, fattigdom og handelskonflikter på en fredelig måte. Effektive organer innen FN-familien bør løse konfliktene i stedet for at de sterkeste makte-

ne benytter våpen og trusler for å få egne fordeler. Et styrket FN må få økte fullmakter gjennom verdenspoliti, diplomati og domstoler for å løse konflikter mellom nasjonene – og trygge den fantastiske planeten vi bor på.

7) Nordland – Hugo Sandoval

Hugo Sandoval er fylkesleder og står på førsteplass på FORs liste i Nordland. Hugo er opprinnelig fra Chile, men kom til Norge som politisk asylsøker i 1988. Han er utdannet lærer i språkvitenskap og litteratur i Chile og har tatt utdanning som sosialarbeider ved NTNU. Han har vært medlem av partiet PC i Chile, samt av AKP og NKP, RV og Rødt i Norge.

I Norge har han vært aktivist, samfunnsdebattant og lokalpolitiker i en årrekke. Han har brukt sitt politiske engasjement i kampen mot rasisme, markedsliberalisme, NATO, EU og de politiske kreftene som plyndrer mennesker og natur i demokratiets navn. Han mener det ikke finnes noe annet alternativ for å skape et anstendig, solidarisk og rettferdig samfunn enn gjennom FOR.

8) Oslo – José A. Gálvez Suárez

José A. Gálvez Suárez er fylkesleder i Oslo. Han kaller seg humanist, realist og moralrelativist. Hans gud er kjærligheten, hans religion er å gjøre det gode, og hans katekisme er humanismen. Det viktigste for ham er å kjempe for at vårt demokrati skal være ærlig, og ikke den hyklerske øvelsen det er i dag. Revolusjon betyr forandring og revolusjonen begynner i hjertet vårt.

«Dagens politikere heller vil bortforklare enn å løse utfordringer.»

José brenner for å demokratisere tilværelsen vår. Vi må slutte å sette bort de store avgjørelsene til karrierpolitikere som verden jobber for deg eller meg, og snarere frigjøre tid og energi til aktivt å delta i demokratiet og påvirke alle aspektene av livet. Han mener dagens politikere heller vil bortforklare enn å løse utfordringer. Han spør hvorfor vi ikke sanksjonerer stater som begår folkemord, og hvorfor vi forlenger kriger som tjener geopolitiske behov på bekostning av livskvaliteten vår, og ikke menneskelige behov.

Ifølge José er ikke verden delt mellom øst og vest, slik våre ledere vil få oss til å tro, men snarere mellom de få privilegerte, som eier alt, og oss andre, som blir satt opp mot hverandre og sendt til å krige for de mektiges privilegier. Han mener menneskeliv er viktigere enn stater, grenser eller geopolitiske ambisjoner. Sistnevnte må underkastes mennesket, ikke omvendt, for at vi skal kunne oppnå fred. Han mener FOR er en viktig drivkraft i dette.

9) Rogaland – Odd Erik M. Salvesen

Odd Erik M. Salvesen er fylkesleder i Rogaland. Han er utdannet siviløkonom og har jobbet med forretnings- og næringsutvikling i 30 år. Han har engasjert seg i partiet FOR fordi det er viktigere enn noe sinne å få aktivert et betydningsfullt fredsarbeid i landet vårt. Samtidig, mener han, må vi arbeide for et mer rettferdig samfunn, og mot ulikhetene som blir stadig større i Norge.

Ifølge Odd Erik er det mange kriger som i det siste er satt i gang i en stor geopolitisk forsvarskamp for å sikre vestlig herredømme. Mye tyder på at Norge er en del av en plan i en krig mot Russland. At vi har brutt med alle tidligere prinsipper for godt naboskap og nylig har tillatt amerikanske militærbaser, er risikabelt – og blir helt feil gitt vår beliggenhet mellom to stormakter. Han mener derfor at det viktigere enn noen gang å få aktivert et betydningsfullt fredsarbeid.

10) Telemark – Jan R. Orkås

Jan Rune Orkås er fylkesleder og står på førsteplass på FORs liste i Telemark. Gjennom sin erfaring fra salgs- og serveringsbransjen har han lært betydningen av å møte mennesker med respekt og nysgjerrighet. Hans engasjement våknet etter Ukrainakrigen i 2022, da han så hvordan mediene brukte propaganda framfor

nøktern informasjon.

Objektivitet og åpenhet er avgjørende for tilliten til demokratiet. Debattklimaet i særlig betente samfunnstemaer blir i dag ofte følelsesstyrt i stedet for faktabasert, noe som har ført til skadelige og lite reflekterte politiske beslutninger – hvor det ofte er vanlige folk som må bære konsekvensene. Når saklige argumenter viker for moralsk fordømmelse og polarisering, lider både ytringsfriheten og demokratiet. Han håper FOR kan bidra til ny nysgjerrighet og refleksjon, slik at Norge igjen kan fremme ekte diplomati og framstå som en fredsnasjon.

11) Troms – Toril Konst

Toril Konst er fylkesleder i Troms. Hun har vært lokallagsleder for Antikrigs-Initiativet i Tromsø i to år. Hun har tidligere vært medlem i Rødt og har stemt Rødt ved alle valg langt tilbake i tid, men ble skuffet over at partiet ikke lenger er et antikrigsparti, men har gått inn for å sende våpen til Ukraina.

Norske våpenforsendelser bryter med norsk tradisjon om ikke å sende våpen til land i krig, mener Toril. Da det ikke fantes andre alternative fredspartier, var ikke veien til FOR lang for henne.

Toril mener FOR har et veldig bra anti-krigsprogram. Hun er engasjert i fredssaken og vil arbeide for at vi alle skal kunne leve i en fredelig verden.

12) Trøndelag – Steven Crozier

Steven Crozier er fylkesleder i Trøndelag og står på førsteplass på FORs liste i Sør-Trøndelag. Sammen med familien flyttet han til Norge i 1965 fra USA for å slippe unna støtten til Vietnamkrigen. Han har jobbet som fast- og kommuneoverlege på Frøya siden 1985, men er nå pensjonist.

Steven Crozier valgte å forlate Rødt da RU-leder Amrit Kaur ble kastet under bussen.

Han var representant for Rødt i Frøya kommunestyre 2019–2023, men valgte å forlate partiet da RU-leder Amrit Kaur ble kastet under bussen for å ha våget å kalle Tangen, Stoltenberg og Store for terrorister. Steven mener disse bidrar til folke-

mordet i Gaza. Han mener det er en manglende evne eller uvilje blant våre ledere til å erkjenne koblingen der USA/NATO/Norge støtter folkemordet på palestiner og stedfortrederkrig mot Russland til «siste» ukrainere.

«Uttrykket om at ‘våpen er veien til fred’, er som å si sigaretter er bra for helsa.»

Ifølge Steven opplever vi i dag agitasjon og propaganda som skaper og opprettholder fiendebilder for konsolidering av makt, der det blir hevdet at vi for å beholde vår frihet må redusere velferden så vi kan produsere våpen. Basepolitikken vår ble kastet på skraphaugen da Norge tillot tolv amerikanske baser, noe som gjør oss til sannsynlige angrepsmål hvis krig bryter ut. Steven mener Norge trener FOR – en stemme som både vil og kan fremme fred og bidra til en rettferdig verden.

13) Vestfold – Trine Gunnberg

Trine Gunnberg er en drivende kraft i FOR i Vestfold og sitter dessuten i partiets sentralstyre. Fredsarbeid er det hun brenner mest for, og hun ser dette engasjementet i sammenheng med det å bygge landet vårt for mennesker i alle aldre og fra alle samfunnslag. Vi må tilrette for trygge arbeidsplasser for alle.

FOR er en motstemme mot umenneskeliggjøringen av samfunnet vårt, der krig og fiendebilder er farlige uttrykk i dag. Å bruke begrensede ressurser og pensjonsfond til økt militarisering og krig i Europa er en hån mot våre barns framtid og mot grønne ambisjoner og ønske om fred – noe ingen burde være uenig i, mener Trine.

14) Vestland – Eric Wheatley

Eric Wheatley er fylkesleder i Vestland. Han er fra USA og er utdannet i anvendt fysikk med doktorgrad og spesialisert innen atomfysikk, mikrobølgeteknikk og kommunikasjonsteknologi. Han har vært politisk aktiv siden slutten av 1980-tallet, hovedsakelig i miljøspørsmål. I 1990 arbeidet han for California Proposition 132, som førte til etableringen av Marine Resources Protection Act i 1992.

Eric Wheatley valgte å forlate Rødt da de gikk inn for våpenstøtte til Ukraina.

Han kom til Norge i 1998 for å jobbe ved Nera Research i Bergen og fikk norsk statsborgerskap i 2014. Han har vært aktiv i Rødt med hovedvekt på USAs baser i Norge og Norges samarbeid med USA. Han valgte å forlate Rødt da partiet gikk inn for våpenstøtte til Ukraina.

Det han brenner for, er å forstå årsakene til krig og strategier for fred i internasjonale relasjoner og støtte all innsats for positiv fred, støtte selvbestemmelse for alle, noe som inkluderer motstand mot Norges samarbeid med andre lands kriger og den undertrykkelsen det medfører. I FOR vil han arbeide for å sikre en god framtid for landet ved at Norge igjen blir en nøytral nasjon og prioriterer folks behov framfor krig.

15) Østfold – Geir O. Golden

Geir O. Golden er fylkesleder og står på førsteplass på FORs liste i Østfold. Han har en lang og sammensatt livs- og yrkeserfaring. Han kommer fra en forholdsvis rik og konservativ familie og har vokst opp på gård, der han fortsatt bor. Han har trakkert opp sin egen sti og har reist mye – mest til utradisjonelle steder, noe som har gitt ham et bedre perspektiv på forholdene i Norge.

Han har opp gjennom deltatt i flere ulike politiske partier, men har opplevd at disse har vært lite mottagelige for endringer. Han mener politikerne har forsømt den jevne borger, og at forskjellene mellom de ulike partiene er minimale. I FOR ser han derimot en utvikling med en bølge av opplysning for å skape håp om en framtid med et land som kan fremme fred i verden – og med rettferdighet i eget land.

Geir vil arbeide for at Norge forblir en fredsnasjon – en nøytral stat. Det at vi deler ut en fredspris, samsvarer dårlig med at vi er alliert med og involvert i en aggressiv våpenallianse. Ifølge ham er uttrykket om at «våpen er veien til fred», som å si sigaretter er bra for helsa. Over 100 års historie har vist det motsatte. Det er derfor galt å påstå at militærbasen på Rygge flyplass skaper sikkerhet, når sannheten er at det kun skaper økt risiko. Selv sørget Geir for at det nylig avholdte landsmøtet i FOR gikk inn for å omgjøre Rygge flyplass til sivil flyplass igjen.

NATO-alliansens militærmaskin i bevegelse

UKRAINA-KONFLIKTEN: Vestens ledere, medier og militære har beskrevet Russlands invasjon i Ukraina 24. februar 2022 som en brutal, overraskende og uprovosert fullskala invasjon. En nærmere lesning av historien de siste årene gir et ganske annet bilde

Av John Y. Jones
johnyngvarjones@gmail.com

«[Å] opprettholde mellomfolkelig fred og sikkerhet, og i dette øyemå å treffe effektive, kollektive tiltak for å hindre og fjerne trusler mot freden og å undertrykke angrepshandlinger eller andre fredsbrudd [...]»

Slik innledes artikkel 1 i FN-pakten. Pakten si-destiller påbudet både om å hindre en *trussel* om angrep og rent *fysiske* angrep. Det er både forbudt å true med og å starte kriger. For partiet FOR er FN-charteret en viktig veileder for å forstå konflikter – og hvordan løse dem.

Det er snarere regelen enn unntaket at kriger startes med anklager om at «det var de andre som begynte». Kjente eksempler er USAs invasjon av Irak, NATOs bombing av Libya, NATOs bombing av Serbia.

FN-charteret er for partiet FOR en viktig veileder for å forstå konflikter – og hvordan løse dem.

Bak krigen i Ukraina ligger et betydningsfullt dokument fra Pentagon, en RAND-rapport fra 2019 «Hvordan destabilisere Russland», dvs. Råd om hvordan USA skal sørge for regimeskifte i Russland, noe som nødvendigvis måtte oppfattes som en eksistensiell trussel mot regjeringen i Moskva.

I Ukraina-konflikten, helt siden landet ble opprettet i 1991 og senere under krigen etter regime-skiftet i 2014, og eskaleringen med Russlands invasjon i 2022, står spørsmålet om å oppleve den andres handlinger som en trussel, og behovet for sikkerhets-avtaler sentralt Vestens ledere, medier og militære har beskrevet Russlands invasjon i Ukraina 24. februar 2022, som en brutal, overraskende og uprovosert fullskala invasjon. Ved en nærmere lesning av historien de siste årene får vi et ganske annet bilde: Etter det som rimelig kan oppfattes som omfattende provokasjoner og avtalebrudd fra vestlig side, advarte Russland om at de oppfattet NATOs press som en eksistensiell trussel som måtte stoppe eller stoppes.

En kombinasjon av Vestens og Kiev-Ukrainas provoserende utvikling med utplasseringer av soldater og truende militære installasjoner, samt økende undergraving av russiskkulturelles rettigheter innen Ukrainas grenser og borgerkrigsutviklingen mellom Øst og Vest-Ukraina, nådde et klimaks i dagene før invasjonen 24. februar 2022. Dette viser tall fra OSSE, Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa. Utviklingen viser at Vesten må ta deler av eller hele skylden for at krigen startet.

Dette er synspunkter som støttes av etablerte og internasjonalt respekterte forskere og kommentatorer som professorene John Mearsheimer og Jeffrey Sachs og militæranalytikerne Ray McGovern og Jacques Baud.

Å invadere et land er brudd på folkeretten, og slik sett begikk Russland et eklatant folkerettsbrudd i 2022. Men dette bruddet var et svar på gjentatte folkerettsbrudd fra vestlig side. Vesten hadde gitt Moskva definitive garantier om at NATO ikke skulle utvides østover for at man ikke skulle kunne oppfattes som en trussel mot Moskva. Disse garantiene var gitt muntlig, viser dokumenter i amerikanske arkiver. Og ifølge folkeretten er muntlige avtaler like bindende som skriftlige.

Fra Cuba-krisen i 1963 var det blitt skapt forståelse for ikke å utplassere strategiske våpen for nær potensielle fiender. Og fra Serbiakrigen var det etablert en ny presedens for at lands grenser kunne krenkes der man kunne påberope seg legitime grunner. Disse to hendelsene har vist seg å være viktige for å forstå ukrainakrigen.

La oss se på Ukraina-konflikten over tid for å sette hendelser i sammenheng:

Ukrainakonflikten 1990–2023

31. januar 1990. Tysklands utenriksminister Hans Dietrich-Genscher lover Sovjetunionens president Mikhail Gorbatsjov at NATO utelukker en «utvidelse av sitt territorium, dvs. å flytte det nærmere de sovjetiske grensene» hvis Sovjet trekker sine 350 000 soldater ut av Øst-Tyskland. «Russerne må ha garantier, for eksempel for at den polske regjeringen, om den en dag skulle forlate Warszawapakten, ikke skal kunne gå med i NATO neste dag», sa Genscher.

9. februar 1990. «NATO-utvidelse er uakseptabel», sier USAs utenriksminister James Baker III. Gorbatsjov la til: «Definitivt. Enhver utvidelse av NATOs sone er uakseptabel.» Baker svarer: «Vi er enige.» Alle de amerikanske, britiske, tyske og franske lederne sa det samme.

29. juni–2. juli 1990. «NATO-rådet og jeg er imot utvidelsen av NATO», uttaler NATOs generalsekretær Manfred Wörner.

Bruddet var et svar på gjentatte folkerettsbrudd fra vestlig side.

12. september 1990. Avtale undertegnes i Moskva mellom Sovjet/USA/Frankrike/Tyskland pluss Øst- og Vest-Tyskland, den såkalte 4+2-avtalen, der det forsikres om at når Sovjet trekker seg ut av Øst-Tyskland, vil ingen NATO-utplassering finne sted i denne delen av Tyskland. NATO ville ikke kunne utvides til Øst-Tyskland, og en utvidelse øst for Tyskland vil være utelukket ifølge president Boris Jeltsin.

I mars 1991, da president Gorbatsjov og forsvarsminister Jazov var urolige for polsk snakk om NATO-utvidelse, sa Storbritannias statsminister John Major at «noe slikt kommer ikke til å hende». Men internt snakket Bush-administrasjonen allerede da om å utvide NATO.

I august 1991 erklærer det ukrainske parlamentet, Rada, sin selvstendighet og sin intensjon om å bli en permanent nøytral stat uavhengig av militærblokker og vil følge prinsippene om verken å akseptere, produsere eller anskaffe atomvåpen. Sovjetunionen ble oppløst 26. desember 1991. Ukraina ble da en selvstendig stat.

8. juli 1997. NATO inviterer Polen, Ungarn og Tsjekkia til å innlede NATO-tiltredelsesforhandlinger. De blir tatt opp i NATO i mars 1999, noe som er et brudd med avtalen de vestlige landene hadde inngått med Moskva i 1990.

Tidsskriftet Foreign Affairs gjengir i september/oktober-nummeret i 1997 den tidligere amerikanske nasjonale sikkerhetsrådgiveren Zbigniew

Brzezińskis tidsplan for NATO-utvidelsen østover.

Mellom 24. mars og 10. juni 1999 bomber NATO Serbia, noe Russland kaller for «et åpenbart brudd på FN-pakten» av NATO, siden det ikke ble godkjent av FN.

31. desember 1999 blir Vladimir Putin president i Russland.

13. juni 2002 trekker USA seg ensidig fra den antiballistiske atomvåpenavtalen (ICBM-avtalen), en handling som nestlederen i den russiske dumens forsvarskomite karakteriserer som en «ekstremt negativ hendelse av historisk dimensjon».

November–desember 2004 får vi 'Oransjerevolusjonen' i Ukraina. Dette karakteriserer Vesten som en demokratisk revolusjon, mens den russiske regjeringen sier det er en USA-støttet maktovertakelse.

Kraftige russiske innvendinger

10. februar 2007. Putin taler til sikkerhetskonferansen i München og erklærer at NATO-utvidelsen er en alvorlig provokasjon som ødelegger tilliten mellom Vesten og Russland.

1. februar 2008. USAs ambassadør til Russland, William Burns, sender sin nå kjente melding til sin nasjonale sikkerhetsrådgiver Condoleezza Rice med tittelen «Nyet means Nyet» (Nei betyr nei): Med en NATO-utvidelse til Ukraina ville man kryse en og rød linje. Det ville bety krig, advarer han.

18. februar 2008. USA anerkjenner Kosovos uavhengighet fra Serbia til tross for kraftige russiske innvendinger. Den russiske regjeringen erklærer at Kosovos uavhengighet krenker «Republikken Serbias suverenitet, FN-pakten, sikkerhetsresolusjon 1244, prinsippene i Helsingfors-sluttakten eller Helsingforsavtalen, Kosovos konstitusjonelle rammeverk og avtalene i kontaktgruppen på høyt nivå».

3. april 2008. NATO erklærer at Ukraina og Georgia «vil bli medlem av NATO». Russland advarer om at «Georgias og Ukrainas medlemskap i alliansen er en enorm strategisk feil som vil ha svært alvorlige konsekvenser for den paneuropeiske sikkerheten».

20. august 2008. USA kunngjør at de vil utplassere ballistiske missilforsvarssystemer (BMD) i Polen, senere også i Romania. Russland uttrykker sterk motstand mot BMD-systemene.

Planla regimeskifte

7. februar 2014. I et YouTube-opptak avsløres det at assisterende utenriksminister Victoria Nuland og USAs ambassadør Geoffrey R. Pyatt planla regimeskifte i Ukraina. Nuland viser til at visepresident Biden er villig til å hjelpe til med å gjennomføre skiftet.

21. februar 2014. Regjeringene i Ukraina, Polen, Frankrike og Tyskland inngår en avtale om løsning av den politiske krisen i Ukraina, med oppfordring til nyvalg senere på året. Ukrainas høyreekstremer

parti Høyre-Sektor og andre væpnede grupper krever i stedet Janukovitsj avgang. De okkuperer regjeringsbygninger. Janukovitsj flykter.

22. februar 2014. USA støtter umiddelbart regimeskiftet.

16. mars 2014 avholder myndighetene på Krim en folkeavstemning som resulterer i et stort flertall for russisk tilknytning (mer enn 90 prosent). Ved folkeavstemningen i 1991 var det et like stort flertall til støtte for en russisk tilknytning.

18. mars 2014. President Putin karakteriserer regimeskiftet i Kiev som et kupp.

21. mars stemmer den russiske dumaen for å innlemme Krim i Den russiske føderasjon. Den russiske regjeringen trekker en analogi til folkeavstemningen i Kosovo. USA avviser folkeavstemningen på Krim som ulovlig.

25. mars 2014. President Barack Obama sier at Russland er «en regional makt som truer noen av sine nærmeste naboer – ikke av styrke, men av svakhet».

«Det er et faktum at vi de siste 30 årene tålmodig har forsøkt å komme til enighet med de ledende NATO-landene.»

12. februar 2015. Minsk II-avtalen inngås. Den støttes enstemmig av FNs sikkerhetsråd i resolusjon 2202 17. februar 2015 og er slik sett folkerettslig bindende. Tidligere kansler Angela Merkel erklærer senere at Minsk II-avtalen ble inngått for at Ukraina skulle få tid til å bygge opp sitt militære apparat. Avtalen ble da heller aldri implementert i Ukraina, og president Volodymyr Zelenskij innrømmet senere at han ikke ville ha noen intensjon om å implementere den.

Ukrainas mulige NATO-medlemskap

1. februar 2019. USA trekker seg ensidig fra Intermediate Nuclear Force (INF)-avtalen. Russland kaller dette en handling som øker usikkerheten i deres område.

14. juni 2021. NATO-toppmøtet i Brussel bekrefter intensjon om å inkludere Ukraina som ble fattet på toppmøtet i București i 2008.

10. november 2021. I «Felleserklæringen om det strategiske partnerskapet mellom USA og Ukraina» gjentar USA støtte til Ukrainas mulige NATO-medlemskap.

17. desember 2021. Putin legger frem et utkast til «Traktat mellom USA og Den russiske føderasjon om sikkerhetsgarantier», som krever at NATO avstår fra utvidelse og begrenser utplassering av mellomdistanse- og kortdistanseraketter.

26. januar 2022. USA uttrykker formelt at USA og NATO ikke vil forhandle med Russland om spørsmål knyttet til NATO-utvidelse. NATO mener at «enhver beslutning om å invitere et land til å bli med i alliansen tas av Nord-Atlanterhavsrådet på

grunnlag av konsensus blant alle allierte. Ingen tredjeland har noe å si i slike drøftinger». NATOs utvidelse til Ukraina angår ikke Russland, mener USA.

21. februar 2022. På et møte i det russiske sikkerhetsrådet beskriver utenriksminister Sergej Lavrov USAs forhandlingsnekt slik:

«Vi mottok svaret deres i slutten av januar. Vurderingen av dette svaret viser at våre vestlige kolleger ikke er innstilt på å vurdere våre viktigste forslag, først og fremst at NATO ikke kunne utvides østover. Dette kravet ble avvist med henvisning til blokkens såkalte åpen-dør-politikk og den enkelte stats frihet til å velge sin egen måte å skape sikkerhet på. Verken USA eller Den nordatlantiske alliansen har foreslått noe alternativ til denne viktige bestemmelsen.»

24. februar 2022 går russiske tropper inn i Ukraina, og president Putin taler til nasjonen: «Det er et faktum at vi de siste 30 årene tålmodig har forsøkt å komme til enighet med de ledende NATO-landene vedrørende prinsippene om lik og udelelig sikkerhet i Europa. Som svar på våre forslag har vi alltid møtt enten kyniske bedrag og løgner eller forsøk på press og utpressing, mens Den nordatlantiske alliansen har fortsatt å ekspandere på tross av våre protester og bekymringer. Alliansens militærmaskin er i bevegelse, og som sagt nærmer den seg selve grensen for hva vi kan akseptere.»

16. mars 2022. Russland og Ukraina har fremskritt i fredsforhandlinger der Tyrkia og Israels statsminister Naftali Bennett megler. Som det er blitt rapportert i pressen, inkluderer grunnlaget for avtalen «våpenhvile og russisk tilbaketrekning hvis Kyiv erklærer nøytralitet og aksepterer begrensninger på sine væpnede styrker».

28. mars 2022 erklærer president Zelenskij offentlig at Ukraina er klar for nøytralitet kombinert med sikkerhetsgarantier som en del av en fredsavtale med Russland. «Sikkerhetsgarantier og nøytralitet, statens ikke-atomvåpenstatus – vi er klare.»

7. april 2022. Russlands utenriksminister Lavrov anklager Vesten for å prøve å avspore fredssamtalene og hevder at Ukraina har gått tilbake på tidligere avtalte forslag. Statsminister Naftali Bennett innrømmer 5. februar 2023 at USA blokkerte den forestående fredsavtalen mellom Russland og Ukraina. «Ja, de blokkerte den, og jeg mener at dette var feil.» På et tidspunkt, sier Bennett, bestemte Vesten seg for å «knuse Putin i stedet for å forhandle med ham».

4. juni 2023. Ukraina starter en større motoffensiv, uten å oppnå noen større suksess per midten av juli 2023.

11. juli 2023. NATO-toppmøtet i Vilnius vedtar at «vi støtter fullt ut Ukrainas rett til å velge sine egne sikkerhetsordninger. Ukrainas fremtid ligger i NATO ... Ukraina har blitt stadig mer tilpasset NATO og politisk integrert med oss, og har gjort betydelige fremskritt i sitt reformarbeid».

13. juli 2023. USAs forsvarsminister Lloyd Austin gjentar at Ukraina «uten tvil» vil bli med i NATO når krigen er over.

13. juli 2023 sier Putin at «Ukrainas NATO-medlemskap utgjør, som vi har sagt mange ganger, en klar trussel mot Russlands sikkerhet. Faktisk er trusselen om Ukrainas medlemskap til NATO årsaken, eller retttere sagt én av årsakene, til den spesielle militæroperasjonen».

4 punkter til et partiprogram

VALG 2025: Vi presenterer her partiets Fred og Rettferdighets program, slik vi denne gang har rettet oppmerksomhet mot nyskapningen I Norge – og i tråd med vår hovedsatsing på motstanden mot dagens militarisme. Blant annet: NATO er ingen forsvarsorganisasjon, men en aggressiv militærallianse, helt uten moral. Og Norge trenger et fredsdepartement. Kutt i våpenforbruket og mer kollektivtransport er også FORs viktigste klimatiltak. Og: FOR vil kutte moms og bruke subsidier for å sikre at ekte og sunn mat blir rimelig og lett tilgjengelig for alle.

1 Gjenreis folkeretteⁿ

FN-paktens forbud mot bruk av militærmakt annet enn i selvforsvar er det viktigste vernet småstater som Norge kan få. Likevel har Norge de siste tiårene deltatt i en rekke kriger som er ulovlige ut fra FN-pakten.

Vi bidrar til folkemord på palestinerne gjennom å levere våpenkomponenter og opprettholde handel med og investeringer i Israel. Dette gjør vi på grunn av alliansen med USA i NATO. Målet har vært å forsvare USAs posisjon som verdens eneste supermakt, men effekten er at også andre stormakter bruker mer militærmakt for å fremme sine interesser. Skal Norge bidra til å gjenreise folkeretten, må vi først ta et oppgjør med vår egen krigspolitik.

1.1 Stans Israels folkemord

Israel har som åpent mål å drepe eller fordrive palestinerne fra Gaza og store deler av Vestbredden. Dette er et direkte brudd på FNs folkemordskonvensjon. Norge er derfor forpliktet til å forby leveranser fra norske selskaper til selskaper som leverer våpen til Israel. Den internasjonale straffedomstolen (ICC) bør etterforske politiske ledere i alle land som fortsetter å levere våpen til Israel, for medvirkning til forbrytelser mot menneskeheten.

1.2 Fritt Palestina – fra elva til havet

FOR kjemper for en rettferdig fred hvor alle de fordrevne palestinske innbyggerne og etterkommerne deres fra Palestina, mellom Jordanelva og Middelhavet kan flytte tilbake til jorda si, eienommene og husene sine. Samtidig må det ulovlig annekterte Golan leveres tilbake til Syria. Israel må også trekke seg ut av de øvrige okkuperte delene av Syria og Libanon.

1.3 BDS mot Israel

En rettferdig fred kan ikke oppnås uten massivt press mot Israel. FOR støtter den palestinske motstandsbevegelsens krav om BDS: boikott, deinvestering og sanksjoner mot Israel. Oljefondet må trekkes ut av alle selskaper som opererer i Israel, og det må bli forbudt for selskaper som driver forretning i Norge å handle med Israel. BDS må omfatte all handel med og investeringer i Israel, ikke bare i bosettinger på Vestbredden.

1.4 Ingen våpen til Ukraina

Russlands folkerettsstridige invasjon av Ukraina ble utløst av NATOs mål om å ta Ukraina inn som medlem og kan stanses ved at NATOs mål skrinlegges. Våpen fra Norge og andre NATO-land bidrar bare til å forlenge lidelsene ved at nødvendige fredsforhandlinger utsettes. FOR vil bruke alle de milliarder kroner som partiene på Stortinget vil bruke på videre krig i Ukraina, til å forbedre menneskers liv – ikke ta flere liv.

1.5 Forby atomvåpen

Hele menneskeheten risikerer utslettelse om vi skulle få en direkte krig mellom atomvåpenmakter.

Likevel har NATO fortsatt bruk av atomvåpen som en del av sin strategi. FOR krever at Norge slutter seg til FN-avtalen om forbud mot atomvåpen og blir en pådriver for nye internasjonale nedrustningsavtaler.

1.6 Norge ut av NATO

NATOs samarbeid med Israel både før, under og etter folkemordet i Gaza, NATO-krigene mot Jugoslavia i 1999 og Libya i 2011, og bruken atomvåpen som en del av NATOs strategi viser at NATO ikke er noen forsvarsorganisasjon. NATO er en aggressiv militærallianse, helt uten moral, som undergraver folkeretten. FOR vil derfor melde Norge ut av NATO.

1.7 Ingen amerikanske baser i Norge

Selv som NATO-medlem har Norge fram til nylig søkt å unngå å bli mål i en stormaktskonflikt ved ikke å la USA ha baser på norsk jord, og unngå militær aktivitet i Finnmark og Nord-Troms. Det at Norge nå har gått med på å overgi norsk territorium til USA-baser og åpnet for militær aktivitet helt inn til grensa mot Russland, er en farlig opptrapping. FOR er imot fremmede baser og fremmede styrker på norsk jord.

1.8 Stans folkerettsstridig økonomisk krigføring

Sammen med andre vestlige land deltar Norge i økonomiske sanksjoner mot blant andre Venezuela og Iran, med den hensikt å styrte regjeringen i disse landene. Slike sanksjoner fører til at mange, særlig barn og eldre, dør av feilernæring eller mangel på medisiner. FOR krever at Norge opphever alle slike folkerettsstridige sanksjoner umiddelbart.

1.9 Stans krigene, ikke krigsflyktningene

Krigene Norge har bidratt til, har i tillegg til drap på tusenvis av mennesker ødelagt infrastruktur og skapt fattigdom, politisk kaos og undertrykkelse som har tvunget millioner på flukt. Norge har ingen rett til å sende flyktninger tilbake til slike omstendigheter. Vi må i stedet stanse alle bidrag til krig og destabilisering og bidra til å gjenoppbygge ødelagte samfunn.

1.10 Legg om militæret

Norges militærbudsjett, som i dag er det høyeste i Europa per innbygger, må reduseres. Dette kan gjøres ved at en del av NATOs innsatsstyrker gjøres om til et blokkuavhengig nasjonalt forsvar som er bygd for å påføre en angriper eller okkupant størst mulig militær, politisk, økonomisk og moralsk kostnad.

1.11 Norge må bli en fredsnasjon

FOR vil at Norge skal gjøre seg fortjent til å dele ut Nobels fredspris ved også selv å arbeide for reduksjon av militærstyrker, arrangere fredskongresser og bidra til nasjonenes forbrødring. Til dette trenger Norge et fredsdepartement.

2 Forsvar demokratiet

Krigs- og opprustningspolitikken blir forsvart med at den er nødvendig i forsvaret av demokratiet vårt, men realiteten er stikk motsatt. Både ytrings- og informasjonsfriheten har blitt kraftig innskrenket, og rettsikkerheten er under angrep. Dermed forvitrer grunnlaget for demokratiet. Samtidig innebærer blokktenkningen at mye makt har blitt tatt bort fra folkevalgte og overført til overnasjonale organer – som store selskaper i stor grad kontrollerer. Konvensjoner som skal beskytte urfolk og minoriteter, blir derimot ignorert. FOR kjemper for å bevare reell ytringsfrihet og retten til å vite, og for å bringe makt tilbake til de folkevalgte.

2.1 Forsvar ytringsfriheten

FOR kjemper for at Norge opprettholder ytringsfriheten i tråd med FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter. Mens norsk politi og påtalemyndighet forsvarer islamofobiske hatytringer

i det offentlige rom, har aktivister som har ropt slagord mot politikere som støtter Israels folkemord, blitt straffeforfulgt. I andre vestlige land har aktivister blitt dømt for å rope slike slagord. Det er en rettspraksis som direkte strider mot FN-konvensjonen.

2.2 Kamp mot all rasisme

FOR arbeider mot alle former for diskriminering og stigmatisering på grunnlag av etnisk eller religiøs tilhørighet. Dette forutsetter en total avvisning av alle definisjoner av begrepet antisemittisme som inkluderer motstand mot staten Israels eksistens, ettersom støtte til Israel innebærer aksept for systematisk diskriminering av og folkemord på palestinerne.

2.3 Gjenopprett mediemangfoldet

For å gjenopprette mediemangfold vil FOR

innføre lovforbud mot at et selskap eier mer enn ett medieorgan. Samtidig vil vi innføre en «digital tjenesteskatt» for mediegi-gantene for å finansiere opprettelse av nye undersøkende medier. FOR vil også pålegge sosiale medieselskaper å offentliggjøre alle retningslinjer og algoritmer for å blokkere, tone ned eller framheve bestemte ytringer.

2.4 Gi asyl til varslere

Prinsippet om likhet for loven, og at statens organer holder seg til gjeldende lover, er en absolutt forutsetning for demokrati. Når det avsløres at vestlige stater har begått massiv ulovlig overvåkning og krigsforbrytelser i okkuperte land, må alle involverte straffes. Og varslere må beskyttes – FOR krever at Norge gir asyl til Edward Snowden og andre varslere.

2.5 Legg ned dagens PST og e-tjeneste

Både PST og E-tjenesten har i årtier samarbeidet med CIA og Mossad, som blant annet har organisert statskupp og drap i svært mange land, inkludert Lillehammer-drapet i 1973. Disse tjenestene utgjør derfor en direkte fare mot demokratiet og folk i Norge. Nye tjenester med nye ansatte må bygges opp så vi beskyttes mot mulige kupp og andre trusler.

2.6 Mer nærpolti – uten våpen

Det at folk har tillit til politiet, er noe av det aller viktigste i all kriminalitetsforebygging. Tillit forutsetter kjennskap og nærvær. FOR støtter derfor gjenopprettelse av nedlagte politi- og lensmannskontorer og opprettelse av nye nærpoltistasjoner i storbyene. Samtidig er FOR imot generell bevæpning av politiet. Det er ikke nødvendig, og det bidrar til økt brutalisering av samfunnet og økt frykt for politiet.

2.7 Nei til ny fullmaktslov

FOR krever at regjeringens forslag til endring av sivilbeskyttelsesloven forkastes. Om denne vedtas, får regjeringen rett til å sette eksisterende lover til side. Dette underminerer maktfordelingsprinsippet i Grunnloven og er svært farlig for demokratiet. (Programmet ble vedtatt i mai 2025, altså før fullmaktsloven ble vedtatt i Stortinget i juni 2025. Programpunktet innebærer at FOR vil arbeide for å reversere endringene som ble vedtatt.)

2.8 Nei til påbud om BankID

FOR vil at alle skal ha like muligheter til å delta i samfunnet, også de som av forskjellige årsaker ikke kan eller vil benytte BankID og andre digitale løsninger. For hver digital løsning skal det også finnes analoge løsninger, slik at dagens diskriminering opphører.

3 Trygg livsgrunnlaget

Nedrustning, som er det viktigste vi kan gjøre for å redusere krigsfaren, er samtidig det mest effektive miljøtiltaket. Gjenoppbygging etter krig krever store ressurser. Våpenindustri og militær aktivitet fører til store klimautslipp og naturinngrep. Nedrustning og avspenning en forutsetning for et effektivt internasjonalt klimasamarbeid. Nedrustning sparer oss også for mange titall milliarder i offentlige utgifter hvert år. Disse pengene vil FOR i stedet bruke på tiltak som vil gi oss bedre livskvalitet, ivareta livsgrunnlaget for nye generasjoner ved å kutte klimagassutslipp, verne natur og bygge et bærekraftig næringsliv.

3.1 Gratis kollektivtrafikk

Med pengene vi sparer gjennom nedrustning, vil FOR gjøre alle kollektivreiser gratis. For å unngå trengsel vil vi også sette opp flere bussavganger og sette fortgang i all baneutbygging, fra ny sentrumstunnel i Oslo til Nord-Norgebanen og Haukelibanen, og flere høyhastighetsbaner. Samlet vil det føre til at utslippene reduseres både ved at flere lar bilen stå, og at flere velger bort fly. FOR vil skrinlegge en tredje rullebane på Gardermoen, men gjenåpne Rygge flyplass.

3.2 Fritid framfor forbruk

Kutt i våpenforbruket og mer kollektivtransport er våre viktigste av klimatiltak, men vi må også redusere unødvendig privat forbruk. Om vi forbruker mindre, vil vi ikke trenge å produsere like mye, og da trenger vi heller ikke å jobbe like mye. Vi kan bevilge oss mer fritid og tid til omsorgsoppgaver i familien. FOR vil derfor redusere arbeidstiden med full lønnsomkompensasjon, og reversere pensjonsreformen.

3.3 Stans oljeletting på norsk sokkel

Flertallet på Stortinget er enige i at verdens forbruk av olje og gass må reduseres, men mener likevel at Norge skal lete etter mer. Det fører til at langt fattigere olje- og gassproduserende land med færre alternative inntektskilder skal fase ut produksjonen for Norge. Det er både usolidarisk og urealistisk. Gjenstående norske fossile reserver bør bli liggende, også fordi de befinner seg i særlig fiskerike og sårbare havområder.

3.4 Reduser mineralforbruket

Utnvinning og bruk av mineraler er store kilder til klimautslipp og annen forurensning.

Krigsindustrien er en storforbruker av mineraler, og global nedrustning vil derfor være blant de viktigste tiltakene for å redusere mineralforbruket. Samtidig vil FOR innføre regler og avgifter som sørger for at elektronikk og andre forbruksvarer varer lenger, at det blir lønnsomt med reparasjoner, og at varer resirkuleres når de til slutt ikke lenger kan brukes.

3.5 Strengere regulering av gruvedrift

Gruvedrift på havbunnen er et svært farlig eksperiment. FOR krever forbud mot all gruvedrift i norske farvann, og at Norge skal jobbe for en global traktat som forbyr slik virksomhet. Samtidig krever FOR at det må dokumenteres at økt utvinning av aktuelle mineraler er nødvendig, og at konsekvensene for natur og andre næringer er akseptable, før ny gruvedrift på land igangsettes. Permanente ytre deponi må bli forbudt, både på land og i sjø.

3.6 Ta krafta tilbake

Vannkrafta er bygd ut for våre skattepenger og har vært en del av felleseiendommen. FOR krever at elektrisiteten blir tilbakeført til felleseiet og «tas av børs». Dessuten at det tidligere 2-prissystemet med en grunnpris på maks 30 øre fram til husveg og dyrere elektrisitet over et rimelig normalforbruk gjeninnføres. For sier nei til EUs energipakker og vil ha Norge ut av EUs energinünn.

3.7 Energisparing framfor «grønt skifte»

Total elektrifisering av samfunnets energiproduksjon og transport ville kreve altfor mye mineraler og altfor store naturinngrep. Naturinngrepene og miljøskadene ved dagens vindkraftteknologi er så store at nye vindkraftparker ikke må bygges verken i hav eller på land. Klimautslippene må ned først og fremst gjennom redusert militært og unødvendig privat forbruk, redusert transport og energisparing.

3.8 Ta vare på naturmangfoldet

FOR vil sikre at et mangfold av planter og dyr har tilstrekkelige vernede områder for å leve og utvikle seg. Nedbygging av natur samt utbygging av turisme og hyttebygging må begrenses der det er i konflikt med plante- og dyrelivet.

3.9 Styrk selvforsyningen av mat

For å sikre oss best mulig mot katastrofer, kriser, sanksjoner og krig bør Norge øke selvforsy-

ningsgraden. FOR vil øke jordbruksarealene som er i drift, ved å kombinere sterkere vern av dyrka og dyrkbar jord med større satsing på nydyrking. Samtidig må lønningene i jordbruket opp på nivå med industriarbeiderlønn slik at det gir ny rekruttering til både store og små bruk.

3.10 Flere hender i landbruket

Matsikkerheten vår trues både av klimaendringer og av måten næringene utvikles på. FOR er imot mer intensivt jordbruk med økt bruk av kunstgjødsel og sprøytemidler og dårligere dyrevelferd. Genmodifiserte planter må fortsatt være forbudt i Norge. FOR vil gå motsatt vei ved å legge til rette for drift som bruker mer arbeidskraft og som reduserer bruk av kjemiske innsatsfaktorer og forbedrer dyrevelferden, blant annet ved bruk av gjeterer til utmarksbeite.

3.11 Bærekraftig fiskeri og havbruk

Fisk flytter seg på tvers av økonomiske soner, og Norge deler sine viktigste bestander med Russland. Fred og avspenning med Russland er derfor avgjørende for god forvaltning. FOR vil regulere mer til fordel for nordnorsk kystfiske, men uten at investeringer som er gjort i havfiskeflåten, skrapes. Fisk som er fanget i norske farvann, skal ilandføres og foredles her. Innen havbruk vil FOR satse mer på forskning for å bedre fiskehelsen samt få ned antibiotikabruken.

3.12 Vi kan ikke leve av utenlandsinvesteringer

Norske kapitalgrupper, som oljefondet, henter nå store inntekter fra utenlandsinvesteringer, alt så fra innsats som arbeidere i fattigere land gjør. Denne utbyttingen må og vil opphøre. Vår utenrikshandel må bygge på likeverdige bytteforhold og at vi skaper verdier i Norge som verden har bruk for. Å gjenreise verdiskapning i Norge krever en stor omlegging av næringspolitikken, skolevesenet og så videre.

3.13 Bygg nye næringer

FOR vil gradvis fase oljeformuen inn i nye bærekraftige næringer i Norge. FOR vil innføre en ny ordning hvor produktutviklere får tilgang til statlig kapital fram til prototypetest. Samtidig vil vi øke finansieringen til Norske innovasjonsklynger og samle støtteordninger for næringslivet i en felles portal.

3.14 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.15 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.16 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.17 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.18 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.19 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.20 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.21 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.22 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.23 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.24 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.25 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.26 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.27 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.28 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.29 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.30 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.31 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.32 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.33 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.34 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.35 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.36 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.37 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.38 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.39 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.40 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.41 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.42 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.43 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.44 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.45 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.46 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.47 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.48 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.49 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.50 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.51 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.52 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.53 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.54 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.55 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.56 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.57 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.58 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.59 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.60 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering. Finansiering av krisesentre må sikres, og utbytting av kvinner gjennom sexkjøp og surrogati må være straffbart.

3.61 Styrk minoritets- og urfolks-

rettighetene

Det skal ikke gjøres inngrep i samiske bruksområder uten samtykke fra rettighetshaverne. Alle elever i grunnskole og videregående skole skal ha rett til å velge samisk som fag. Alle minoritetsgrupper skal ha rett til morsmålsopplæring.

3.62 Familievern – ikke barnefjern

FOR mener barnevernet i dag har altfor vide fullmakter til å ta barn bort fra foreldrene. Vi trenger et familievern tas i bruk mot lønnsdiskriminering

FRA GEORGE ORWELLS FILM 1984, «TO MINUTTERS HAT»

Hvordan ble Norge så autoritært og krigsglad?

OFFENTLIGHET: Jeg ble omtalt som en agent for Russland som spredte russisk propaganda. Hva skjer når folk er beruset av selvtrettferdighet og moralsk overlegenhet? Jeg argumenterer for diplomati og mot å sende våpen, da dette bare vil eskalere krigen, ødelegge Ukraina og bringe oss nærmere en atomkrig. Dessverre har diskursen i Norge blitt redusert til grunnleggende stammelojalitet der man må velge den ene eller den andre siden.

Av prof. Glenn Diesen
glenn.diesen@ush.no

Norge liker å se seg som en liberal og tolerant fredsnasjon, et forbilde. Likevel har det utviklet seg en norsk kollektiv tankegang som er preget av intens mistillit og avsky mot alle som avviker fra regjeringens offisielle syn og krigsfortellinger. Her er et sosialt eksperiment for å teste påstanden ovenfor. Jeg er professor i statsvitenskap, men jeg er også politiker og stiller til valg til Stortinget. Mitt nylig opprettede politiske parti er først og fremst et antikrigsparti, og vi innledet en plakat-kampanje på alle T-baner, busser og trikker i Oslo. Kjernebudskapet var at vi er for forhandlinger og mot våpen til krigen i Ukraina. Dette virket som en rimelig holdning, siden Norge tidligere (frem til 2022) fulgte en politikk om ikke å sende våpen til land i krig (da dette eskalerer og kan gjøre oss til deltaker), og vårt land pleide å fremme diplomati og forhandlinger som veier til fred. Norge har forlatt denne politikken og samlet seg under det nye mantraet at «våpen er veien til fred». Og vi har boikottet grunnleggende diplomati overfor Russland i mer enn tre år nå, i en tid da hundretusener unge menn dør i skyttergravene.

Russisk 'påvirkningsoperasjon'
Var vår fredsorienterte nasjon klar for i det minste å vurdere argumentet om at vi burde gå tilbake til vår tidligere politikk med forhandlinger i stedet for å gi næring til krigen med flere våpen for å bekjempe verdens største atomvåpenmakt? Nei. Politikere kalte det hele en farlig russisk påvirkningsoperasjon. Jeg hadde tatt Russlands side ved å støtte invasjonen, sa de. Jeg var en agent for Russland som spredte russisk propaganda. Noen foreslo at de nasjonale etterretningstjenestene burde involveres da jeg sannsynligvis var finansiert av den russiske stat. Kort tid etter forsinket det nasjonale etterretningsbyrået PST offentligheten om at de skulle undersøke personer som på oppdrag fra en fremmed makt kunne forsøke å gjøre nordmenn kritiske til regjeringens politikk om å sende våpen til Ukraina. [1]

Jeg støttet selvsagt ikke invasjonen av Ukraina.

Nesten alle medier i landet fremstilte saken ut fra premisset at jeg var «pro-russisk» og «anti-ukrainsk». Folk begynte å rive ned plakaten på T-banen, og noen sammenlignet sin politiske vandalisme med å frigjøre landet fra Hitler under andre verdenskrig. Folk var beruset av selvtrettferdighet og moralsk overlegenhet mens stammen forente seg i dyd og kamp for frihet. Deres hat mot den onde 'andre' ble feiret som bevis på deres rettferdige kamp mens de dannet en motstandsbevegelse mot oss, fascistiske agenter for Russland som støtter ødeleggelsen av Ukraina og ønsker å se Russland erobre Europa.

Grunnleggende stammelojalitet
På dette punktet bør det sies at jeg anser meg som en venn av Ukraina. Jeg har advart mot krig i Ukraina i de siste 20 årene, og jeg støttet selvsagt ikke invasjonen av landet. I likhet med mange politiske ledere i Vesten de siste 30 årene mener jeg at NATO-utvidelsen utløser en sikkerhetskonkurranse som til slutt ender i krig, på samme måte som det ville gjort hvis Russland etablerte sin militære infrastruktur i Mexico. Mitt argument er at Russland anser NATO-utvidelsen som en eksistensiell trussel og reagerer ut fra denne overbevisningen, uavhengig av om NATO er enig i Russlands trusselvurdering eller ikke. Jeg ar-

gumenterer derfor for diplomati og mot å sende våpen, da dette bare vil eskalere krigen, ødelegge Ukraina og bringe oss nærmere en atomkrig. Jeg anser dette som en pro-ukrainsk holdning og en pro-vestlig holdning, for å bruke språket til mine landsmenn som ikke bryr seg om argumenter om sikkerhetskonkurranse. Det bør bemerkes at vår egen statsminister Jonas Gahr Støre etter den russiske invasjonen først hevdet at det «ikke [var] tale om» å sende våpen. Men denne holdningen er faktisk siden blitt kriminalisert og forbeholdt Russlands agenter. Jeg oppdaget at min holdning ikke er tilstrekkelig antirussisk, siden jeg mener at den ødelagte sikkerhetsarkitekturen er kilden til krigen, og at diskursen i Norge er redusert til grunnleggende stammelojalitet der man må velge den ene eller den andre siden. Det norske samfunnet tolererer bare argumenter som er basert på premisset at vi selv ikke har noen skyld, og at vår solidaritet må uttrykkes ved fordømmelse av 'den andre'. Premisset om at Russlands invasjon var «uprovosert», er derfor hellig. Følgelig er det umulig å styrke norsk sikkerhet ved å dempe sikkerhetskonkurranse og spenningen med Russland, siden vi ikke har lov til å diskutere russiske sikkerhetsinteresser. Krig blir forutsigbart den eneste veien til fred.

Å 'faktasjekke' debatten
Den politiske informasjonskampanjen resulterte i en offentlig TV-debatt hvor en tidligere forsvarsminister og utenriksminister var representert på den andre siden. I det som lignet mer på et show med Jerry Springer enn en debatt, var hennes taktikk å være nedlatende og beskyldte meg for å være propagandist for Russland. Alt som kunne minne om en faktisk argumentasjon, var basert på forestillingen om at jeg er «pro-russisk», mens regjeringen er «pro-Ukraina». Min uenighet var dermed en trussel mot nasjonal sikkerhet. Formålet var aldri å diskutere om Russland streber etter et imperium eller reagerer på det de anser som en eksistensiell trussel, og formålet ble absolutt ikke å diskutere om våpen og boikott av diplomati er 'veien til fred'. Deretter trådte media, som fungerer som en gren av regjeringen, inn for å faktasjekke debatten. Eller mer presist, media 'faktasjekket' bare den ene siden, mens de åpenbare løgner fra vår tidligere forsvarsminister/utenriksminister Ine Eriksen Søreide ikke ble sjekket. Dessuten var 'faktasjekkerne' mer som narrativsjekkere, da jeg ble beskyldt for å «bruke flere argumenter som passer Russlands viktigste narrativer om krigen i Ukraina».[2] De mer uærlige mediene orker ikke å sjekke fakta som støtter argumentene mine, og i stedet nærmer de seg 'faktasjekking' ved å plukke ut én tvetydig kilde for å konkludere med at jeg ikke er

pålitelig. For eksempel argumenterte jeg for at Boris Johnson saboterte fredsavtalen i Istanbul på oppdrag fra USA og Storbritannia, men avisene baserte seg bare på Davyd Arakhania, en som avgjort er en tvetydig kilde. Hvorfor nevnte de ikke de to meglende partene, den tyrkiske utenriksministeren og president Erdoğan, eller Israels tidligere statsminister Bennett, som bekrefter at forhandlingene i 2022 ble sabotert så ukrainere kunne brukes til å svekke en strategisk rival? Hvorfor siterte de ikke den tidligere sjefen for det tyske militæret, general Kujat, som sier det samme? Hvorfor ikke referere til intervjuer med amerikanske og britiske ledere som hevdet at det eneste akseptable utfallet var regimeskifte i Moskva? Hvorfor siterte de ikke Boris Johnson selv da han uttrykte sin forakt for forhandlingene og advarte mot å inngå en «dårlig fred»?

All den såkalte faktasjekkingen var tydeligvis ment å diskreditere meg.

De mer ærlige mediene hadde i det minste anstendighet til å publisere faktaene jeg presenterte, selv om de fortsatt måtte forvirre saken. For eksempel hevdet jeg at Vesten visste at vi støttet kuppet i Kyiv i 2014 og presset på for NATO-utvidelse, til tross for at vi visste at bare en liten minoritet av ukrainerne (om lag 20 prosent) ønsket NATO-medlemskap, og til tross for at vi visste at det sannsynligvis ville utløse en krig. Bevisene kan ikke bestrides, så faktasjekkeren hevdet i stedet at ukrainerne var «uvitende» om NATOs oppdrag og hadde blitt propagandert, og påpeker at det etter den russiske invasjonen har vært flertall for medlemskap. Denne informasjonen og disse påstandene har absolutt ingenting å gjøre med argumentet om at vi visste at bare en liten minoritet ønsket NATO-medlemskap i 2014, og at vi visste at det sannsynligvis ville føre til krig. All den såkalte faktasjekkingen var tydeligvis ment å diskreditere meg. Rasjonelle individers vurderinger er blitt beseiret i Norge av stammementaltet og gruppetenkning. Regjeringens politikk og krigsfortellinger representerer dyd og sannhet, og all motstand er dermed umoralsk og villende. Premisset for alle argumenter fra politikere og deres stenografer i media var at de sto på det uskyldige ukrainske offerets side, og at jeg representerte den onde russiske aggressoren. Det er ingen interesse for å gå inn i argumenter – snarere er det en besettelse etter å avsløre de skjulte onde intensjonene hos dem som tenker annerledes. For å oppnå dette er alt tillatt i den 'kampen for det gode'. De nasjonale etterretningstjenestene advarte meg, med en ikke så subtil hentydning, om at de er klar over 'mine forsøk' på å polarisere offentligheten. Ikke bare er det helt uakseptabelt for

KAMPANJEN PÅ T-BANEN I OSLO, OG NRK DEBATTEN

meg å komme inn i Stortinget fordi jeg angivelig representerer Putin, men også min stilling som professor ved et norsk universitet er problematisk, siden jeg gjentar «russiske narrativer». Hvordan ble Norge så autoritært og krigsglad?

Den propagandiserte nordmannen
La meg tale om «den nordmannen», den kollektive nasjonale bevisstheten som har som formål å beseire det rasjonelle individet. Sigmund Freud erkjente at individet er rasjonelt, selv om mennesker også påvirkes av en irrasjonell gruppepsykologi. Mennesker har gjennom hele sin historie organisert seg i grupper for å oppnå sikkerhet og mening, og tilpasning til gruppen er et av de dominerende instinktene i menneskets natur. Carl Jung skrev også om fornuftens grenser: «Fri vilje eksisterer bare innenfor bevissthetens grenser. Utenfor disse grensene er det bare tvang».[3] Den viktigste i gruppepsykologien er å dele individer inn i «oss» (inn-gruppen) og «de andre» (utenfor-gruppen). Når mennesker opplever usikkerhet og frykt, vil de instinktivt kreve intern solidaritet og fordømme utenfor-gruppen. Autoritære tendenser har en tendens til å blomstre når grupper utsettes for ytre trusler. Litteraturen om politisk propaganda stammer hovedsakelig fra Edward Bernays, nevøen til Sigmund Freud, som bygde videre på sin onkels arbeid. Bernays innså at manipulering av stereotypene om hva som representerer 'oss' og 'de andre', reduserer relevansen av den objektive virkeligheten og det rasjonelle individets vurderinger. Når vi bruker militærmakt, er det for frihet, men når våre motstandere gjør nøyaktig det samme, er det for å fremme sitt imperium og ødelegge friheten.

Dissens blir umoralsk og farlig.

Kjernen i propaganda er derfor å fremstille verden som god mot ond, og som overlegen mot underlegen. Den vestlige politiske propagandaen som tidligere rammet inn verden som de siviliserte mot barbarene, er omformet til kampen mellom det liberale demokratiet og autoritarisme. Hvis publikum aksepterer et slikt grunnleggende premisse, blir verdens kompleksitet forenklet og forflattet i en slik grad at dissens blir umoralsk og farlig. Alt som betyr noe da, er at man viser lojalitet til sin egen gruppe. Walter Lippmann argumenterte for at politisk propaganda hadde fordelen av å mobilisere publikum til konflikt, men at den hadde den ulempen at den hindrer muligheten til å inngå en fungerende fred. Når publikum har kjøpt premisset om at de definerer seg i en kamp mellom godt og ondt, hvordan kan de da akseptere gjensidig forståelse og kompromiss? Den propagandiserte offentlig-

heten kommer til den konklusjonen at fred avhenger av at 'det gode' beseierer 'det onde'. I nesten alle konflikter og kriger i Vesten blir motstanderen fremstilt som en reinkarnasjon av Hitler, og det vestlige politiske og mediale etablissementet lever i en evig 1930-tidsalder, hvor forhandlinger er ettergivenesshet og 'krig er veien til fred'. Dette er dypt problematisk, siden det første skrittet med å redusere konflikt- eller sikkerhetskonkurranse er å anerkjenne at gjensidige sikkerhetsinteresser hos partene.

Den propagandiserte offentligheten kommer til den konklusjonen at fred avhenger av at 'det gode' beseierer 'det onde'.

Carl Schmitt, forskeren fra Hitlers nazistparti, hevdet at å organisere politikken langs en venn-fiende-akse også gjorde det mulig for regjeringer å renke ut dissidenter. Schmitts begrep om 'fienden innenfor' styrker den politiske enheten ved å rense ut dem som ikke viser lojalitet til gruppen og ikke tilpasser seg den sosiale ordenens tro og atferd. Nordmenn har nå opplevd et tiår med uavbrutt besettelse av Russiasgate-hoaxen, covid og deretter den russiske invasjonen av Ukraina. Frykten og jakten på fiender innenfor egne rekker som må renskes ut, har utmattet det enkelte, rasjonelle enkeltmennesket. Vi har nå outsourcet vår kritiske tenkning til regjeringen og søker trøst i George Orwells to minutters hat (se bilde over), der vi slutter oss til den mediedrevne moralske indignasjonen mot statens fiender. Den moralske indignasjonen gir trygghet, mening og enhet.

Problemet sprer seg over hele Europa. I Frankrike er den viktigste opposisjonslederen arrestert i det som tilsynelatende er et politisk motivert angrep. I Tyskland er det største politiske opposisjonspartiet stemplet som en «ekstremistisk organisasjon», noe som gjør det mulig for etterretningstjenestene å gå etter medlemmene. Dette er sannsynligvis også et første skritt mot å forby opposisjonspartiet.

Se neste side.

1 PST snakker om utenlandsk påvirkning etter FOR-debatten
2 Faktasjekk: Partiet Fred og rettferdighet (FOR) og russiske påstander om krigen i Ukraina
3 Jung, C.G., 1973. *Letters 1: 1906-1950*. Princeton University Press, Princeton, s. 227.
4 Felles uttalelse fra representanter for sivilsamfunnet om de første politiske skrittene til Ukrainas president Volodymyr Zelensky | UACRISIS.ORG
5 Donorer – Uacrisis.org

Å leke med atomtrusselen

ATOMKRIG: Ukrainsk etterretning har siden 2014–15 vært sammenvevd med amerikansk og britisk etterretning. Når det gjelder angrepet ved Murmansk, kan norsk etterretning ha bidratt. Ved en provosert eskalering skal man vite at Russland er overlegent USA med hensyn til avanserte hypersoniske missiler, konvensjonelle så vel som nukleære.

Av **Ola Tunander**
ola@prio.no

Det ukrainske droneangrepet den 1. juni i år var rettet mot Russlands baser for strategiske bombefly. Det slo til mot mål et par hundre mil fra Ukraina. Det viktige er imidlertid hva slags fly som ble angrepet denne gangen: strategiske bombefly som inngår i en «nukleær triade».

Tidligere har Ukraina planlagt spektakulære operasjoner i Russland sammen med USA og Storbritannia. I dette tilfellet skal planleggingen ha tatt 18 måneder. Russerne mener bri-tenne var dypt involvert. Og teknikken med droner som letter fra trailere, er den samme som Mossad sammen med den britiske etterretningstjenesten MI6 anvendte mot iranske mål noen uker senere. Planleggingen av den operasjonen hadde tatt tre år. Det er mulig Mossad var involvert også i den ukrainske operasjonen.

Russerne vil kunne slå ut de 47 nye militærbasene i Norden på én natt hvis de ønsker det.

Når det gjelder angrepet ved Murmansk, kan norsk etterretning ha bidratt. Det er mye lettere å styre en slik operasjon fra Norge enn fra Ukraina. Og operasjonene som lyktes, var nettopp dem som slo til mot mål nær grensen til et tredje land, i dette tilfellet Norge og Mongolia. Tre uker senere ble russisk militærindustri angrepet langt øst for Moskva. Det russiske utenriksdepartementet hevdet da at ukrainske droner hadde benyttet kassahstans territorium. Russerne tror at ukrainsk etterretning sammen med britisk benytter tredjelandets territorium til angrep mot strategiske mål i Russland.

Strategiske bombefly og ubåter

Ukrainsk etterretning har siden 2014–15 vært sammenvevd med amerikansk og britisk etterretning. Det betyr at disse tjenester nødvendigvis må ha vært involvert. Derfor er det interessant å se hva

slags mål som ble angrepet. Angrep på russiske fly som har som oppgave å sette inn atomvåpen mot USA i en global konflikt, har ikke noe med krigen i Ukraina å gjøre. De ødelagte flyene har mindre betydning for denne krigen. De har derimot stor betydning for den nukleære balansen mellom USA og Russland.

«Den strategiske nukleære triaden» består av de landbaserte ballistiske missilene, de ubåtbaserte ballistiske missilene og de strategiske bombeflyene.

Man sier at Russlands strategiske bombefly tilhører «den strategiske nukleære triaden», som består av de *landbaserte* ballistiske missilene, de *ubåtbaserte* ballistiske missilene og de *strategiske* bombeflyene. Alle kan frakte atomstridshoder. Donald Trumps utsending Keith Kellogg uttalte kort tid etter Ukrainas angrep at når man angriper «triaden», går risikoinvået «way up». Og merk: Det har aldri tidligere hendt at noen har forsøkt å angripe den nukleære triaden. Jeg skal forklare alvoret i dette nedenfor.

Det naturlige russiske svaret på et slikt angrep mot strategiske bombefly av typen Tu-95 og Tu-22 ville være at Russland slår ut et par av USAs strategiske bombefly av type B-52 og kanskje B-1 på flybaser i USA. Dette ville da bli oppfattet som en eskalering, noe Kellogg var urolig for. Et mer begrenset tiltak kunne være å ta ut baser i Norge, som Vadsø, som kan ha vært benyttet til etterretning i angrepet mot 'Merk at den nye russiske doktrinen for atomvåpen fra september 2024 gir Russland rett til å sette inn atomvåpen hvis motparten angriper den nukleære triaden. Det er nok mindre sannsynlig på dette stadiet, men det viktige er ikke hva vi måtte mene, men hva den russiske analysen konkluderer med.

Men vil Russland virkelig risikere en krig med et NATO-land?

Russland vil sikkert forsøke å unngå krig med NATO. Og russerne vet dessuten at de vil kunne vinne en konvensjonell krig i Ukraina. En eskalering til en krig med et NATO-land gir derfor ingen mening. Ukrainas angrep vil også gi Russland grunn til å slå til hardt tilbake. Men Russland kan

SATELLITFOTO AV SKADENE FRA ANGREPET I MURMANSK

heller ikke risikere å tape sine egne strategiske atomvåpenstyrker, og akkurat derfor vil Ukraina søke å desimere dem for å tvinge Moskva til å slå til mot tilsvarende vestlige mål for å kunne utvide krigen til en storkrig mellom NATO og Russland. President Zelenskyj vil prøve å eskalere krigen, da det er hans eneste mulighet til å vinne. Han spiller et meget høyt spill.

Skal man forstå alvoret i dette, kan det være klokt å se på hvordan amerikanerne tenkte om en reduksjon (desimering) av den nukleære triaden

på 80-tallet. USAs 'Maritime Strategy' innebar at hvis sovjetiske tropper angrep Vest-Tyskland eller Midtøsten, ville det bli besvart, ikke med taktiske atomvåpen som tidligere, men med en desimering av triaden. Man ville senke noen av Sovjets strategiske ubåter som hadde til oppgave å skyte langt-rekkende ballistiske missiler mot USA i en storkrig. Dette ble antatt å være så alvorlig at det ville stoppe et sovjetisk angrep. Men Harvard-professoren Barry Posen advarte i 1982 mot at dette ville kunne få Sovjet til å sette inn atomvåpen, kanskje sine

Atomvåpenkrig: Taktisk eller strategisk?

I språket om atomvåpenkrig, snakker vi om taktiske og strategiske atomvåpen og om taktiske og strategiske missiler, fly og ubåter. Taktiske atomvåpen vil settes inn mot «taktiske mål», mot flybaser, forsvarsindustrier, hovedkvarter m.m. i det område som dekkes av krigen, og elimineringen av disse målene vil ha en direkte betydning for kampene på slagmarken. Men disse våpnene vil ikke nødvendigvis ha en direkte betydning for en seier i krigen.

Hvis krigen fortsetter å eskalere, vil noen av partene kanskje sette inn strategiske atomvåpen mot «strategiske mål», inne i motpartens vitale områder. De strategiske atomvåpnene har ofte større sprengkraft og en tilstrekkelig rekkevidde for å nå motparten. De er plassert både på strategiske bombefly og på strategiske interkontinentale missiler. Missilene vil bli avfyrt dels fra strategiske ubåter, som praktisk tatt aldri vil vise seg på overflaten, dels fra godt beskyttede områder inne i Russland og USA. Å angripe noen av disse strategiske våpensystemene risikerer å føre til en eskalering.

Ingen ville vite om man ville overleve den neste dagen.

Under den kalde krigen regnet NATO med at Sovjet antagelig var overlegent i Sentral-Europa når det gjelder regulære hærstyrker med stridsvogner og artilleri. I en krig ville USA svare på et angrep fra disse styrkene med å sette inn taktiske atomvåpen, men man ville de antagelig ikke ha slått til mot vitale mål inne i Sovjet, fordi da ville Sovjet ha slått til mot vitale mål inne i USA. De militære planleggerne var da bevisst om at motparten ville kunne komme til å sette inn strategiske atomvåpen. Om USA i et slikt tilfelle satte inn et missil med strategiske atomvåpen som slo ut vitale mål inne i Sovjet ville ingen kunne vite om Sovjet ville svare med et tilsvarende missil eller sende et par hundre missiler. Ingen ville vite om man ville overleve den neste dagen. Under den kalde krigen så man på en krig med taktiske atomvåpen som fullt mulig, mens en krig med strategiske atomvåpen ble oppfattet som et spill på randen til selve apokalypsen.

Professor i storm

MEDIA: Om Glenn Diesen og medienes og politikernes sammenbrudd. Vi ser nærmere på denne etterspurte forskeren, som er foredragsholder og akademisk kommentator over hele verden. Spesielt da de som skulle kontrollere «dem med makt», nå i stedet går i deres tjeneste.

Av **John Y. Jones**

johnyngvarjones@gmail.com

Det er to ting du vil oppdage når du søker 'Glenn Diesen' blant internets førstedivisjon av akademikere: hvor produktiv han er, og det imponerende nettverket han beveger seg i. Her får han presen-tert og brynet synspunktene sine blant toppsjiktet av forskere, internasjonale kommentatorer og kunnskapsutviklere. Legg til Diesens seks store bokutgivelser siden 2017 om forhold i Russland, Europa og relasjonene til Asia. Det fikk da også en debattant på TV til å stille spørsmål ved hans enorme produksjon: bøker, podkaster, artikler, reising og bidrag til konferanser, undervisning og forskningen – samt rollen som trebarnsfar! At det beheftet noe suspekt ved dette, lå som en anklagende undertone i kommentaren.

Kontrasten var stor til alt dette med Høyres tidligere utenriksminister Ine Eriksen Søreides utskjelling av Diesen på NRKs Debatten 20. mai i år. For ikke å snakke om hva Eirik Furuseth i redaktørstyrte Nettavisen skrev i et debattinnlegg i etterkant. Jeg måtte skrive det ned for riktig å ta det innover meg:

«Marielle Leraand og Glenn Diesen demon- strerer så uendelig godt hvor galt det kan gå, og hvordan russiske myndigheters propaganda når ut i demokratiet. Men det demonstrerer ikke vår sår- barhet, det demonstrerer deres idioti. Her slipper rikskringkasteren vår til argumentasjon fra det dypeste mørket av venstreekstremisme, historie- forfalsking og forskrudde ideer. Og det fine er: Vi slipper det til. De får prate, de får mene, og de får drite seg ut.» (21. mai)

Slik stoff passerer altså i 'redaktørstyrte me- dier'. Det applauderes av kommentatorer. Ingen argumentasjon eller virkelighetssøken – bare svart forakt. Forakt for de to, men først og fremst forakt for sannhet. Historiske fakta motbeviser at Diesen og Leraand drev 'historieforfalskning' eller hadde 'forskrudde ideer': NATOs provo- kasjoner mot Russland, Vestens avtalebrudd ved Warszawapaktens tilbaketrekning fra Øst- Tyskland; at 'forsvar for Ukraina' egentlig er en

planlagt stedfortrederkrig mot Russland; eller at ukraineres manglende oppslutning om NATO er fordreid i Vesten.

Å kunne snakke sammen

Det sies at Hitlers fortlrolige, arkitekt Albert Speer, da han ble spurt om hva han visste om konsen- trasjonsleirene og jødeutryddelsen, bare avviste spørsmålet. Det riktige spørsmålet ville vært om hva han burde ha visst. Når nordmenn i dag for eksempel verken kjenner til forfølgelsen av frie me- dier og presse i Ukraina eller krigens gang, er det fordi norske medier ikke er interessert i å formidle disse sidene av virkeligheten. Medienes selvsensur krever en åpenhet og en dialog vi ikke har i Norge i dag.

«Vi må kunne snakke sammen», svarer derfor Diesen respektfullt til nedsettende skjellsord. På kort tid fikk jeg så uendelig stor sans for professo- ren fra Universitetet i Sørøst-Norge. Og etter hvert har jeg blitt overbevist om at han må være landets mest overbærende og respektfulle akademikere.

I mangel på kunnskap eller talegaver har de kanskje bare sverting og hån igjen i verktøykassa si? Hvem 'de' er? Jo, 'de' er en massiv vegg av po- litikere, akademikere, forskere og kommentatorer som av en eller annen grunn følger seg utsatt når den trygge konsensus utfordres. Verst er journa- listene og mediekommentatorene. De som skulle kontrollere 'dem med makt', er i stedet gått i de- res tjeneste. Lyver de? Nei, ville Noam Chomsky ha sagt, men hvis de ikke hadde ment og sagt nettopp dette, ville de ikke sittet i sine respektive posisjo- ner. Bordet fanger. Felles for dem er at manglende fagkunnskap ikke hindrer dem i å ytre seg likevel.

Heldigvis har Diesen forsvarspillere også: Hans arbeidsgivere i Universitetet i Sørøst-Norge (USN) forsvarer hans rett til å ytre seg offentlig som menneske, og ikke minst som forsker. Og en grup- pe fremtredende akademikere uttrykte forskrek- kelse over det de kaller «forfølgelsen av Glenn Diesen» (Khrono 20. mars 2025).

Glenn Diesen

Så hvem er egentlig denne 45 år gamle professor

Glenn Diesen, som står som FORs førstekandidat i Akershus ved stortingsvalget i høst?

Riktignok er han oppvokst på Holmlia i Oslo og er stolt av det. Men det er i utlandet han er blitt formet av, og selv former, debattene og kunnskapen om Russland og Eurasia – inkludert Ukrainakrigen og forholdet til Europa. Hans for- hold til Russland blir stadig tatt frem. Men hans arbeid tar ham over hele verden. Han er utdannet i Australia, Nederland og Russland og snakker språket i disse tre landene. Han har sin doktor- grad fra Vrije Universiteit Amsterdam. Han er en etterspurt forsker, foredragsholder og akademisk kommentator over hele verden. Han kommenterer regelmessig i podkaster i land som India, USA,

Storbritannia, Sverige og hele Europa. For noen uker siden var han sammen med en engere gruppe internasjonale eksperter invitert til flere dagers samtaler inne i selveste Vatikanet. De snakket om Europa og en vei til fred.

«Han har kontroversielle synspunkter på noen viktige politiske spørsmål, men hans standpunkter er velbegrunnet, klart og respektfullt fremført.»

Mens NRK og Aftenposten bringer toksiske kommentarer om Diesen fra – et lite utvalg – folk som Sven Holtsmark, Aage Borchgrevink, Anki Gerhardsen og Ine Eriksen Søreide, ba jeg to av mine utenrikspolitiske forbilder fra det abso- lutte toppsjiktet av akademikere i feltet inter- nasjonale relasjoner, om å karakterisere Diesen. Noen ganger er det OK å konsultere kompetan- sen. Eksempelvis Jeffrey Sachs, professor ved Columbia University i New York, som blant annet leder det renommerte helsetidsskriftet Lancets covid-gjennomgang. Sachs svarer kort. Og hvem ville ikke likt å få dette skussmålet?

«Diesen er en av verdens mest skarpsindige forskere innen internasjonale relasjoner. Han er nøye, presis, detaljert, metodisk og objektiv. Jeg har fortalt mine kolleger hvor høyt jeg beundrer ham.»

Og hva med John Mearsheimer ved University of Chicago? Han er en pilar i FN, tusenårsmå- lenes 'far', rådgiver for presidenter og FN- generalsekretærer i årtier. Han svarte raskt og mer utfyllende: «Glenn Diesen er en fremragende forsker som har produsert virkelig viktig arbeid i tilknytning til europeisk sikkerhet. Han er faktisk en av verdens ledende eksperter på russisk uten- rikspolitikk og krigen i Ukraina. Han har skrevet en rekke førsteklases bøker og mange artikler om disse og andre emner. *The Ukraine War and the Eurasian World Order* er en suveren bok.

I tillegg er han en offentlig intellektuell i ver- densklasse. Han har en sterk tilstedeværelse på internett, hvor hans kommentarer når ut til hun-

resterende atomvåpenmissiler. For Sovjet kunne ikke risikere at USA vil lykkes med å desimere den nukleære triaden slik at man ikke lenger hadde til- strekkelig andreslagskapasitet (reservekapasitet) til å slå tilbake mot et amerikansk første slag (et massivt amerikansk nukleært angrep).

Ukontrollert eskalering

For USAs var en desimering av triaden et alternativ til en eskalering med taktiske atomvåpen. Men ri- sikoen for en ukontrollert eskalering ville i et slikt tilfelle trolig være større, siden en desimering av triaden rører ved risikoen for en katastrofal krig med strategiske atomvåpen, ikke bare med taktis- ke atomvåpen. Nevnte general Kellogg var åpen- bart rystet, ikke bare fordi det kunne resultere i en helt annen krig, en krig med atomvåpen, men også fordi USA ikke lenger har fordel av en atomvåpen- krig slik man hadde på 80-tallet.

Russiske missiler kan eliminere ethvert mål i Europa og USA som – ifølge Moskva – truer Russland.

I dag er Russland overlegent USA når det gjelder avanserte hypersoniske missiler, konvensjonel- le så vel som nukleære. Og USA vil neppe risikere en eskalering. Russland har i dag naturligvis ikke de store hærstyrkene som Sovjet hadde under den kalde krigen. Og de har hverken kapasitet til eller interesse av å ta landområder. Russiske missiler kan derimot eliminere ethvert mål i Europa og USA som, ifølge Moskva, truer Russland. Russerne vil kunne slå ut de 47 nye militærbasene i Norden på én natt hvis de ønsker det. Vestlig luftforsvar har ikke mulighet til å stoppe russernes raske missiler.

Det er uklart hvilken rolle norsk etterretning faktisk spilte i operasjonen mot flybasen ved Murmansk. Men når det trolig var snakk om an- grep på den nukleære triaden, beveger man seg i farlig terreng. Det er grunn til å mane til forsiktig- het fra norsk side.

Tunander er ved professor emeritus.
Se også <https://substack.com/@olatunander>.

dretusener av mennesker. Det er ingen tvil om at han har kontroversielle synspunkter på visse vik- tige politiske spørsmål, men hans standpunkter er velbegrunnet, klart og respektfullt fremfort, og etter min ydmyke oppfatning er de alltid overbe- visende.

Man kan selvfølgelig være uenig i det Diesen sier, men det er ingen grunn til å hevde at hans synspunkter er illegitime eller skadelige for Vesten. Faktisk er vi i Vesten avhengige av åpne og frie debatter som kan hjelpe oss å tenke klokt om aktuelle spørsmål. I så måte er Diesen en verdifull ressur for oss alle, og vi bør alle være takknem- lige for hans faglige kompetanse og offentlige kommentarer. Jeg kan si at jeg ville være glad for å ha ham som kollega ved University of Chicago.»

Universitetet i Sørøst-Norge med Glenn Diesen i forsker- og lærerstabten burde være som en mag- net for studenter og akademikere som søker infor- mert debatt og kunnskap i denne tiden med så mye falskhet og propagandastyring. Ledelsen i USN ser selvfølgelig denne ressursen og hva den er verdt. En brønn av akademisk kvalitet og produktivitet. Slikt er selvsagt en trussel for sjarlataner innen akademia, politikken og mediene, som ellers i li- vet, men for et sant akademia kan ikke en slik re- surs være annet enn velkommen.

Diesen står i det, men det koster. Han føler seg tvunget til å holde en lav profil for å «få gjort job- ben sin» og beskytte familien, tenker jeg også. Slik burde det ikke være i et sivilisert norsk demokrati med ytrings- og akademisk frihet. Heldigvis er det mange som støtter budskapet og den fandenivold- ske standhaftigheten og arbeidsmoralen hans.

Det handler om kompetanse og mot til å utford- dre konsensus der det er nødvendig. Og det måtte ironisk nok en mann fra Krigsskolen, Amund Osflaten, til for å rydde rommet i Aftenposten 10. juni da han sa at akademias oppgave er nettopp å utfordre det «alle er enige om». Osflaten spør: «Hvis ikke akademia gjør det, hvem vil gjøre det da?»

Hvis ikke Glenn Diesen, hvem da?

Se Diesens egen artikkel over.

Gaza: Journalists Under Fire
Regissør Robert Greenwald
USA

Journalister under bevisst angrep

GAZA-FILM: Flere journalister blitt drept i Gaza de siste 18 månedene enn i den amerikanske borgerkrigen, første verdenskrig, andre verdenskrig, Koreakrigen, Vietnamkrigen og Afghanistan sammenlagt. Deres kameraer og mikrofoner tilbyr en sannhet som satellittbilder og militære pressekonferanser ikke kan gi.

Av John Hawkins
sprockethawk2014@gmail.com

I månedene siden 7. oktober 2023, da Hamas startet sin brutale invasjon av Sør-Israel, har verden sett Gaza bli lagt i aske. Hele nabolag er jevnet med jorden, sykehus er bombet, trygge tilfluktssteder er forsvunnet. Likevel er ett aspekt av denne krigen fortsatt for lite undersøkt: de systematiske angrepene på journalister.

Ifølge prosjektet Cost of War ved Brown University har flere journalister blitt drept i Gaza de siste 18 månedene enn i den amerikanske borgerkrigen, første verdenskrig, andre verdenskrig, Koreakrigen, Vietnamkrigen og Afghanistan sammenlagt. Det er en sjokkerende og noktern statistikk. Og bak hvert tall står et navn, et ansikt, en stemme som en gang våget å rapportere om hva som skjedde med en beleiret befolkning under døgnnet rundt-beskytning.

Mot til å dokumentere

En viktig ny dokumentarfilm, *Gaza: Journalists Under Fire*, fra *Brave New Films* og regissør Robert Greenwald, tar tak i denne historien. Filmen åpner med en rask montasje av palestinske journalister som har blitt drept av israelske forsvarsstyrker (IDF) siden krigen startet. Blant dem er kjente navn i palestinske medier: Bilal Jadallah, en respektert mediepersonlighet som grunnla Press House Palestine; Heba Al-Abadla, radioprogramleder i Al-Azhar; og hennes søster, Sabrina Al-Abadla,

CARLOS AVORIM-WAR REPORTERS © LIBEX EU

SISTE VERDENSKJENTE JOURNALIST SOM BLE DREPT NÅ I AUGUST, ER ANAS AL-SHARIF. HER MED SINE BARN, OG PÅ LIKSKUET UNDER.

mor til to barn. Livene deres, i likhet med historiene deres, ble avbrutt – ikke som utilsiktet skade, men i økende grad, ser det ut til, som bevisst utryddelse.

I mange tilfeller var journalistene ikke på oppdrag, men på sin adresse hjemme med familiene sine da israelske raketter traff.

Hvorfor drepe journalister? Fordi journalistikk, i sin reneste form, er en trussel mot makten. I Gaza, hvor den israelske staten har gjennomført en overveldende ødeleggelseskampanje, er journalister den siste gjenværende linjen mellom utsettelse og historisk dokumentasjon. Deres tilstedeværelse er et vitnesbyrd. Deres kameraer og mikrofoner, uansett hvor beskjedne de er, tilbyr en sannhet som satellittbilder og militære pressekonferanser ikke kan gi. Og for det blir de angrepet.

Bevisene er ikke spekulative. Tallrike rapporter fra organisasjoner som Reporters Without Borders og Committee to Protect Journalists (CPJ) dokumenterer mønstre av angrep på tydelig merkede pressekjøretøy, kontorer og boliger. I mange tilfeller var journalistene ikke på oppdrag, men på sin adresse hjemme sammen med familiene sine da israelske raketter traff. CPJs etterforskning tyder på at angrepene ikke var tilfeldige, men del av en bredere strategi for å kneble palestinske medier – en strategi for å drepe vitnene.

Greenwalds film fanger denne brutaliteten ikke bare i data, men også i følelser. Filmet med en følelse av hastverk, gir den håndholdte kinematografien en umiddelbarhet til kaoset. Intervjuer med overlevende journalister og familiemedlemmer bringer omfanget av tap, sorg og motstandskraft hjem. Dette er ikke fjerne stemmer – det er dine kolleger, dine jevnaldrende, mennesker som en gang levde vanlige liv som ble ekstraordinære på grunn av deres mot til å dokumentere.

Ansikter preget av traumer og tørst vises på skjermen. Kameraet dveler ved barn som leter et-

ter bøker i ruinene, ved foreldre som løfter støvbelagte lemmer av sine døde. Dette er en generasjon hvis minner blir jevnet med jorden sammen med hjemmene deres. Som en overlevende reporter sier i filmen: «Vi mister ikke bare livene våre – vi mister arkivene våre, vitnesbyrdene våre, retten til å bli trodd.»

Den rettsmedisinske gruppen *Forensic Architecture* har bidratt til å visualisere omfanget av ødeleggelsene med prosjektet *A Cartography of Genocide*. Deres satellittkartlegging og 3D-rekonstruksjoner viser Gaza som blir fortært av det som ser ut som en digital pest – bygning for bygning, kvartal for kvartal. Å bla gjennom dokumentasjonen deres er å se en sivilisasjon bli systematisk utslettet, og med den, de som prøvde å dokumentere dens forsvinning.

Motvekt til tausheten

I sin Substack-post *To the Point of Uninhabitability* reflekterer den legendariske undersøkende journalisten Seymour Hersh over den bevisste ødeleggelsen av Gaza. Han siterer Jean-Pierre Filiu, en forsker i Midtøsten-historie ved Sciences Po, som nylig kom tilbake fra Gaza. Filiu beskriver hvordan «sykehus blir systematisk bombet, babyer dør av hypotermi, dehydrering og sykdom. Leger og sykepleiere blir angrepet, skoler og universiteter ødelagt [...] Palestinerne lider under en vold som er verdig dommedag». Den volden rammer også journalister som våger å dokumentere den.

Det som gjør *Gaza: Journalists Under Fire* enda viktigere, er dens rolle som motvekt til tausheten i vestlige mainstream-medier, hvor palestinske stemmer altfor ofte blir ekskludert eller kritisert. Det handler ikke bare om journalistikk, men om epistemisk rettferdighet – retten til å snakke og bli hørt, retten til ikke å forsvinne.

Å være vitne

Greenwald og Brave New Films har lenge arbeidet i skjæringspunktet mellom dokumentarfilm og sosial handling. Denne filmen er intet unntak. Den er en oppfordring til å være vitne til dem som var vitner. Den krever at vi ikke bare husker de døde, men også det de døde for – sannhet, avsløring, vitnesbyrd.

Dette er ikke en vanlig krig, hvis noen krig kan kalles det. Det er en krig ikke bare med bomber og droner, men med fortellinger, overvåkning og minner. Og i denne krigen er det like viktig – kanskje enda viktigere – å drepe historiefortelleren som å drepe soldaten. Derfor må vi se denne filmen. Derfor må vi si navnene deres.

Bilal Jadallah. Heba Al-Abadla. Sabrina Al-Abadla. Og så mange andre.

De er ikke sivile tap. Dette er rettede drap. Se filmen her (<https://form.123formbuilder.com/6844059/journalists/>). Del den. For hvis de dreper vitnene og ingen dokumenterer forbrytelsen, blir historien selv medskyldig.

Se også <https://www.instagram.com/reel/DJ2eTVNsJtU/>

Storbritannia:

Systemet er rigget

PARTIDANNELSE: Det er på tide med en ny type politisk parti. Systemet er rigget når den britiske regjeringen sier at det ikke er penger til de fattige, men har milliarder til krig. Fred og rettferdighet i Storbritannia!

Av John Y. Jones
johnnyngvarjones@gmail.com

I juni 2023 besøkte den tidligere britiske Labour-lederen Jeremy Corbyn Oslo og vårt gryende parti FOR – Fred og Rettferdighet. Vi er inspirert nettopp av Corbyn og hans Peace and Justice-bevegelse. Med bakgrunn i flere partier som Rødt, SV, Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne kjenner vi i FOR oss igjen i mye av manifestet av parlamentarikerne Zarah Sultana og Jeremy Corbyn. Nedenfor kan du se manifestet som ble formidlet til britene om at et nytt politisk parti var dannet av to tidligere, framtrepende Labour-representanter i parlamentet, den nylig utmeldte Zarah Sultana og den nå uavhengige Jeremy Corbyn.

De ønsker å samarbeide med andre sosialistiske partier og De Grønne i Storbritannia, men anti-krigsprofilen deres har satt klare grenser for samarbeid. Etter tre dager var 500 000 underskrifter registrert til støtte for partiet – og det enda før partiet har fått navn! En arbeidstitel er Your Party, fram til alle medlemmer vil kunne stemme i et endelig navnevalg før årsskiftet.

Manifest

Her er manifestet:

Det er på tide med en ny type politisk parti.
Et som tilhører deg!
Systemet er rigget.

De som vil splitte oss, vil at du skal tro at problemene i samfunnet vårt skyldes innvandrere og flyktninger. Slik er det ikke. De er forårsaket av et økonomisk system som beskytter interessene til selskaper og milliardærer. Det er vanlige mennesker som skaper verdiene – og det er vanlige mennesker som har makt til å føre dem tilbake dit de hører hjemme.

Det er på tide med en ny type politisk parti. Et som er forankret i lokalsamfunnene våre, fagforeningene og de sosiale bevegelsene. Et som gir innflytelse til alle regioner og nasjonaliteter. Et som tilhører deg.

Registrer deg på www.yourparty.uk og bli en del av en stiftelsesprosess som fører fram til innvielseskonferansen vår.

På denne konferansen vil du være med og bestemme partiets retning, ledelsesmodell og politikken vi trenger for å forandre samfunnet vårt. Det er slik vi kan bygge en demokratisk bevegelse som tar opp kampen mot de rike og mektige – og vinne.

Ekte forandring står for døren!
Hilsen Jeremy Corbyn og Zarah Sultana

Manifest er oversatt av John Y. Jones

Flere av partiet FORs saker, samsvarer med NY TID, vårt kvartalsvise bokmagasin/kommentaravis.

Vi arbeider imot krigsopprustning og det militær-industrielle komplekset. Du vill finne opptil 40 anmeldelser av politisk og økologisk (klima, filosofi) litteratur i hver avis.

Så hvorfor ikke bli fast abonnent?
(795kr for år, og 195 kr per kvartal eller løssalg.)

Alt du trenger å gjøre, er å sende en e-post til abo@nytid.no, og du får også tilgang til digitalutgavene og over 10 000 artikler online.

Truls Lie
Ansvarlig redaktør

Stopp våpenkappløpet! Uten fred er alt ingenting

Redaktører Roy Pedersen og Sigurd Allern
Håndslag Forlag, Norge

Håndbok i fredsbevegelse

FRED: Tidligere utenriksminister Ine Eriksen Søreide var en nøkkelfigur i dreiningen mot en tydelig verdi-basert, normativ og NATO-orientert utenrikspolitikk, som førte til en økt politisk avstand til Russland og Kina. Utenrikspolitikken gikk fra ‘myk’ sikkerhet til en ideologisk forankret alliansepolitikk hvor avskrekking og alliansefasthet ble rammeverket.

Av Marianne Solberg
norskarbeid@gmail.com

Stopp våpenkappløpet! Uten fred er alt ingenting er en aktuell og engasjerende antologi om kampen mot militarisering og behovet for en ny aktiv freds-politikk. Boken utfordrer dagens sikkerhetspolitiske konsensus og løfter frem venstresidens historiske og politiske ansvar som fredsaktør – i både fortid, nåtid og fremtid. Den kombinerer kritikk av status quo med analyse av sviktende politisk beredskap og nyhetsmedienes manglende kritikk av narra-tiver, som har bidratt til å innsnevre debatten om krig, fred og sikkerhet.

Boken er inndelt i fire deler: «Ved et tidsskifte», «Kampen for fred», «Venstresidens utfordringer» og «Makt, rett og sikkerhet», med bidrag fra 19 forfattere. Tekstene varierer fra akademisk analy-serende til essayistiske og personlige.

«Fred er ikke alt, men uten fred er alt ingenting.»

Boken passer for politisk interesserte lesere, forskere, aktivister og fagorganiserte – men også for journalister, diplomater og andre som ønsker et kritisk blikk på dagens sikkerhetspolitiske nar-rativer. Sjangerbredden gjør boken tilgjengelig og tankevekkende, også for lesere uten spesialisert bakgrunn i utenriks- eller forsvarspolitikk. Noen av bidragene kunne med fordel vært mer konsise, uten at deres helhetlige slagkraft eller relevans svekkes av den grunn.

Willy Brandt

Boktittelen er hentet fra Willy Brandts *tale 3*.

november 1981: «Fred er ikke alt, men uten fred er alt ingenting», hvor Brandt fremhever den tyske filosofen og Marx-teoretikeren Karl Kautskys tese om at «sosialdemokrati er fred». Brandt advarte – basert på erfaringer fra to verdenskriger – mot våpenkappløp og militarisering. Han fremhevet di-plomati, samarbeid og nedrustning som venstre-sidens alternativ til avskrekking og maktspråk. Kautskys tese preget også norsk utenrikspolitikk i etterkrigstiden og var styrende for tanken om fredsnajonen Norge. Tanken var sterkt integrert i Einar Gerhardsens autonome lavspenningslinje – som i dag er brutt, til Thorvald Stoltenbergs ar-beid i nordområdene og for Barentssamarbeidet – et prosjekt som i dag ligger brakk, blant annet som følge av sanksjonspolitikk.

Folkerettsforankret fredsarbeid

Denne utenrikspolitiske linjen endret karakter under Ine Eriksen Søreides periode som utenriks-minister (2013–2017) og forsvarsminister (2017–2021). Søreide var en nøkkelfigur i dreiningen mot en tydelig verdibasert, normativ og NATO-orientert utenrikspolitikk, som førte til en økt po-litisk avstand til Russland og Kina. Hun la grunn-laget for en sterkere NATO-integrasjon som økt

norsk forsvarsdeltakelse i NATO-øvelser og opera-sjoner, og en sterkere norsk tilknytning til vestlige verdier og institusjoner. Utenrikspolitikken gikk fra ‘myk’ sikkerhet til en ideologisk forankret al-liansepolitikk hvor avskrekking og alliansefasthet ble rammeverket.

Kontrasten til lavspenningsprofilen er skarp: Denne nye ideologiske dreiningen utfordret ar-ven fra det sosialdemokratiske fredsprosjektet og fikk sitt foreløpige, noen vil si hårreisende, slutt-punkt med NATO-retorikken da tidligere leder av Arbeiderpartiet, Jens Stoltenberg, uttalte: «*Våpen er veien til fred*» (NHO, 5.1.2023), noe som mar-kerte ny-venstres endelige symbolske brudd med sosialdemokratiske tradisjoner.

Willy Brandt advarte – basert på erfaringer fra to verdenskriger – mot våpenkappløp og militarisering.

Det er i landskapet etter dette ideologiske selv-mordet at Håndslag Forlag, ved redaktørene Roy Pedersen og Sigurd Allern, maner til ny kamp med boken *Stopp våpenkappløpet!*. Prosjektintensjonen kan samles i kapitelloverskriftene «Kampen for fred» og «Venstresidens utfordringer». Potensialet i denne motstanden er en gjenreisning av en sam-let venstreside hvor hovedmotstanden er en sta-dig økende militarisering og geopolitisk blokkori-entering.

Boken problematiserer hvordan en verdiba-sert utenrikspolitikk med lojalitet til vestlige in-teresser i praksis har erstattet folkerettsforankret fredsarbeid, men viser også hvordan neokonser-vative og ny-venstres interesser samtidig er un-der press.

MICHAEL DE ADDER (CANADA) - SENSURERT KARIKATUR © LIBEX.U

Lodgaard, Sachs, Jagland og Allern

Tidligere PRIO-direktør Sverre Lodgaard analyse-rer det amerikanskledede skiftet fra en FN-basert verdensorden til en ‘regelbasert’ orden, mens Jeffrey Sachs drøfter overgangen fra en unipolar til en multipolar verdensstruktur. Thorbjørn Jagland minner om at krig ikke er uunngåelig, men et re-sultat av politiske valg – et hovedpoeng som går igjen i boken.

Kanskje kunne også krigsøkonomiske drivkref-ter vært belyst i boken.

Et av de mest slående kapitlene er Sigurd Allerns analyse av norsk mediedekning under Ukrainakrigen. Han viser hvordan en konsen-sussfære dominerer det redaksjonelle utvalget – hvor etterretningskilder, militære offiserer og høyreorienterte tankesmier som Institute for the Study of War (ISW) ble brukt som tilsynelaten-de objektive ekspertkilder. Allern kritiserte det-te i *Klassekampen*, 3.4.2024. Han skriver at ISW fremdeles brukes ukritisk som nøytral kilde i norsk presse.

5 militære eksperter – alle med tilknytning til Forsvaret og NATO – ble brukt over 4500 ganger i mediene mellom 2022 og 2023. Fire av dem ble senere tildelt Hærens fortjenstmedalje for sin medieinnsats.

Ifølge Allern ble 5 militære eksperter – alle med tilknytning til Forsvaret og NATO – brukt over 4500 ganger i mediene mellom 2022 og 2023. Fire av dem ble senere tildelt Hærens fortjenstmedalje for sin medieinnsats. Dette reiser viktige spørs-

mål om journalistisk uavhengighet og manglende maktkritikk: Hvordan kan det forsvaras at kilder med militær tilknytning fremstilles som nøytrale analytikere?

Skal freden skapes eller bevares?

Allern advarer også mot det nye *Senteret for kil-dekritikk*, som er etablert av Norsk Presseforbund, NJ og Redaktorföreningen. Slike institusjoner kan, mener han, risikere å innsnevre ytringsrommet ytterligere ved at avvik fra redaksjonelt styrt kon-sensursorientering polariseres – særlig de som utfordrer NATO eller USAs globale militærdomi-nans. Dette så vi da den sikkerhetspolitiske debat-ten stagnerte våren 2022, slik blant andre Rødt-politikeren Synne Høyforslett Bjørbæk er opptatt av i boken. Hun skriver at konsensus svekket rom-met for en kritisk debatt om norsk sikkerhet, for eksempel om den nye basepolitikken og Norges NATO-integrasjon.

Stopp våpenkappløpet! kombinerer skarp sys-temkritikk med konkrete historiske og politiske analyser. Den fungerer som en påminnelse om at fred ikke er et passivt ideal, men et aktivt, kreven-de politisk prosjekt. Når Europa militariseres og venstresiden famler etter retning, stiller boken det viktigste spørsmålet av alle: Skal freden skapes el-ler bevares? Hvem har ansvaret for å utforme den? Hvem sin fred og sikkerhet snakker vi egentlig om?

Bokens bidragsyttere er: Vigdis Hjorth, Roy Pedersen, Sverre Lodgaard, Jeffrey Sachs, Stein Sundstøl Eriksen, Torbjørn Jagland, Linn Stalsberg, Sigurd Allern, Bittveit, Daniel Gudbrandsen Farsjø, Ingeborg Breines, Gro Ståndnes, Ragnar Andreas Audunson, Karoline Wilen, Halfdan Wiik, Synne Høyforslett Bjørbæk, Arne Overrein Einar Braathen og Tage Danielsson.

Berges egen fortelling

RUSSLAND: NY TID har møtt industrimannen og Russlands-vennen Atle Berge – han som støt-tet partiet FOR med et betydelig beløp. Blant annet i en reaksjon på at våpen til land i krig og bruk av velferdspenger til våpeneksport støttes av et samlet Storting i dag. Berge opplevde det som skjedde i Norge etter februar 2022, som dypt urettferdig, løgnaktig og propagandastyrt.

Av John Y. Jones

johnyngvarjones@gmail.com

Det er over leverpostei- og rekesmørbrød på Bristol, bekostet av denne pro-bono-journalis-ten selv, at ORIENTERING møter industrimannen Atle Berge en julidag. Det blir et hyggelig møte der Berge er godt rustet med dokumentasjon – og ikke minst Alf R. Jacobsens ferske bok *Den usynlige energikrigen* som plasserer Berge og hans fortelling i et større geopolitisk bilde. Nå er boken utgitt også på engelsk og kinesisk, sier Berge stolt. Jeg fikk en ny-trykket, engelsk utgave.

Samtalen var springende. Men la meg begyn-ne der vi begynte. Da Partiet FOR 16. mai i år brøt mediemuren med en annonsekampanje i Oslos T-baner, busser og trikker, vet de fleste nordmenn i dag at kampanjen ble gjort mulig med en dona-sjon fra nettopp Berge. Alt demokrati hviler på penger, som kjent.

I skrivende stund for-teller f.eks. Klassekampen 2. august at Kristelig Folkeparti har fått dona-sjoner som innebærer at partiet – hvis de bryter sperregrensa ved stor-tingsvalget 8. september – vil belønne givnerne med skattelette som er flerfol-dige ganger mer verd enn gavene, med skattelet-te. «The best democracy money can buy», pleide vi å si om USA. I dag gjør Norge seg fortjent til samme karakteristikk.

Vel, FOR fikk en gave som gjorde at ingen rei-sende i Oslos offentlige kommunikasjoner kun-

ne unngå å se annonsekampanjen han bekostet: «Stopp våpeneksporten – Styrk velferden.» Hvem i huleste...?

Konklusjoner og anklager

Det som var norsk mangeårig vedtatt politikk, var etter februar 2022 plutselig blitt forræderi: Våpen til land i krig og bruk av velferdspenger til våpen-eksport støttes i dag av et samlet Storting. FOR ble, og er fortsatt, holdt ute fra alle medier, med unn-tak av en og annen svertemelding eller forsøk på diskreditering. Stoppe våpen til Ukraina? Premiere Russlands aggresjon? Og åpne for en russisk hær som velter innover Ukraina og videre til Europa – og Norge? Dette måtte være betalt av russerne! Dette var jo, tross alt en «uprovosert, brutal, full-skalainvasjon»?

Berge fikk økt sans for det russiske, byene, livet, kulturen.

Mediene fløt over av konklusjoner og anklager. Russland måtte stå bak pengene til FOR, mente et samlet kommentariat ...

Lovende atmosfære

Da Berge donerte et større beløp til FOR i år, var det imidlertid helt andre grunner enn egen skattelette som lå bak: Han hadde fått med seg kollapsen i me-diene og Norges nå over tre år lange sverteprosess mot vår nabo i øst: en sammenhengende diskredi-tering og mistenkeliggjøring av alt russisk, på en måte vi aldri har sett overfor noe annet land. FORs antikrigspolitikk og velferdspolitikk – og sam-menhengen mellom dem – tiltalte Berge. Dette vil

jeg støtte, tenkte han – og handlet deretter.

Men Berges egen fortelling er spennende som en Mankell-krim. Etter de vellykkede Barentshavs-forhandlingene med Russland, med underteg-ning av avtale mellom Norges Jonas Gahr Støre og Russlands Sergej Lavrov i 2010, var atmosfæren lovende for et mykere klima og et nytt samarbeid på Nordkalotten. Den kalde krigen var over. Berge forteller om oppmuntring fra myndighetene om å utvikle hans betongbedrifts samarbeid med ru-siske interessenter og myndigheter. Da Russland i 2012 åpnet et nytt gasseventyr med enorme over-føringer til Europa – gass for over 100 år frem-over – lå alt til rette også for Berges Ølen Betong. Med 60 norske bedrifter begynte nå omfanget også av russiske avleggere å anta enorme beløp.

Fornedrende behandling

Så kom krasjet for Berge: Norsk etterretning for-søkte å verve ham som spion. Han nektet plent. Likevel ble han innhentet av russisk etterretning, som visste om verveforsøkene hjemme hos Berge. Hadde de en lekkasjekilde i norsk etterretning? Det fulgte arrestasjon, forhør, frisetting, men med dom og inreisebøt til Russland som truet hele Berges industrieventyr i landet. Norge myndig-heter vendte det døde øret til hans bønn om hjelp. Etter hvert forstod russerne at Berge ikke var en motstander og spion, og i dag er hans betong-eventyr på vei til å bygges opp igjen i landet. Han eier ikke lenger bedrifter i Norge og konsentrerer seg om Russland. At hans bidrag til FORs valgkamp tas fra hans norske aktiva, gjør at ingen kan si at Berges penger ‘egentlig’ kommer fra Russland.

For Berge ble den personlige fornedrende be-handlingen han opplevde fra norske myndigheter

ATLE BERGE VED SIN BEDRIFT I RUSSLAND

side, og mediens falske Russlands-beskrivelser, paret med at hans tiltagende sans for det russis-ke, byene, livet, kulturen, at han opplevde det som skjedde i Norge etter februar 2022, som dypt urett-ferdig, løgnaktig og propagandastyrt. Verden, kri-gen og Russland er ikke slik norske medier frem-stiller det, sier han bestemt.

Kamp mot fiendebilder

Samtalelunsjen med Berge var av det korte slaget. Men samtalen vil vi fortsette. Berge selv kan man bli bedre kjent med gjennom Jacobsens bok. Og ikke minst den sammenhengen han ramlet inn i

med sitt industrisamarbeid i Russland. Boken set-ter ikke bare Berge inn i en større beretning innen et viktig og bredt geo- og energipolitisk bilde, men viser hvordan enkeltmennesker kan infiltreres i storpolitikk på dramatisk vis.

Ikke minst: Berges personlige vitnesbyrd gir en optimistisk pekepinn på hva fredsutvikling kan være, kamp mot fiendebilder og nytt samarbeid med vår russiske nabo,. Dessuten behov for til-litsbygging og respekt også for gjensidig aner-kjennelse av ‘de andres’ sikkerhetsbehov. Og i den fortellingen har Berge allerede spilt en betydelig rolle.

SHAHD ABUSALAMA

Å krenke kolonitidens følelser

RASISME: Shahd Abusalama ble født i flyktningleiren Jabalia i det okkuperte Gaza. I 2022 ble hun, en palestinsk akademiker som arbeider i Storbritannia, suspendert fra sin undervisningsstilling på grunn av anklager om antisemittisme. Hun har kritisert Israels etniske rensing i Gaza. Her diskuterer hun ærekrenkelseskampanjen mot henne og den strukturelle sårbarheten til palestinere i Vesten i dag.

Av Shahd Abusalama

Det pågående folkemordet i Gaza har ført til et vedvarende, kreativt og omveltende globalt opprør for Palestina, med arbeidere og aktivister som stenger ned våpenfabrikker og forstyrrer handelen, og ungdomsledede universitetscampuser og nasjonale protester. Likevel har denne dynamiske bevegelsen som svar på Israels ubarmhjertige massedrap, ødeleggelser og fordrivelse av palestinere i Gaza siden 7. oktober 2023 blitt møtt med stadig mer systematisk undertrykkelse. I strid med alle demokratiske standarder har studenter og ansatte blitt utsatt for utskjelling, politibrutalitet og vilkårlig fengsling i USA, Storbritannia og en rekke andre europeiske land.

Palestinere i Vesten utsettes for endeløse kampanjer med ærekrenkelser og sensur som søker å bringe motstand mot Israels systematiske undertrykkelse av palestinerne til taushet. Vi blir kriminalisert og forfulgt fordi vi feirer vår eksistens, deler våre erfaringer, utfordrer forvrengninger av vår historie og vårt image og uttrykker vår lengsel etter frihet, rettferdighet, likestilling og tilbakevending.

Dette har jeg også opplevd i Storbritannia. Jeg var klar over at Israel-lobbyen forsøkte å statuere et eksempel med meg for å skremme folk, særlig palestinere, men jeg nektet å la meg bringe til taushet. Jeg sa makta sannheten og avslørte de ondsinnede aktivitetene til dem som er medskyldige i å muliggjøre og legitimere Israels manipulering av virkeligheten for å unndra seg ansvar og befeste sitt herredømme over det palestinske folket.

Som profilert palestinsk kunstner, forfatter og forkjemper for palestineres rettigheter ble jeg et mål for Israel-lobbyen i Storbritannia.

Min beretning her tar bare for seg ett eksempel i en lang rekke av antipalestinske, rasialiserte svertekampanjer mot meg, som utgjør en langvarig trakasseringsskampanje som startet da jeg begynte som doktorgradsstudent ved Sheffield Hallam University (SHU) i 2018. Jeg blir fremdeles utsatt for ondsinnede narrativer som er forankret i rasisme, islamofobi og fornektelse av israelske forbrytelser, samtidig som min familie forsøker å overleve Israels folkemord i Gaza.

Etnisk rensing

Til tross for omfattende forsøk på å sikre rettferdighet eskalerer undertrykkelsen av stemmer og bevegelser som avslører israelske forbrytelser. Dessuten undergraves sivile, akademiske friheter, ytringsfriheten, inkludert mekanismene som er satt i verk for å sikre «Aldri mer». Den politiseringen som palestinske overlevende utsettes for, selv om de opplever folkemord og etnisk rensing i generasjon etter generasjon, er skandaløs og avslører ytterligere Israels desperate forsøk på å skjule sannheten. De beskytter samtidig gjerningsmenn eller soldatene mot å ta ansvar for visse handlinger [Israelske militære er stadig nevnt for seksuelle overgrep og tortur, red.anm.].

I USA og Europa er høyreekstrem politikk på fremmarsj, noe som bare forsterker den langvarige politikken med selektiv solidaritet. Den etniske rensingen av palestinerne ville ikke kunne fortsette uten vestlig militær, diplomatisk og ideologisk støtte, noe som gjenspeiles i partiske etablerte medier som favoriserer israelske narrativer og systematisk bringer palestinere til taushet. Hvis vi ikke står sammen om å motarbeide denne stadig mer fascistiske situasjonen, vil ingen av oss være trygge.

Et eksempel på antipalestinsk sensur

Jeg ble født i flyktningleiren Jabalia i det okkuperte Gaza, etter at besteforeldrene mine ble fordrevet fra landsbyene Beit Jerja og Isdud under nakba i 1948, noe som førte til at vi ble dømt til et liv i undertrykkelse under israelsk okkupasjon. Vi vokste opp med instinktiv motstand i mange ulike former, ja, vår blotte eksistens på jorda var en motstands-handling.

Min familie og andre palestinske grupper er gjentatte ganger bli dehumanisert, terrorisert, fordrevet, drept og lemlestet.

Etter å ha overlevd flere israelske militærangrep på den beleirede Gazastripen dro jeg i 2013 for å ta høyere utdanning i medievitenskap. Jeg tok en mastergrad ved School of Oriental and African Studies ved University of London før jeg begynte på en doktorgrad ved Sheffield Hallam University (SHU), der jeg fullførte avhandlingen min i 2021. Som profilert palestinsk kunstner, forfatter og forkjemper for palestineres rettigheter ble jeg et mål for Israel-lobbyen i Storbritannia. Da jeg kunngjorde min nye stilling som førsteamanuensis ved SHU på mine personlige sosiale medier, ble det satt i gang en organisert svertekampanje for å protestere mot utnevnelsen, noe som tydet på at min digitale tilstedeværelse ble nøye overvåket.

Jeg er den første palestinske forskeren i Storbritannia som har blitt brukt som et testtilfelle for anvendelsen av International Holocaust Remembrance Alliances (IHRA) definisjon av antisemittisme. Denne mye kritiserte definisjonen blander sammen forbrytelsens antisemittisme med legitim kritikk av Israel for å beskytte og oppretteholde den bosetterkoloniale jødiske staten og dens apartheidpolitikk. IHRAs definisjon er i seg selv rasistisk fordi den fornektet palestineres kamp mot Israels undertrykkende praksis og strukturer, som konsekvent avslører Israel som «et rasistisk foretagende» – en objektiv beskrivelse som ifølge IHRAs definisjon vil være antisemittisk.

I over et tiår har den euro-amerikanske Israel-lobbyen lagt press på sivilsamfunnsinstitusjoner, inkludert universiteter, for å få dem til å slutte seg til IHRAs definisjon. I 2020 truet Storbritannias daværende utdanningsminister Gavin Williamson universitetene med kutt i finansieringen hvis de nektet å ta den i bruk, og ignorerte motstanden fra intellektuelle, advokater og antirasistiske, multireligiøse grupper. Selv definisjonens hovedforfatter, professor Kenneth Stern, fordømte at den ble brukt som våpen for å undertrykke politiske ytringer, og advarte om at dens anvendelse på universitetscampusene ville «skade ikke bare pro-palestinske talsmenn, men også jødiske studenter og fakultet, og selve akademien».

Ikke desto mindre påberopte sionistiske medier og grupper, som er beryktet for å angripe Israel-kritikere og dempe landets imagekriser, seg IHRA-definisjonen for å stemple meg som antisemitt. Svartekampanjen begynte med en artikkel i Jewish News (JN) som ble publisert på julaften 2021. Med henvisning til SHUs kontroversielle vedtak av definisjonen det året anklaget JN meg for antisemittisme fordi jeg forsvarte en førsteårsstudent som hadde risikert disiplinærtiltak for å ha hengt opp en plakate med teksten «Stop the Palestinian Holocaust». Da universitetet stengte dørene for høytiden, ble jeg sittende alene igjen i stor sorg.

Jeg var ikke fremmed for Israels undertrykkelsestaktikk, og jeg informerte først solidaritetsgrupper jeg jobbet med, om et potensielt angrep på meg. Jeg nektet å la livet mitt bli forstyrt, og fullførte og leverte inn doktorgradsavhandlingen min før nyttårsaftnen. Jeg gledet meg til å begynne

å undervise tredjeårsstudenter ved SHU i postkolonial mediekultur. Lite ante jeg at universitetet mitt ville bøye seg for en så åpenbar trakassering.

Suspendert inntil videre

Etter å ha holdt en introduksjonsforelesning for studentene mine 17. januar 2022, og like før jeg skulle undervise i ukens andre time, fikk jeg sjokk da jeg mottok en e-post fra instituttet der jeg ble informert om at jeg var suspendert inntil videre, etter en undersøkelse av en 'klage' mot meg. Dette bekrftet bekymringene som hadde hjem-søkt meg gjennom hele denne julen: at universitetet ville kapitulere for den økende hetsen fra pro-israelske organisasjoner i Storbritannia, inkludert JN, Campaign Against Antisemitism og Jewish Chronicle, Camera UK og GnasherJew.

Min (daværende) arbeidsgiver informerte meg verken om hva klagen gikk ut på, eller om undersøkelsen. Jeg fikk ikke vite hva tidslinjen ville være, og ble heller ikke informert om tilsvarsrett. Alt dette var brudd på arbeidsmiljøloven. Det faktum at jeg fra eksterne, pro-israelske kilder fikk vite om klagen som førte til at jeg ble suspendert uten forvarsel, viser den strukturelle sårbarheten jeg var utsatt for. Jeg ble ikke bare angrepet som 'Gaza-født' palestinsk flyktning i Storbritannia med en på det tidspunktet usikker juridisk status, men også som en arbeidstaker som hadde liten beskyttelse i henhold til britisk arbeidslovgivning.

Jeg protesterte høyløyt mot at palestineres blotte eksistens og synlighet ble fremstilt som en trussel. Støtte strømmet inn fra alle verdenshjørner i protest mot SHUs forbausende behandling av meg. Min historie avslørte den strukturelle sårbarheten som palestinerne i Vesten står overfor, og den skapte et levende og globalt nettverk av solidaritet rundt meg – #InSupportOfShahd.

Sionistiske medieangrep

Mens alternative medier, kunstnere, akademikere, politikere, menneskerettighetsgrupper og kulturorganisasjoner over hele verden spredte nyheten på sosiale medier, protesterte juridiske rådgivere fra European Legal Support Center, University and College Union og andre fagforeningsaktivister mot universitetets handling og oppfordret SHU til å reversere vedtaket om IHRA-definisjonen. Samtidig

mobiliserte studenter og ansatte ved SHU på og utenfor campus, og utallige andre med flerreligiøs bakgrunn fylte universitetsledelsens innboks med støttebrev til meg som viste at de ondsinnede anklagene mot meg var grunnløse og politisk motivert.

Universitetet ble satt i forlegenhet og tvunget til å snu. I løpet av to uker ble jeg gjeninnsatt i stillingen, noe som ble omtalt som en seier for Palestina-bevegelsen. Universitetets forsikringer viste seg imidlertid snart å være løgnaktige. Sionistiske medieangrep mot meg økte i intensitet og ondskapsfullhet; det bakenforliggende håpet var å knuse denne seieren. Kort tid etter at jeg var ferdig med å undervise dette semesteret, ble jeg utsatt for nok en urettferdig undersøkelse ved SHU, med et lignende utgangspunkt. Dette er en strategi som gjentatte ganger har blitt brukt for å skremme og utmatte palestinere og deres allierte, og for å hindre oss i å kjempe for frihet og rettferdighet.

De vestlige medienes medvirkning til folkemordet i Gaza kan ikke undervurderes.

Etter en nesten ett år lang kamp, der jeg gjentatte ganger ble trakassert, undersøkt og til slutt frikjent, ble jeg til slutt jaget ut av SHU. I dette øyeblikket ble det virkelige formålet med IHRA-definisjonen tydelig: Den dreier seg mindre om å beskytte jøder og mer om å beskytte Israel ved å bringe palestinere og forkjempere for rettferdighet i Palestina til taushet.

Det var med tungt hjerte jeg deltok på avgangsseremonien min 17. november 2022, uken etter at Jewish Chronicle hadde publisert en artikkel med nedsettende påstander om meg fra SHUs side. I stedet for å forsvare sine egne prosesser som hadde gitt meg medhold, svertet SHU meg og brøt både taushetsplikten og en forliksavtale vi nylig hadde inngått. Jeg fortsetter å kjempe en juridisk kamp mot min tidligere arbeidsgiver i håp om å holde den ansvarlig for den omdømmemessige, psykologiske og yrkesmessige skaden den har påført meg, og for å sikre at ingen andre tvinges til å tie på grunnlag av sin identitet eller fordi de våger å protestere mot urettferdighet.

«The British academics defending Hamas»

Jeg er på ingen måte den eneste forskeren som har blitt utsatt for stadig mer hets og fortieelse under folkemordet i Gaza. 11. oktober 2023 våknet jeg av at The Times hadde publisert et bilde av meg i en ærekrenkende og misvisende artikkel med overskriften «Revealed: the British academics defending Hamas». Mens de ikke-palestinske akademikerne som ble hengt ut i artikkelen, fikk presseforespørsler, ignorerte avisen grunnleggende journalistisk etikk og hoppet over min tilsvarsrett. I undertittelen sto det at «jødiske studenter rapporterer at de føler seg utrygge på campus», noe som forsterker et farlig og polariserende narrativ som på misvisende vis fremstiller alle jøder som sionister og alle palestinere som terrorister, eller 'menneskedyr' – for å bruke de umenneskeliggjørende referansene til israelske ledere som muliggjør folkemordet i Gaza.

De vestlige medienes medvirkning til folkemordet i Gaza kan ikke undervurderes. En militær supermakt med atomvåpen som Israel, som støttes av enda mektigere hærer i USA, Storbritannia og Tyskland, kan neppe være truet av en beleiret enklave som Gaza. Mens vestlige medier stadig påkaller minnet om holocaust og gjentar Israels fremstilling av Hamas som 'terrorister' og 'folkemordere', utelater de enhver henvisning til det grunnleggende prinsippet for staten Israel: den

konsekvente og gradvise elimineringen av de innfødte palestinerne. Denne utelatelsen skjuler og undergraver med overlegg den folkemorderiske hensikten med Israels etniske rensing i Gaza, til tross for dens stadig mer udiskutable karakter, noe som har fått Sør-Afrika til å trekke Israel for Den internasjonale domstolen i Haag.

Min egen families hjem ble bombet tre ganger før det til slutt ble satt i brann rundt årsskiftet.

Ved å utelate denne langvarige historien med nådeløse og veldokumenterte kollektive avstraffelseskampanjer mot det beleirede Gaza gjorde vestlige mainstream-medier det mulig for Israel å hevde at 7. oktober var historiens startpunkt. «Det var våpenhvile 6. oktober» er en av de mest gjentatte sionistiske mytene, en fornektelse av palestineres langvarige kamp under militær okkupasjon og bosetterkolonialisme. En slik diskurs, som fremstiller motstand mot israelske forbrytelser som et spørsmål om etnisk-religiøs identitet snarere enn som et spørsmål om politikk, forsøker å demonisere og kneble akademikere som tar til orde for Palestina, og nekter å ignorere den historiske konteksten som går forut for 7. oktober.

Sionistiske medier

Sionistiske medier har ikke vist noen sympati for min bakgrunn som overlevende etter den israelske okkupasjonens kollektive avstraffelsespolitikk. Heller ikke for mine erfaringer fra et tiår i eksil, der jeg så min familie og andre palestinske grupper gjentatte ganger bli dehumanisert, terrorisert, fordrevet, drept og lemlestet. Ingen av de velrapporterte lovbruddene og internasjonalt anerkjente krigsforbrytelsene og forbrytelsene mot menneskeheten som Israel åpenlyst begikk, krenket deres koloniale følelser. Likevel var mitt forsvar av en plakate med teksten «Stopp det palestinske holocaust» støtende og fikk angivelig «jødiske studenter til å føle seg utrygge på campus»!

Når jeg ser tilbake, mens Gaza, min fødeby, brenner og mine kjære utholder et folkemord gjennom bomber, sult og ødeleggelse av alle overlevelsesmuligheter fra nord til sør, er ondskapen i den sionistiske hetsen åpenbar. Denne hendelsen og den påfølgende kampen jeg måtte tåle, har blitt trigget ofte de siste månedene. Overlevende palestinere bruker nå ofte ordet 'holocaust' for å beskrive terroreren som ble påført deres familier, hjem og levebrød. Israel satte blant annet fyr på hjem, jordbruksområder, bakerier – og til og med telt, mest beryktet i Rafah 26. mai 2024.

Min egen families hjem ble bombet tre ganger før det til slutt ble satt i brann rundt årsskiftet, en knusende nyhet som familien min fortsatt har vanskelig for å bearbeide. Det verste er at en del av dette ubeboelige hjemmet var blitt tatt i bruk som tilfluktsrom for desperate familiemedlemmer som ikke hadde noe sted å dra etter at flyktningleiren Jabalia ble invadert på nytt i mai 2024.

Ville du klandre en palestiner for å bruke ordet 'holocaust' dersom hensikten er rette oppmerksomheten mot det pågående folkemordet som raser videre med større intensitet og brutalitet, selv etter ni måneder med konstant blodbad, masseødeleggelser og fordrivelse?

Okkupasjonen ligger i filmrammen

PALESTINA: Filmskapere har dokumentert okkupasjonen i Palestina i flere tiår. Disse filmene så krigen lenge før verden lot som om den brøt ut i oktober 2023. NY TID presenterer her noen av de viktigste filmene om Palestina. Nå som krigen igjen raser i Gaza, har regissørene gjort verkene sine gratis tilgjengelige på nettet.

Av **Francesca Borri**

francescaborri@gmail.com

Barn leker krig og jager hverandre med lekegeværer mellom smuldrende betonghus, mens en annen venter i skyggen på å overfalle en israeler. IDFs jeeper,

razziaer, granater og dør-til-dør-razziaer; fanger stuert sammen bak i pansrede kjøretøyer, med bind for øynene, bundet, døde eller sårede; på himmelen bomber jettflyene; og på bakken jevner bulldoserne alt med jorden, soldater ruller ut piggråd og beleirer en flyktningleir. De beordret alle til å forlate stedet umiddelbart. Dette er bilder vi har sett så mange ganger siden 7. oktober – bortsett fra én detalj: Ingen palestinske kvinner bærer hijab. Tvert imot, mange går i miniskjørt. Og bilene har runde frontlykter – typiske trekk fra 1950-tallet.

Dette er ikke Al Jazeera-videoer, men filmer av Mustafa Abu Ali, grunnleggeren av PLOs filmenhet, som senere ble til Det palestinske filminstituttet. Og de forklarer alt tydeligere enn noe annet du har lest så langt. Den ene er fra 1974. Den ble hentet fra ruinene i Beirut. 1974, var året for massakren i Ma'alot. I denne byen tok en palestinsk kommandosoldat over barneskolen og kidnappet alle – lærere og elever – med krav om at fangene i israelske fengsler skulle løslates i bytte. Tittelen *They Do Not Exist* (1974, <https://archive.org/details/they-do-not-exist-1974-mustafa-abu-ali>) er hentet fra det beryktede sitatet av Golda Meir, som hevdet at «før 1948 fantes det ikke noe slikt som palestinere». Eller var det Bezalel Smotrich – den nåværende ministeren med ansvar for den

sivile administrasjonen på Vestbredden – som gjentok lignende påstander? Og påstanden om at palestinerne er et arabisk påfunn? En antisemittisk konspirasjon? Ingenting har endret seg på alle disse årene – absolutt ingenting. Vår vestlige oppmerksomhet har vært av og på, men her har volden vært uopphørlig.

Nå som krigen igjen raser i Gaza, og den verken ser ut til å ha noe mål eller mening, ingen slutt, ingen regler, og blir forvist lenger og lenger ned på nyhetssidene, har regissørene av de viktigste filmene om Palestina gjort verkene sine gratis tilgjengelige på nettet. Listen over lenker spenner fra kortfilmer og dokumentarfilmer og til spillefilmen *Paradise Now*, som forteller om de siste 48 timene til en 20-åring fra Nablus som planlegger å sprengte seg selv i luften i Tel Aviv. I 2005 var det den første filmen som gikk sin seiersgang på kino, og den vant en Golden Globe. Og den gir svar til alle som fortsatt tror at historien begynner den 7. oktober. For det er alltid den samme krigen. Det har det vært siden 1948.

Gaza Fights for Freedom

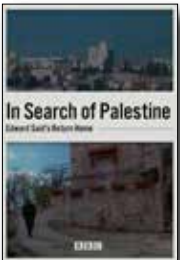
Gaza Fights for Freedom (2019, <https://www.youtube.com/watch?v=HnZZSaKYmP2s>) er filmet av Abby Martin i løpet av månedene med grenseprotestene – demonstrasjonene mot beleiringen og Hamas i 2018. «Vi ser ut som om vi lever, men det gjør vi ikke. Gaza er kun et navn. Det finnes bare lidelse. Overalt. Lidelse og sinne. Vi går bare fra vondt til verre», sier en fisker i åpningsscenen, og alt dette er ting vi alle kjenner til nå, over 500 000 døde og 15 000 savnede senere: fattigdom, absolutt fattigdom, saltvann fra springen, 70 prosent arbeidsledighet, tomme kjøleskap. Mange overlevde ved å rote i ruinene og selge jern og glass – restene etter luftangrepene.

Gaza sultet. Derfor forsøkte palestinerne ved grenseprotestene å bryte gjennom grensegejrdet etter måneder og måneder med fredelige demonstrasjoner. Alle ble skutt. Inkludert journalister og leger. Hva om vi hadde sett det den gangen i stedet for nå? Hva om vi hadde sett det da Yahya Sinwar, utmattet og trengt opp i et hjørne med hele Gaza mot Hamas, foreslo en langvarig våpenhvile for Netanyahu? Da han sa: «Jeg vil ikke ha krig lenger?»

In Search of Palestine

Oslo-sesongen, fredsperioden som ble innledet med 1993-avtalen, var en illusjon. Og det skjedde rett foran øynene våre. I *In Search of Palestine* (1998, <https://www.youtube.com/watch?v=g-hfqZgugpdo>) følger et BBC-team Edward Said, som vender tilbake til Jerusalem for første gang. Han flyktet i 1947. Nå er det 1998, og han vandrer gjennom en hel-israelsk by. Og likevel, sier han, finnes det ikke noe fiendskap, ingen bitterhet. Det finnes ikke noe hat. Han snakker med historikeren Ilan Pappé og dirigenten Daniel Barenboim – og i bildene av dem sammen, med pianomusikken i bakgrunnen, er en annen fremtid fortsatt mulig. «Jeg har resignert», sier han. Jeg har akseptert tapet. Men jeg vil at israelerne skal innse hva som skjedde.» Hva som egentlig skjedde? Han er uttalt motstander av væpnet motstand og PLOs angrep, som aldri har utløst noen virkelig folkelig bevegelse. «Det finnes en annen vei», sier han. Men israelerne vil ikke gi palestinere noe som helst: ikke rettferdighet, ikke engang sannheten. Ikke engang minnet. Og analysen til Azmi Bishara, den første arabisk-israeler som ble valgt inn i Knesset, er skarp og kontant: Den fortsetter alt. «Oslo har ganske enkelt stabilisert okkupasjonen», sier han, «og overlatt

sikkerheten til de nye palestinske selvstyremyndighetene. Ikke noe mer.»

«Vi får ikke to stater», sier han, «vi får apartheid. For Edward Said er Oslo-avtalen ikke et svar på den palestinske krisen, men på krisen til Arafat, som etter den første intifadaen var blitt satt på sidelinjen fra sitt eksil i Tunis og hadde solgt sin sjel. Og så drar han til Hebron. Han drar til palestinerne som er i ferd med å forsvinne. Erstattet av bosetterne.» Alt var allerede blitt sagt.

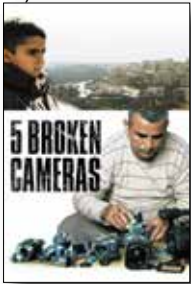
The Mayor

The Mayor (2020, <https://www.modern-times.review/leading-a-people-wit-hout-a-country/>) er et nådeløst portrett etter Oslo-avtalen. Og et mesterverk. David Osit fra Vice News følger Ramallahs ordfører, Musa Hadid, dag for dag, mens han styrer en by uten land. Han administrerer tjenester, ikke politikk: veier som skal asfalteres, murer som skal males, og låser som skal fikses, mens alt rundt ham faller fra hverandre. Da Trump flyttet den amerikanske ambassaden til Jerusalem og erklærte den som Israels hovedstad, ble han informert av presten om at TV-en på kontoret hans, en høyteknologisk flat-skjerm-TV, en metafor for de palestinske selvstyremyndighetene, aldri hadde fått noen antennetilkobling. Den eneste protesten gjaldt juletreet, hvis lys ble slått av etter en lang debatt i bystyret. Under et IDF-angrep i kommunen prioriterer staben hans å strømme direkte på sosiale medier. Rådgiverne hans stirrer oppgitt på sammenstøtene og steinkastingen mot hæren, som traff den nyinnviede fontenen ved inngangen – som nå må repareres. Det er en nedskalert versjon av fontenen ved Dubai Mall, med vann- og lysshow til tonene av *Titanic* (se annen artikkel).

5 Broken Cameras

Det var de gylne årene med NGO-er og expats, muntre og bekymringsløse Oslo-venner som kom hit for å dele ut millioner av dollar til prosjekter med usikker effekt og uten åpenhet. År da dødsfall

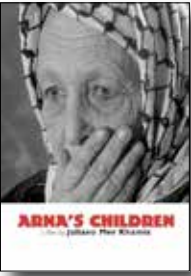
under fredagsdemonstrasjonene mot muren var sjeldne. Og sjokkerende. Og opprørende. Som i den prisbelønte *5 Broken Cameras* (2011) av Emad Burnat, som for å forsvare Bil'in, for å forsvare byen sin, bevæpner seg med et kamera for å utløse en internasjonal mobilisering, og i stedet fortsetter kameraene å gå i stykker, fra fredag til fredag, krasjet av IDFs tåregassbeholdere – og av en kule, som, hvis den ikke hadde truffet kameraet hans, ville ha truffet ham rett i hodet. Men det er ingenting sammenlignet med det vi har i dag. Sonnens første ord er «jesh», som betyr hær. Men på den tiden forsøkte palestinerne fortsatt å ikke la seg overvelde av okkupasjonen, å gå lenger enn det – å forklare israelerne sin smerte i stedet for å påføre dem det samme.

Jenin

Når jeg ser tilbake nå, er Bil'in en helt annen verden. Av de mange dokumentarfilmene fra disse årene er *Arna's Children* (2004) – arven etter Juliano Mer-Khamis – den eneste som ikke er utdatert. Under den første intifadaen åpner hans mor, jødiske Arna, et teater i Jenin. Teateret som sønnen hennes gjenåpner, eller rettere sagt gjenoppbygger, etter den andre intifadaen: Da alle vennene han vokste opp med, ble drept på grunn av den andre intifadaen, var de hovedpersonene, og de sto i frontlinjen og ledet den.

Og nå, i Jenin, er hovedpersonene barna til disse hovedpersonene. De ble alle drept – inkludert Juliano Mer-Khamis. Siden Juliano Mer-Khamis ikke bare var imot

Israel, åpnet moren hans et teater, sa han, for et teater er et spill. Du ser på deg selv på scenen, og ved å se på deg selv utenfra forstår du din rolle, hvem du er, og om du er det du egentlig ønsker å være. Frihet, sa han, er nemlig ikke bare slutten på okkupasjonen. Hvis det du får, er Mahmoud Abbas, eller sharialover, eller Hamas – hva slags frihet er det?

Naji al-Ali: An Artist with Vision

Hva da med drapsmennene til Naji al-Ali, tegneren av Handalah, barnet som alltid vender ryggen til betrakteren, et barn som faktisk er den gutten han en gang var. Han er det barbeinte, dystre barnet i flyktningleiren Ein el-Hilweh i Libanon, som observerer alt, observerer alt med uskyld og desillusjon, for det handler absolutt ikke bare om Israel. Og til tross for all retorikken, til tross for all propaganda er det ingen som bryr seg om palestinerne. Ikke engang araberne. Naji al-Ali var nådeløs mot PLO og mot Arafat, som han hadde omdøpt til 'Yes-Sir Arafat – butleren'. Filmen *Naji al-Ali: An Artist with a Vision* (1999) forteller om et liv under trusler, fra arrestasjon til arrestasjon og flukt til flukt. Om morgenen startet kona bilen hans i all hemmelighet. I frykt for at den skulle eksplodere. Han ble skutt i 1987 i London, der han aldri fant seg til rette, fanget mellom pro-israelske og pro-palestinske fraksjoner – ofte mer ekstreme enn dem som faktisk lever i konflikten, siden de ikke virkelig opplever denne krigen, som musikeren i Keffyeh, som i 1967 flyttet til Sverige og grunnla et av de beste palestinske bandene. «Men her er det bare arkitekturen som forandrer seg», sier han. «Bare husene og gatene.»

Oversatt av redaktør.

En falsk selvforsvarsfasade

VESTEN: Har den palestinske identiteten lenge vært en eiendel til fri bruk for mektige seierherrer?

Av **Mona Osman**

«Pappa, er alle jøder slemme?» Jeg var fortsatt barneskoleelev da jeg stilte ham det spørsmålet. Jeg hadde blitt kalt antisemitt etter at noen spurte hvor jeg var fra. Palestina var et sted mange aldri hadde hørt om, og da de forstod at jeg mente «Israel», ble vennlige ansikter til stein. «Dere er terrorister», fikk jeg ofte høre på skolen og ellers.

Jeg tror ikke det var en unik opplevelse. At Israel okkuperer Palestina, og at mitt folk reduseres til antisemitter – senere i livet også fascister – er ikke bare en feilslutning, men en systematisk undertrykking av vår fortelling. Hver gang man forsøker å snakke om Palestina og Israel fra sitt eget ståsted, kommer anklagene: «Dere hater jøder.»

Den palestinske identiteten har lenge vært en eiendel til fri bruk for mektige seierherrer. Dette er ikke bare en særskilt opplevelse for palestinere, men en sannhet for dem som har opplevd den skjellssettende og pulveriserende koloni-

alismen, direkte eller gjennom nære og kjære. Den dreper ikke bare dine barn, din kone eller mor – den strukturelle rasismen og dehumaniseringen dreper menneskeverd. Den spiser deg opp innvendig og nedarves i generasjoner.

«Vesten stjal landet vårt.»

Minnet er klart om hvordan jeg som barn holdt pusten da jeg stilte pappa spørsmålet og håpet så inderlig at han ikke skulle si at vi hatet jøder. De tre sekundene han tenkte, var lange, som om tiden stoppet. Da følelsene hans var regulert, svarte han bestemt, men lavmælt, «nei».

Nei, sa han. «Vi er imot bosetterkolonialisering og opprettelsen av Israel som en stat som kun er ment for jøder. Vesten stjal landet vårt.» Vakre Palastin, dens jord henter maten rett fra Janna, måtte Allah fordømme USA og Israel» – og i mange av pappas fortellinger var Palestina et paradis.

Pappa pleide å stirre på TV-en, med blikket vandrende tilbake til tider bare lyset i hjertet hans forstod. Et fjernt blikk med et nært savn. Når hans sinn innimelig vendte tilbake til rommet der jeg

satt, koblet han seg igjen til nyhetene fra Al Jazeera, og utskjellinger mot Israel ... og «jødene» fylte rommet igjen.

Og all den tid pappa forsvant inn i sin egen tidsreise, var min mor en mester til å begrave fortiden. Livet måtte gå videre. Punktum. Denne holdningen hadde fått henne gjennom livet.

Amerikansk og israelsk propaganda

Mange følte en impulsiv glede over at «fienden» Israel endelig fikk igjen. David mot Goliat. Så kom frykten.

Vi som postet bilder av det palestinske flagget på sosiale medier – og bilder av fallskjerm-flyvende palestinere over den mange kilometer lange apartheidmuren (Israels såkalte antiterrorgeirde) – ble oppringt av journalister som ville «intervju» oss. Men i realiteten var dette avhor som skulle «avsløre» en iboende mørk sannhet om palestinere og deres støttespillere. Skrekken for å si feil under «avhør» kom frem som aldri før, i det kneblende skrekkelveldet vi alle på et eller annet nivå er indoktrinert i.

Hele den politiske konteksten ble skrellet vekkt. Det fantes ingen nyanser, ikke noe bakteppe. Blokaden av to millioner mennesker, som befant seg innesperret på et lite område, og «teppebombingen»

av dem ble stående nær ukritisert av media – bak en falsk selvforsvarsfasade som var skapt gjennom tiår med særlig amerikansk og israelsk propaganda.

Et folk som har blitt fratatt hjem, barn og livets rett i flere tiår, ble igjen fremstilt som trusselen. Hamas-angrepene skulle betales med mer blod, ydmykelse, utslutting og ekspansjon av israelske territorier på Vestbredden. Sannhetssøkende arbeid er den pulserende kjernen i et velfungerende demokrati, og fraværet av denne

viste at siste rest av Vestens moralske glorie begynte å rakne foran øynene våre. Gjelder de universelle menneskerettighetene for alle – eller genererer de gullplater for den siviliserte Vesten?

Dobbeltstandarden

«Israel gjør drittjobben for oss», sa Tysklands forbundskansler Friedrich Merz etter Israels – etter hvert også amerikansk – folkerettsstridige angrep mot Iran, etterfulgt av en tilsynelatende am-

bivalens når det gjaldt internasjonal lov og folkeretten. Denne uttalelsen er en fascistisk åpenbaring; den ble aldri nedkjempet, men lå i dvale i det tyske kollektive minnet.

Siste rest av Vestens moralske glorie begynte å rakne foran øynene våre.

For mennesker utenfor den vestlige verden har dobbeltstandarden vært allmennkunnskap lenge. Når menneskerettighetsorganer, FNs internasjonale domstol i Haag og den enorme folkebevegelsens stemme ikke kan stanse amerikansk og israelsk folkemord, kan man heller ikke kreve at de undertrykte skal være perfekte offer.

Israel ble opprettet delvis som en oppreisning etter holocaust, og i samme sekund ble et nytt overgrep født i hjertet av Midtøsten – den palestinske katastrofen, Al-Nakba.

En dag, når hjertet blir friskt, vil hele kroppen reise seg. Det er kanskje Vestens største frykt.

Osman er regionssekretær for Rødt Vestfold og Telemark

Tenk om ikke ...

UKRAINA: Den dominerende fortellingen i norske medier, forsknings-institusjoner, militærledelse og politiske sirkler er: Krigen skyldtes en aggressiv Putin og et Russland som ønsket å legge under seg nabolandet Ukraina. Stemmer det egentlig?

Av John Y. Jones
johnnyngvarjones@gmail.com

Hvem må ta ansvaret for katastrofen som krigen i Ukraina har blitt til – for både Russland og Ukraina? Ja, for hele Europa, de mange døde, skadede, flyktnin-gene, de ødelagte økonomiene, arbeidsplassene, oppløste hjem og familier, knuste nærsamfunn, materielle ødeleggelser, militarisering, ressurs-forbruket og miljøødeleggelsene som følger i samfunnene i et utall land i uoverskuelig fremtid? Og hvem må ta ansvaret hvis denne krigen utarter til atomkrig?

At det er en stor tragedie, er imidlertid alle enige om. Uenigheten er om hva som utløste den.

Den dominerende fortellingen i norske me-dier, forskningsinstitusjoner, militærledelse og politiske sirkler er: Krigen skyldtes en aggressiv Putin og et Russland som ønsket å legge under seg nabolandet Ukraina, og at Russland ikke vil stoppe sin aggressive adferd før landet er nedkjempet. Senest i NRK 23. juli 2025 meldte NRKs korrespondent i Moskva, Jan Espen Kruse, at Putin «har sagt at han ønsker å legge hele Ukraina under seg». Jeg har aldri funnet noen

kilder som underbygger dette. Likevel synes in-gen av våre ledende kommentatorer å betvile på-standen. I Norge har militærapparatet nærmest monopol på informasjon. Behov for «faktasjekk» og «tiltak mot desinformasjon» synes bare å være interessant der konsensusfortellingen ut-fordres.

Fullskala invasjon?

En formulering som ingen har kunnet unngå å få med seg etter 24. februar 2022, er «Putins bru-tale og uprovoserte fullskala invasjon i Ukraina». Særlig viktig var det å med ordet «fullskala». Til og med den ellers så sindige Simen Ekern korri-gerte seg selv i en kommentar i NRK 13. februar 2024: «Russlands invasjon, jeg mener Russlands fullskala invasjon ...». Det skal ikke mye fantasi til å se at det må ha gått ut et bud fra NRKs keisere om at hele manntallet skulle bruke ordet «full-skala», et ord som for eksempel aldri brukes om Israels eller USAs herjinger i Midtøsten.

En alternativ oppfatning av årsakene til inva-sjonen – som flere og flere synes å støtte – er at Russland faktisk ble provosert til å invadere Ukraina av det russiske ledere oppfattet som et eksistensielt truende NATO.

Uansett syn på årsaksforholdet later det til å være enighet om at krigens opphav kan spores

flere år tilbake, før de russiske troppene fysisk krysset grensen til Ukraina: 2014, 2008, 2000, 1991 – ja kanskje til og med på 1950-tallet.

I sin bok fra 2022 (*How the West Brought War to Ukraine: Understanding How U.S. and NATO Policies Led to Crisis, War, and the Risk of Nuclear Catastrophe*) sier den amerikanske forfatteren Benjamin Abelow at det opprinnelig formulerte målet med vestens engasjement i februar 2022 var å hjelpe Ukraina med å slå tilbake denne «overras-kende, uprovoserte russiske fullskala invasjonen». Men allerede få uker senere annonserte USA sitt nye mål: å svekke Russland militært for å stoppe landet fra å ekspandere. Abelow fabulerer i boken med «tenk om»- varianter. Så la også meg tenke høyt her.

La oss tenke oss ...

Tenk om USAs forsvarsdepartement *ikke* hadde bedt sin tankesmie RAND om å utrede hvordan man kunne svekke Russland?

Tenk om RANDs rapport *Hvordan Russland kan destabiliseres ikke* hadde kommet i 2019 så alle kunne lese og eventuelt føle seg truet av den?

Tenk om Vesten *ikke* hadde ignorert den vel-dokumenterte muntlige avtalen om at NATO ikke skulle bevege seg en tomme østover hvis Russland trakk sine 350 000 soldater ut av Øst-Tyskland?

(Se USAs offentlige arkiver.)

Tenk om USA i 2008, mot Europas vilje, *ikke* hadde insistert på at Ukraina skulle bli med i NATO? (Se presserapporter fra møtene.)

Tenk om USA *ikke* hadde utplassert langtrek-kende ballistiske missiler i Romania som kunne bære atomvåpen og var rettet mot Krim, bare 250 mil borte?

Tenk om USA *ikke* hadde deltatt i en planlagt av-settelse av den lovlig valgte presidenten i Ukraina i 2014?

Tenk om man i 2022 *ikke* hadde insistert på at Ukraina skulle fortsette krigen med Russland, og i stedet oppmuntret til den lovende fredsforhand-lingen som var i gang?

Tenk om ukrainske sikkerhetsstyrker *ikke* had-de rykket inn etter at Russland hadde trukket seg ut av den ukrainske byen Butsj 28. mars 2022? Sikkerhetsstyrkene hadde byen for seg selv i to dager og erklærte at de skulle «rense ut forræder-ne». Senere ble lik oppdaget i gatene ...

Tenk om de som hadde fremforhandlet en fredsavtale i mars 2022, *ikke* var blitt hindret i å feire fred med den sjampanjeflasken de sa stod klar.

Abelow mener at hvis bare noen av disse «hvis-ene» hadde inntrådt, kunne krigen vi er midt inne i i dag, vært unngått.

Da tidligere utenriksminister Ine Eriksen Søreide i debatt med professor Glenn Diesen ra-sende erklærte hans uttalelse om at Russland ble provosert til denne krigen, for «sludder», ble hun ble satt på plass av ærlige og faktabaserte eksper-ter.

For den norske og den vestlige offentlige enig-heten om hvem som skal ha skylden for Russlands invasjon 24. februar 2022, har verken vært pre-get av kunnskap eller fakta. Nå da mange synes å mene at krigen er i ferd med å ebbe ut, at Russland har «vunnet» på slagmarken, står Europa mer splittet enn noen gang siden andre verdenskrig. Slutten på krig betyr ikke at vi automatisk får fred i stedet.

Hvordan skal vi så leve sammen i årene som kommer? Mye støv og rusk må børstes bort før en vei fremover blir synlig. Det som er sikkert, er at en ny sikkerhetsenighet må gjenopprettes mel-lom de europeiske landene. OSSE, Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa, er nettopp grunnnet på ideen om at ingen er sikre for alle er sikre.

Tidlig på 1990-tallet feiret vi at en ny tid stod for døren, med trygghet og sikkerhet for alle. Mange ønsker denne tiden tilbake. Tenk om det kunne skje?

Utenfor fengselet finnes det bare et annet fengsel

GAZA: For Francesca Albanese har alle konflikter tre aktører: de to som kjemper mot hverandre, men også dem som gjør det mulig for dem å kjempe. Du har kanskje sett til videoene av Donald Trump, som lover Gaza bort til eiendomsut-viklere. Samtidig er det ifølge Albanese også på tide å undersøke hvor mange flyktninger som ville være villige til å bytte retur mot full integrering i landene hvor de har levd i generasjoner.

Av Francesca Borri
francescaborri@gmail.com

Det handler ikke om å rettferdiggjøre 7. oktober, men om å utvide perspektivet vårt. Å sette det i

sammenheng. Vi snakker om volden fra elven som flommer over, skrev Bertolt Brecht: men hvor mange legger merke til volden fra breddene som holder den tilbake? Vi snakker om Hamas, men hvor kommer Hamas fra?

Over 70 prosent av palestinske familier har minst ett medlem i fengsel.

Og likevel, sier italienske Francesca Albanese, FNs spesialrapportør for de palestinske territorie-ne. Etter 58 år med okkupasjon er Israels brudd på selv de mest grunnleggende rettigheter så mange og så mangfoldige at vi trenger nye ord for å forstå hva som skjer. Siden 1967 har 4 av 10 palestinere blitt arrestert, over 70 prosent av familiene har minst ett medlem i fengsel. Men restriksjonene, begrensningene, forbudene og frihetsberøvelsene er så omfattende og systematiske. Fengslene er så tallrike, ikke bare de fysiske, men også dem som er opprettet av muren og de utallige kontrollpos-tene, av nettverket av tillatelser og autorisasjoner. Jurister snakker ikke lenger om fengsler, men om fengsling. En slags storstilt frihetsberøvelse. Å være palestinere betyr å være skyldig uansett. For

den du er, ikke for det du gjør.

Utenfor fengselet finnes det bare et annet feng-sel. Du blir aldri virkelig løslatt.

«Un-childing»

I motsetning til mange andre forfattere av FN-rapporter har Albanese bodd i Jerusalem. Og selv nå som hun er nektet innreise av Israel og stemplet som subversiv, er hun i stadig kontakt med pales-tinerne. Og det er hennes styrke. Hun kjenner ikke bare lovene i detalj, men også det virkelige livet i et land der volden er så utbredt at barn aldri har vært barn, aldri har opplevd noe annet: Det er det juris-ter kaller «un-childing». Et symbol i dag er seks år gamle Hind Rajab, som ble skutt i Gaza mens hun blant likene av onkler og fettere snakket i telefo-nen med Røde Halvmåne. Men overalt møter man disse barna, som snakker som advokater, som for-klarer alt med en slik nøyaktighet at man først tror de bare gjentar det de har blitt fortalt, men nei: De drømmer om å bli syke for å få behandling i utlan-det, for endelig å få visum og reise og se verden. Og det er ikke bare siden 7. oktober det har vært slik.

Historiene

I denne boken samler Albanese historiene til dem

som har påvirket henne mest. Dem hun har lært mest av. Og hennes kritikere ville nok ikke tro at mange av dem faktisk er israelere. Som avdøde Alon Confino, direktør for Institutt for holocaust-studier ved Amherst College, som fikk henne til å endre mening om Israel da hun innså at Israel ikke bare er en konsekvens av shoah: at jødenes histo-riske og religiøse bånd til Bibelen er dype og opp-riktige. Og legitimt. At Israel ikke kan slettes fra kartet.

Men fremfor alt ville hennes kritikere neppe forestilt seg at Francesca Albanese i sin forrige jobb, i UNRWA, ble sterkt kritisert av palestin-erne. For å ha sagt at det – uten at man tar stilling til retten til å returnere – er på tide å undersøke hvor mange flyktninger som ville være villige til å byt-te retur mot full integrering i landene hvor de har levd i generasjoner, men i absolutt elendighet – si-den det er velkjent: Arabiske land bryr seg ikke om palestinerne, men om Palestina, en sak som kan utnyttes til egne formål. I stedet, sier Albanese, er det på tide å gå fra smertepolitikk til rettighetspo-litikk.

Alles smerte: og alles rettigheter.

Albanese er ikke for dette eller hint. Hun står på folkerettens side. Hun går bare rett på sak. Hun be-

skriver et møte, eller rettere sagt, et sammenstøt med en bosetter, og sier ganske enkelt: I ethvert annet land ville en slik person sittet i fengsel.

Er ikke det egentlig alt som er å si?

Spesielt fordi det er det også mange israelere mener.

I løpet av disse årene har hun ikke spart noen. Ikke engang utlendinger. Nemlig de altfor man-ge ansatte i FN-byråer og NGO-er som bor i Midtøsten. Ja, men i sin egen boble, blant andre ut-lendinger: irrelevante. «Hva gjør du her?» ble hun spurt av en aktivist da hun ankom Jerusalem – hun ble forvekslet med nok en utlending.

De er faktisk en del av problemet, snarere enn løsningen. For i virkeligheten, skriver hun, har alle konflikter tre aktører: de to som kjemper mot hverandre, pluss alle som gjør det mulig for dem å kjempe. Og denne konflikten er intet unntak. Fra Balfour-erklæringen, der britene lovet Palestina til jødene i 1917, til videoene av Donald Trump, som nå lover det til eiendomsutviklere, har den vestlige imperialismen aldri tatt slutt.

Vi er den tredje aktøren. Med våre eksperter på konfliktløsning. Det vil si i den endemiske volden som til slutt overveldet Gaza – og førte til 7. oktober.

When the World Sleeps. Stories, Words, and Wounds of Palestine
Forfatter Francesca Albanese
Rizzoli, Italia

Bilaget ORIENTERING følger fast med NY TID. Bli abonnent i dag!

Sender du en e-post til abo@nytid.no, tegner vi deg for neste kvartalsavis. Du får også tilgang til alle digitalutgavene og over 10 000 artikler online (790 kr/år).

